

Samnanger idrettslag
1936 - 2016

Innhald

Føreord	3
Idrettslaget vårt	5
Hopping – ein ekstremSPORT	12
Langrenn	18
Alpint	32
Friidrett	52
Fotball	66
Orientering	84
«Den gule gynghesten»	96
Andre idrettar	98
Frå «Hopp og sprett» til idrettsskule	102
Hallen som ikkje får landa	104
Basar og rause tilskot	106
Organisasjon	108
<i>Vedlegg</i>	
Formenn/leiarar i SIL	
Heidersgåver	
Nokre merkesteinar	
SM langrenn	
SM terrengløp	
Samnanger skilag	

Føreord

For ti år sidan kom eit flott jubileumshefte for Samnanger IL. Når me dette året rundar 80 år, har me fornøya heftet med ei oppsummering av viktige hendingar i idrettslaget si historie dei siste ti åra. Det nye heftet inneheld også nye artiklar frå tidlegare tider. Målet har vore å dykka endå djupare og vidare i idrettslagets innhaldsrike historie. Det er mange som har funne glede i idrettslege aktivitetar her i bygda, og det er mange som har mange gode historier å dela. Me har i heftet berre kunne ta med noko av SIL si søge. Det er mange historier og bilete som me lyt spare til den store jubileumsfesten 22.oktober i Nordbygda grendahus. Der deler me gode historier, film og bilete.

Mangfald og kontinuitet er to stikkord som passar på SIL si historie. Idrettslaget har mange ulike idrettstilbod både sumar og vinter. Tradisjonsrike tevlingar som karusell og SM har vore arrangert kontinuerleg i fleire tiår her i bygda. Samtidig kjem det også nye friske tiltak både når det gjeld nye idrettsgrupper og tevlingar. Saman gjer dette at me kan seia at idrettstilbodet i Samnanger på mange måtar er ganske bra til å vera ei så lita bygd.

Etter at idrettslaget låg nesten «dødt» nokre år på 1950-talet var Helge Jensen («Tippe-Jensen») ein av dei som ville blåsa liv i idrettslaget igjen. Ein av kundane på butikken hans på Tysse sa til han at han «var redd dette vil vera eit dødfødt prosjekt». Me kan vel heldigvis no 50-60 år etterpå slå fast at denne kunden ikkje hadde rett.

Det er med glede at me kan seia at Samnanger idrettslag er ein sprekk 80-åring. I tillegg til all den flotte idretten som blir driven har me i jubileumsåret mange spanande prosjekt på gang. I august dette året starta arbeidet med oppgradert idrettsanlegg i Hagabotnane med bl.a kunstdekke på både fotballbana og friidrettsbana. I haust blir det endeleg mogeleg å køyra bil heilt fram til Totræna Vinterpark når det blir opna ny veg det siste stykket opp til skiløypa. Sjølv anlegget er også oppgradert. Dessutan er det siste året starta opp idrettskule som gjer at born og unge kan få kjennskap til fleire idrettar.

I ei tid der både små og store gjerne får altfor lite fysisk aktivitet både gjennom skule, arbeid og fritid er det viktig at ein legg til rette for at folk i bygda kan få utfalda seg kroppsleg. Det håper SIL framleis hjelpa til med.

Me vil retta ei stor takk til Ivar Bård Aadland som har vore «hovudredaktør» for heftet som han var det for 10 år sidan. Elles vil me takka alle som har kome med historier, bilete og anna verdifull informasjon. Me takkar også sponsorane våre og Svein O. Aadland som har stått for utforming av heftet og gjort det klart til trykking.

Me vonar at mange vil ha glede av heftet.

*For styret
Tor Vilhelm Tysseland
Leiar*

Idrettslaget vårt

Soga om Samnanger idrettslag tek eigentleg til ei god stund før skipingsdatoen 25. januar 1936, for organisert idrettsarbeid har vore drive i Samnanger iallfall sidan 1921.

Det starta på Kleppe

Edvard Kleppe (1887-1973) hadde fått smaken på hoppporten etter ein folkehøgskulevinter på Voss. Han lærde opp unggutar i Li-, Nordbygda- og Hisdalkrinsen, og 2. januar 1921 skipa han Samnanger Skilag, kan me sjå av ei medlems- og rekneskapsbok for skilaget som John Gunnar Oldervoll har late oss låna. 21 betalte «medlemsskatt» dette første året, av dei var fire jenter og tre unggutar. «Skatten» var på 5 kr for vaksne, 3 kr for unggutar og 2 kr for jenter/kvinner. Utover i dei harde 30-åra gjekk medlemspengane ned til 1 krone for vaksne og 50 øre for unggutar. Medlemene første åra kom frå Trengereidfjord, Hisdal, Kvernes, Kleppe, Skar og Reistad. Trengereidfjorden fall etter kvart ut, men frå og med 1927 kom fleire og fleire frå Nordbygda med, og frå 1936 også nokre frå Gjerde. Talet på betalande medlemmer varierte sterkt og var heilt nede i 4 i 1931, men så auka det på til 25-30 i 1936-37.

Skilaget dreiv då berre med hopprenn på den tid, og me kan lura på kva dei fire jentene hadde i skilaget å gjera – uendeleg lenge før Anette Sagen og damehopparane sette utfor hoppkanten. Forklaringa finn me truleg i rekneskappen. Hovudinntektene første året – og i fleire år seinare – var korgafestar, to på Skar og ein i Hisdalen. Jentene forsvann frå medlemslista alt året etter. Dei hadde vel berre vore støttemedlemmer og kunne saktens hjelpa til med både korgafestar og anna om dei ikkje stod på medlemslista. Seinare var det gjerne «vanlege festar» på Oldervoll og andre stader som skaffa pengar i kassen, like til dei leigde seg inn i det nybygde ungdomshuset i Nordbygda frå 1930.

På utgiftssida i 1921 gjer premiar til dei to renna laget skipa til største innhogget. Men skilaget la også ut 100 kr til opparbeiding av bakke og kr 19,50 til kjøp av 5 kg dynamitt. Bakken det er snakk om, må nok vera den skilaget laga til inne i sjølve Gullbotn. I 1927 kjøper dei vandrepokal som skal setjast opp mellom Samnanger Skilag og Indre Samnanger skilag. Det dukkar også opp utgifter til dokter og dokterskyss, for hopping var på denne tida reine ekstremporten, så skader var knapt til å unngå år om anna.

Frå 1933 og utover er det også utgift til arbeid i bakken med ein topp i 1936,

og no er det nok Hisdalsbakken det er snakk om. I 1936 er billettsal på kretsrenn største inntekta med heile 528 kroner og 55 øre, så det må ha vore svart av folk ved det første rennet i Haulia då Hisdalsbakken vart opna.

Edvard laga også ski, og skilaget hadde utlodning av ski på inntektssida i fleire år. I 1924 sette han opp ein eigen skiverkstad ved sjøen nede i Klepps-dalen. Der produserte han både hoppski og terrengski under namnet "Gullfjellskien" i alle år mest så lenge han levde. (Ludvig Skar arbeidde ei tid saman med Edvard Kleppe på verkstaden, men i 1936 flytte han til Haga og sette opp sin eigen skifabrikk som han dreiv fram til 1951.)

I krigsåra låg alt organisert lagsarbeid nede, så då er det korkje medlemslister eller rekneskapar for Samnanger skilag. Laget vart slege saman med Samnanger idrettslag i 1948.

Høyseter – eit senter for skiidrett i Samnanger

Militærmannen Engel Høysæter (1894-1984) hadde nok sett hopprenn i Holmenkollen den tid han tenestegjorde i Kongens garde. Heime på Høysæter skipa han Indre Samnanger Skilag, truleg var det i 1925. Laget samla medlemmer frå "fjellagardane" i heile indre Samnanger.

Hoppporten stod i sentrum også her, men laget dreiv òg tidleg med langrenn. Og på Høyseter finn me seinare pionerane i slalåm – før nokon hadde tenkt på å setja opp slalåmportar i Eikedalen.

Agnar Høysæter (f. 1941), yngste son til Engel, minner om at skigåing var ein naturleg del av dagleglivet på Høyseter og andre stader i bygda før i tida. Konkurransar i hopp og langrenn dreiv dei med like frå 1920-åra, og det vert fortalt at deltakarar frå Høyseter gjekk over fjellet til Vaksdal for å ta toget til Voss og vera med i tevlingar der.

Påskerenna – ein fest for heile bygda

Etterkvart vart det tradisjon med skirenn på Høyseter påskeaftan. Då strøymde det til folk frå heile bygda for å vera med eller berre sjå på. I skulehuset var det mat å få kjøpt. I tillegg til å hyra inn anleggskokke tok høyseterkonene også ferdiglaga mat med heimanfrå, og det vart kjøpt inn dekketøy til serveringa. Om kvelden var det fest med premieutdeling og dans i skulehuskjellaren.

- Dette var ein festdag med ei stemning som aldri kjem att, sa Nils Kvittingen til Samningen (nr. 8/93). Han nemnde på at det kunne vera opp mot fem hundre samla på Høyseter under påskerennet, men det meiner andre var å ta

drygt i.

Andre kan fortelja at ein løpar var så uheldig at han reiv buksa si stygt under langrennet ein gong. Då stakk han innom ei av stovene på Høyseter og fekk bøtt buksa før han torde gå i mål.

Under krigen var alt lagsarbeid offisielt lagt ned i protest mot nazi-styresmaktene, som på si side sette forbod mot folkesamlingar. Men også då vart det arrangert skirenn på Høyseter påskeaftan med påfølgjande fest i skulehuskjellaren. Det kunne verta i festlegaste laget for familien til Engel Høysæter som budde i lærarbustaden i sjølve skulehuset. (Kona til Engel, Amanda, var lærarinne.) Agnar Høysæter skriv:

I dagboka til søster mi frå Påskafta 1944 kan vi lesa: ” Ja, i dag har me evakuert over tjønna me. Det er slikt eit hurraleven der borte at me er’kje god for å vera der. Det er nemleg langrenn og premieutdeling og dans m.m.”

Frå 1. påskedag kan vi lesa:” Uff i natt har eg mest ikkje sove. Me kom att i natt i halv 1-tida tenkjer eg, og sidan har eg heller ikkje sove. Ja det var eit fæla hurraleven derute. Me gjekk heimatt straks dei hadde hatt premieutdeling. Trygve vann 1. premie, 1 brennevinsflaske.”

”Trygve” var nok Trygve Høysæter (f. 1923), som i sin ungdom var ein rasar i langrennsløypene både innan- og utanbygds.

- Ja, det hugsar eg godt, småler Trygve då me minna han på det. – Eg veit kven som gav inn premien òg. Det var no litt løye, då. Men det var så mangt løye på den tid.

Trygve fortel at Engel Høysæter skipa påskerenn så langt tilbake han kan hugsa, også kvart år under krigen. Mot slutten av 40-åra var det slutt både på dei tradisjonelle påskerenna og Indre Samnanger Skilag.

Andreas A. Høysæter var formann i Indre Samnanger Skilag i mange år. Egil Høysæter (f. 1934), meiner han starta for skilaget i åra etter krigen, og at siste formannen var Alfred Høysæter.

På Høyseter fanst ein ”protokoll” som hadde namnet ”Kinnapresten”. Her vart både resultat og referat frå skilaget sine tilskipingar førte inn. Men ”Kinnapresten” kunne òg by på forteljingar og stubbar, så det må ha vore som eit handskrive blad for grenda, slik me elles kjenner tradisjonen i ungdomslaga. ”Kinnapresten” heldt lenge hus hos Engel Høysæter, men kom sidan på vandring. Og no er det fare for at han er borte for godt.

Samnanger Idrettslag vert skipa

Alt frå 1920-åra hadde altså dei indre grendene på begge sider av fjorden egne skilag. Men ikkje Tysse. Der var det framleis ungdomslaget som stod for idrettstilskipingar i hopp og langrenn. (Det var elles vanleg at ungdomslaga dreiv med idrett. Og like til fleire av dei sovna inn tidleg på 1950-talet, var det årvisse konkurransar mellom Tveit, Frøylandsdal, Tysse, Steinsland og Nordbygda ungdomslag i Eikedalen. På programmet stod både hopp, langrenn og slalåm.)

Den unge formannen i Tysse ungdomslag, Sverre Sjursen (1916-??), fekk det for seg at idrettsarbeidet i laget burde skiljast ut i eit eige lag. Han fekk med seg varaformannen i ungdomslaget, Trond Nordvik, på ideen, og 25. januar 1936 vart Samnanger Idrettslag skipa på eit ope møte i Vonheim. Både Sverre og Trond kom med i styret saman med Hermann Røsseland og Nils Haga, men det var hopparen John Sandvik som vart vald til formann.

Dei første åra

I eit notat som Sverre Sjursen skreiv ved 50-årsjubileet i 1986, kan me lesa om skipinga og dei første åra til Samnanger Idrettslag. Idrettslaget tok straks over arbeidet med å skipa til skirenn. Det vart arbeidd med å få til ein hoppbakke i Smådalen, men dei var også og såg på om dei kunne få til ein hoppbakke på Tømmerløypet.

Ei av dei første oppgåvene var å laga startnummer og skaffa medlemskort. Sjursen skriv:

Me var og kjøpte lerret og klipte til og sydde dei heima på symaskina. So var det til å mala nr. på med svart tusj. Me brukte tala på ein stor kalender på Lysverket sitt kontor til modell.

Medlemskort vart teikna av T.N. (Trond Nordvik, red. mrk.), og me fekk dei trykte i Norheimsund.

I slutten av 1936 reiste både formannen John Sandvik og styremedlemene Sverre Sjursen og Trond Nordvik utanbygds på arbeid, og Nils Haga overtok som formann fram til nytt årsmøte 15. mars 1938. Då vart Sverre Sjursen vald til formann, og det vart han verande like til 1949. Sjursen fekk med seg Trond Nordvik som varaformann i 1938, og styremedlemer vart Hermann Røsseland og Olav Knutsen.

Både vinteren 1938 og -39 skipa laget til langrenn i Smådalen og hopprenn

i ein 25-meters bakke på Ytre Tysse.

Krigsåra 1940-45 låg alt idrettslagsarbeidet nede – å sjå til. Sjursen skriv:

Men kontakten med folk innan idrettsorganisasjonane i Bergensområdet var intakt. Det gjorde soleis til at formannen vart kontakta og i april dagane 1940 og i fyrste krigsåret var med på kureroppdrag millom Bergen og Voss og seinare millom Os og Øystese.

Men det er ein annan historie.

I gang att

17. juli 1945 var det gamle styret (det som vart vald i 1938) samla for å få laget i sving att. Styret tok kontakt med Norges Idrettsforbund og Hordaland Idrottskrins og sa frå om at Samnanger Idrettslag framleis ville stå tilslutta organisasjonen.

Ei stortilskiping var Fredsmarsjen i oktober 1945. Den var sett opp som ein landskamp mellom Noreg og Sverige. Sverre Sjursen skriv:

Samnanger Idrettslag stod for tilskipinga her i bygda. Menn over 18 år til 60 år skulle gå 10 km på max 1 ½ time, mens menn over 60 år, kvinner over 14 år og gutar 14-17 år skulle gå 5 km på max 45 min. Gutar og jenter 10-14 år skulle gå 2 ½ km på max 25 min.

Det vart ein veldig oppslutning om Fredsmarsjen. I Samnanger deltok nær- på 800 vaksne + alle skuleborn. Og i heile landet var det over ½ million som deltok, og Noreg vann stort over Sverige.

Fredsmarsjen i Samnanger var ty. 2/10, o. 3/10 og s. 7/10.

Tidleg i mars 1946 arrangerte laget skeiserenn på sjøisen utanfor Ytre Tysse. (Me veit òg at det har vore skeiserenn på Smådalsvatnet med fellesstart og bane rett fram – utan svingar.) I slutten av månaden var det skimerkerenn i Smådalen, 17. mai same året var idrettslaget med på programmet, og 1. juli vedtok styret å gå i gang med handball. Dessutan stod innkjøp av idrettsutstyr på sakslista og det vart kjøpt diskosar og kosta vøling på ei stoppeklokke.

4. desember 1948 vart Samnanger Skilag (for vestsida av bygda) og Samnanger Idrettslag slegne saman. Kva som hadde skjedd med Indre Samnanger Skilag, har me ikkje sett noko skrive om. Men i praksis kan me rekna med at frå denne desemberdagen i 1948 gjekk Samnanger Idrettslag over frå å vera eit lag for Tysse og dei næraste grendene til eit lag for heile bygda.

I dei første etterkrigsåra vart det skipa til skirenn i Klungerdalen i Kvitingen med både langrenn og hopp. Mellom deltakarane var Vilhelm O. og Vilhelm V. Tysseland som gjekk frå Tysseland fram og tilbake på dagen. Dei byttest om å bera hoppskiene på ryggen.

Kampen for Teigen

I tyskarleiren på Teigen hadde okkupantane laga ein grusplass som kunne nyttast til idrett. Alt på første møtet 17. juli 1945 drøfta styret om laget skulle sikra Teigen som idrettsplass. 9. august vedtok styret å skriva til heradstyret om idrettsplassaka. To dagar etter møtte formann Sjursen i heradstyret for å gjera greie for planane. Heradstyret gav idrettslaget grønt lys til å arbeida vidare med saka. Sjursen skriv:

Her må eg få skyta inn at i 1945 ... so såg me stort på dette å få idrettsplass på Teigen, og me syntest at der måtte vera rikeleg med plass til å driva idrett. Og når plassen seinare vart kjøpt og litt etter kvart teken i bruk, var der brukbart til ymse friidrett og 60 og 100 m løp, men me var klar over at til lengre løp var den for smal av di ein fekk for krappe svingar. Og fotballbana tenkte ingen på den gongen.

I 1946-47 var representantar for Idrettsplassutvalet i Hordaland på synfaring for å sjå på stad for idrettsplass for Samnanger. Dei vart viste både til Teigen og Tømmerløypet (Hagabotnane!). Tilrådinga vart Teigen – som etter det fekk ein god slump tippemidlar -, medan Tømmerløypet kunne høva til skibakke, meinte utvalet.

Styret hadde mange møte og mykje strev med å få idrettsplassaka i hamn. Men formannen møtte i det nyvalde heradstyret 2. februar 1946 og kunne opplysa om at no var grunnsprøsmålet i orden sidan også grunneigar Rasmus Tysse, som budde i Amerika, hadde sendt brev og var velvillig til planane.

Den 22. juni 1946 skipa idrettslaget til folkefest på Teigen, og det var første tilskipinga på det som skulle verta idrettsplassen i Samnanger i meir enn førti år.

Krise, og ny vekst

Sverre Sjursen var sjølv drivkrafta i idrettslaget like frå skipinga til han takka for seg som formann i januar 1949. I hans tid hadde laget utvikla seg frå eit skilag til eit lag som hadde ulike aktivitetar både sumar og vinter. Så det var

ikkje å undrast på at han vart utnemnt til heidersmedlem ved 50-årsjubileet i 1986 – den einaste til no.

Men så stogga det heile opp. Midt i 50-åra vart SIL – til liks med mange andre frivillige lag – råka av krise, og arbeidet låg nede eit par år. Det var Sigurd Haukanes og Arne Tverlid som saman med lensmann Bjørgås (i Hordaland Idrettsråd) fekk laget på fote att. Sigurd vart vald til formann i 1957, medan Arne (som også var dansespelemann) sytte for å få pengar i kassen ved å spela til dans i ungdomshusa på Tysse, Tveit og i Frøylandsdalen.

Etterkvart dukka det opp stadig fleire idrettar under SIL sine vengjer. Sume grupper dreiv berre ei kort tid før dei vart borte. Andre har vist seg svært så livskraftige – særleg fotball, alpint, orientering og den gamle, seigliga langrennssporten. I ein periode dreiv også friidrettsgruppa svært godt. Eit vilkår for at desse idrettane kan blomstra, er gode anlegg. Og det har Samnanger fått – ikkje minst takka vere pådriv og stor dugnadsinnsats frå idrettslaget.

Det skal me koma litt tilbake til når me no ser på noko av det som har skjedd innanfor dei ulike idrettsgreinene. Og då tek me til med det som vart byrjinga på organisert idrett i Samnanger – skihopping.

Hopping – ein ekstremsport

Korkje hoppbakkane eller utstyret hopparane rådde over i skilaga si glanstid, sette tryggleik i høgsetet. Så med god grunn kan hopping i den tida reknast som ekstremsport.

- Hoppinga vart rekna for galskap, me måtte mest lura oss av garde, sa Anders Hisdal (1913-1998), ein av storhopparane i Samnanger Skilag, til Samningen (8/93).

Åsabakken på Høysæter enda i ein motbakke etter sletta. Ein gong fall Engel Høysæter og kjørte hovudet fast i snøen. Sume vil ha det til at etter det kom ikkje hoppskiene på føtene hans meir.

Samningar var også med på hopprenn utanbygds. Då kunne dei ta hoppskiene på nakken og gå til Trengereid for å ta toget til Voss eller andre stader der det var hopprenn. Ein av dei bakkane som fekk gjesting av samningar, var Myrabakken i Øystese der ein omkring 1950 hoppa rundt 50 m. Samningar som me veit har hoppa der, er Torbjørn Tysseland, Vilhelm O. Tysseland, Malvin Trengereid og Ingvald Gjerde («Kleiven»). Bakken vart utbygd i 1960-åra, og i tiåret etter sette Agnar Høysæter bakkerekord med 63 m.

På oppmoding laga Agnar Høysæter eit notat om hoppsporten i Samnanger i 2006. Me gjev att det han skreiv med nokre mindre endringar/tillegg:

Hoppsporten i Samnanger

På Høysæter har det vore aktivitet i hoppbakkane langt tilbake og dei fleste gutane i grenda prøvde seg i denne sporten. Det vart såleis laga til mange bakkar, og av dei eldste har vi Sørlibakken som var både stor og skremmande. Bakken var svært bratt og hadde ein overgang som var svært krapp før det steig litt i mot og ein for over ein ny haug. Farten i tilløpet var ikkje større enn det trongst, og hopplengdene stoppa vel på om lag 40 m, noko som var relativt langt den gongen.

Som ventande var, vart det mange skadar i denne bakken, og etter at Nils Børdal braut seg stygt sund, vart det slutt på renna her før krigen. I påska 1960 sette vi bakken i stand, og med ski med plastsåle vart farten betre og det vart hopp på 50 m. Dette var nok siste gongen det vart hoppa i denne bakken.

Nils Børdal (Krå-Nils`n) var ein av dei beste hopparane i området, og han var også kjend for å starta produksjon av skismurning i Børdalen. Skismurningen

heite "Fyk" og truleg er det dei i Samnanger som har teke vare på denne "spesialsmurningen". (Dessutan laga han smurningen "Bør" for langrenn og turgåing.)

Elles var det ein hoppbakke heilt inne unner Grøet (Skarsbakken) som var i bruk – det var truleg første hoppbakken på Høysæter - og ein hadde Åsabakken og bakken i Knutshølet.

I Knutshølet var det i slutten av 40-åra to store påskerenn med deltaking frå heile Samnanger. Som gutunge fekk eg oppleva det eine. Det sterkaste minnet er at onkelen min, Peder Nordbø, sveiva armen or ledd i svevet. Med eit godt tak rundt ei fjellbjørk nedpå sletta, fekk han vridd armen på plass att. Det var nok ikkje første gongen armen var ute av ledd. Elles hugsar eg ein dei kalla for Fiskespretten (Ingjald Oldervoll?) for ein noko sereigen stil med sterke bevegelser i hofteleddet i knekkstilen.

Det andre rennet i Knutshølet gjekk eg glipp av då eg låg med broten fot etter deltaking i slalåmrenn dagen før. Her viste Leif Høysæter, som då var mellom dei beste hopparane i landet, korleis det skulle hoppast. Det var leitt å gå glipp av dette.

I mine gutedagar hadde vi to bakkar som vi brukte. Det var bakken i Leite (ovafor skulehuset på Høysæter) og Janabakken der vegen til Høysæter no går der hoppet stod. Her hoppa vi ca 20-23 m.

Elles var det hoppbakkar fleire stader i Samnanger. I Nordbygda var det hoppbakke og likeeins på Haga. I Nordbygda vart det arrangert renn i Storhaugbakken bak ungdomshuset der mellom anna bror min Egil deltok. Under prøvehopping hadde han så dårleg gli på skiene at han stoppa på hoppet. Etter å få lånt nye ski av son til klokkaren (Odd Tveit), gjekk det betre, og han vann visstnok sin klasse.

I Hisdalen har det også vore eit hoppmiljø og ca 1949-50 vart det arrangert eit kretsrenn i Hisdalsbakken. Som gutunge fekk eg vera med og sjå på dette der dei beste hopparane i Hordaland deltok. Hopplenga her passerte 50 m. Så vidt eg veit var dette det siste offisielle kretsrennet i hopp som vart arrangert i Samnanger.

I Eikedalen vart det òg arrangert kretsrenn for gitar i 50-åra med Samnanger Idrettslag som arrangør. Bakken låg slik at unnarennet gjekk ned mot der landhandelen låg. Det sværaste rennet var likevel eit kveldsrenn som vart arrangert her midt på 1950-talet. Ein person som var knytt til heimevernet låg ein vinter på heimevernshytta, og han la ned eit stort arbeid med å byggja opp ein større kul på hoppbakken slik at ein kunne hoppa over 40 m. I tillegg laga han til flaumljos i bakken slik at det kunne arrangerast kveldsrenn.

Det kom hopparar frå store deler av Hordaland, men serleg frå Kvam og Bergensområdet. Om hopparane var uvande med lys eller det var lagt "sprett" på hoppet er uvisst, men det enda med utruleg mange stygge fall, og tre personar vart kjørt vekk med beinbrot. Eg deltok i rennet, men hadde ingen problem med tilhøva.

I Eikedalen budde Harald Kvernes som på den tid var ein god hoppar etter lokale forhold.

Frå Høysæter vart det på slutten av 1920-talet eksportert tre hopparar til Bergen som var med og bygde opp eit hoppmiljø der. Gunnar og Artur Høysæter starta for Brannkorpset i Bergen og var høgt på premielistene i Hordaland til opp i 1950-åra. Broren Leif for til Oslo og starta for Lyn. Han vart ein av dei fremste hopparane i landet med ein 10. plass i Holmenkollen og med hopp på over 100 m i Planica.

Etter krigen fekk vi to hopparar som hevda seg godt i gute- og juniorklassane i Hordaland. Det var Egil og Sigmund Høysæter. Egil reiste frå bygda som 16-åring og Sigmund gav seg tidleg som aktiv, men var seinare med å bygde opp eit lite hoppmiljø i Idrettslaget Fri i Arna.

Som 10-åring starta eg med å reisa rundt på hopprenn i Hordaland. Eg var eigentleg eit år for ung då klassen heitte 11-12 år, men i Polleruden bak kraftstasjonen på Dale var det ein flott gutebakke med stillas som mest likna på Holmenkollen. Her starta det med ein 2.-plass, og sidan vart det mange 1. og 2.-plassar rundt i Hordaland i åra som kom. I heile perioden som gutehoppar, fram til 16 år, deltok eg for Samnanger IL. I 1956 flytta eg til Fana for å gå på skule og vart først medlem der, før eg seinare starta for Sportsklubben Brann og Norheimsund IL.

Fram til mot 1970 var hopping ein stor idrett, til tider kanskje den største idretten av alle, ikkje berre i Samnanger, men i Hordaland elles også, og publikum strøymde til dei lokale hopprenna. Biletet over viser Agnar Høysæter i eit hopprenn på Lilletvedt i Fana i oktober (!!) i 1960. 10.000 menneske møtte fram for å sjå sesongopninga i hoppbakken. Å halda hendene framover i svevet var vanleg då, seinare la Agnar om til å halda armane bakover.

Avisene skreiv sjølvsagt også mykje om hopping på den tida, med "Brann-overskrifter" og lange resultatlistar. Til høgre eit eksempel frå Bergens Tidende i januar 1966. Me legg merke til mange kjente skinamn i dei yngre klassane.

Agnar Høysæter vinner i gårstdagens hopprenn

I skarpt føre og meget fine forhold ellers, ble sesongens første offisielle hopprenn her i byen avviklet i Granbakken i går middag. Med etteranmeldelse av en god del gutte-hoppere fra Vosse-distriktet, deltok ialt omlag 70, hvorav halvparten i de 3 gutteklassene.

Dagens desidert beste hopper var uten tvil Agnar Høysæter fra Brann av seniorenene, som etter alle merker å dømme, ser ut for å gjøre det skarpt denne sesongen. Av guttene hevdet vossingene seg best, der «Eldar» gutter — spesielt da 13-åringen Magne Bystøl — sto for en meget fin prestasjon. Det ble da også seier til «Eldar» i alle 3 gutteklassene i jevn og skarp dyst.

Med et prøvehopp for samtlige ble rennet kvikt avviklet av Brann på 1½ time.

O.J.H.

Resultater:

Gutter klasse 10—11 år:

1. Kåre Amodt, Eldar	167.4
2. Jan Erik Kyrkjebø, Fana	167.0
3. Lars Mossefinn, Voss	153.8
4. Geir Tillung, Voss	151.2

Gutter 12—13 år:

1. Magne Bystøl, Eldar	200.5
2. Helge Ludvigsen, Norrøna	195.8
3. Odd Aarestrup, Brann	193.4
4. Terje Hagenes, Brann	183.3

Gutter 14—15 år:

1. Arne Bystøl, Eldar	178.3
2. Odd Bakketun, Villjar	176.5
3. Sjur Aarestrup, Brann	171.0

Klasse Yngre junior:

1. Tellef Øy, Viking	189.8
2. Jens Ø. Loven, Voss	182.0
3. Magne Sørestrand, Voss	179.7
4. Karl G. Sørum, Brann	178.7

Klasse Eldre junior:

1. Gunnar Böhmer, Brann	188.5
2. Tord Lønnebotn, Minde	174.5
3. Kåre Flatlandsmo, Voss	174.4

Senior klasse B:

1. Agnar Høysæter, Brann	214.1
2. Steinar Slåtta, Nornen	203.6
3. Jan Monsen, Viking	198.3
4. Ivar Olsen, Sjøkrigssk.	188.8

Senior klasse D:

1. Birger Johansen, Bulken	171.4
2. Ørnulf Kristiansen, Gular	160.5

Frå Tysse hadde vi og ein god gutehoppar, Sigfred Solvang. Han tok fleire premiar i guteklassane på slutten av 1950-talet men gav seg etter dette. Dette vart stort sett slutten på hoppporten i Samnanger Idrettslag, men i Hisdalen/Trengereidfjorden var det framleis eit lite hoppmiljø. Men desse starta i hovudsak for Gullfjell IL, og var med og fekk i stand hoppbakken på Gullbotn. Her var det aktivitet til utpå 80-talet ein gong.

Så langt Agnar Høysæter.

Arild Røen hugsar også godt hoppinga som han var med på ved Gullbotn. Han meiner det var opp mot femten samningar som trente der med brørne Audun og Jan Ove Yndestad i spissen. Dei reiste på renn både til Voss og Øystese, og ”me var fleire som vart krinsmeister i 1974/75”.

”Storbakke” og fleire storhopparar

Me legg til at Samnanger Skilag hadde den første hoppbakken sin i sjølve Gullbotn, innunder Gullfjellet. Hisdalsbakken (Hualibakken) stod ferdig midt i 30-åra. Bakkerekorden vart seinare notert til 57 m, og det var like langt som dei hoppa i Holmenkollen på den tida. Det første kretsrennet i bakken vart halde i 1936. Då vann Anders Hisdal (1913-1998) - bokstavleg talt på heimebane.

I oppslagsverket ”Norske skiløpere” (1957) er to av brørne til Anders nemnde som gode skihopparar i 1930-åra. Bernt Hisdal (1914-37) låg høgt på premielistene både som junior og som klasse A-hoppar. Som junior tok også Ole Hisdal (f. 1920) rikeleg for seg av premiar både i distrikts- og landsrenn. Dessutan var Jon Sandvik på pallen to gonger som junior under distriktsrenn i Hisdalen.

Etter krigen tok Harald Kvernes mange premiar i klasse B. Det gjorde også Alf Kvittingen, men han var også premiært i langrenn og kombinert. Og så er sjølvstekt brørne Egil og Agnar Høysæter nemnde i boka. Begge vart krinsmeistrar i 15-16-årsalderen. Egil hevda seg godt i mange renn også før han flytte austpå. Der deltok han mellom anna i Holmenkollen. Som gutehoppar fekk Agnar tallause 1. og 2.-plassar i alt som var av renn på våre kantar. Og som mange vil vita, heldt han seg stort sett på dei plassane til langt opp i veteranåra. Som 36-åring vart han nr 3 i Veteran-NM i konkurranse med Tom Asle Nord, tidlegare NM-vinnar for seniorar. Seinare hadde Agnar fleire verv i hoppporten på Vestlanddet, og i fire år på 1990-talet var han leiar i Hordaland idrettskrets.

Helge Hisdal i Samnanger historielag har i 2015/16 registrert i alt 64 hoppbakkar med hopplengder på minst 10 m som har vore i bruk i Samnanger. Mange av dei minste bakkane låg nær heimetunet til ivrige gutehopparar, medan andre og gjerne større bakkar kunne liggja langt av leid som til dømes Skarsbakken ved Grøet på Høysæter. I fleire mellomstore bakkar kunne hopparane strekkja seg til både 30 og 40 m, men ingen kom opp mot sjølve storbakken, Haualia i Hisdalen med hopp og dommartårn bygd i tre. Siste rennet i Haualia gjekk i 1951/52, etter det Helge Hisdal har funne ut.

Skigruppa i SIL hadde lenge ein leiar for kvar av greinene hopp, langrenn og slalåm. Men i 1971 vart hopp stroke av lista, og sjølve paradegreina i samnangeridretten gjennom femti år var ute av saga.

Etter 1970 vart vilkåra for å driva med hopping i Samnanger dårlegare og dårlegare. Men draumen om å verta hoppar levde likvel tydelegvis hos Per Magne Tysseland då han fekk sine første ski, og testa dei ut i senga, ein gong på 70-talet. Foto lånt hos Tor Vilhelm Tysseland.

Langrenn

Konkurransar i langrenn hørde med til dei før omtalte påskerenna i 30- og 40-åra på Høyseter. Trygve Høysæter var ein av dei som etter krigen også konkurrerte utanbygds både i kretsrenn og landsrenn (der også austlendingar var med). Men sidan han arbeidde på Risnes, vart det til at han melde seg inn i Gullfjell IL omkr. 1950. Ofte var det renn på Totland i Fana og på Espeland. Av eigne prestasjonar hugsar han best då han vann eit kretsrenn i Bergsdalen og vart nr. 2 på 30 km på Kvamskogen.

Av andre samningar som gjorde det godt i langrennsspolet på den tid, nemner Trygve Peder og Samuel Dyrhovden. Litt seinare kom også den yngre broren Sverre Dyrhovden med. Normann Grønsdal hugsar han også som ein god langrennsløpar.

Frå bokverket "Norske skiløpere" (1957) veit me at Alf Kvittingen tok medaljar i KM i anten langrenn, kombinert eller hopp i alle åra frå 1945 til 1949. Gottfred Haga fekk medaljar og gode plasseringar i KM og DR både som junior og senior på 50-talet, og Nils Nytveit fekk med seg to 2. plassar i DR midt på 50-talet.

Langrenn kunne skipast til på ulike plassar i bygda berre det var nok snø. Men då det kom fast treningsløype i Eikedalen, flytta både trening og tevling til dette skiparadisiet. Det fortel Tor Vilhelm Tysseland om i eit kapittel han har kalla:

Eikedalen – skioldorado i 1970- og 80-åra

1970- og 80-åra var «glansdagane» for langrenn i Norge og Samnanger. Aldri har så mange delteke på konkurransar i langrenn som i desse to ti-åra. Eikedalen var som eit «skioldorado» i bygda med både langrennsløype og slalåmbakke med lys i.

«Alle» skulle delta på renn denne tida. Karusellrenn og Samnangermeisterskap i Eikedalen var store folkemønstringar. Over heile landet var det på denne tida langrenn der resultatlistene kunne vera svært lange. Samnangermeisterskapen samla over hundre deltakarar, ja, bortimot 130 i 1980 og 1983. Kretsrenn og ikkje minst turrenn var gigantiske arrangement. Det var 10-15 turrenn kvar sesong i fylket vårt i denne tida. I dag er berre eit par igjen.

Starten for langløypa under SM i Totræna 2011.

Foto: Svein O. Aadland/Samningen.

Løypa

Langrennsløypa i Eikedalen kom i 1971. Lys i løypa kom i 1973. Start var som oftast nede ved elva på flaten nedom Teigen kalt «nyastykket» sidan det var det siste som var dyrka. Løypa gjekk så innover i Teigen der den tøffaste bakken var ved tunet i Teigen. Etter ei god nedkjøring frå Teigen gjekk ferda innover mot der Eikedalen skisenter er i dag, Krånæ. Så bar det nedover igjen etter vending i full staking på flaten på austsida av elva før ein kryssa elva og gjekk i fin diagonal på Nils' sitt stykke der det var ei stigning. Deretter var det ny motbakke forbi vårfloren og opp i bakkane der Samnanger skisenter etter kvart kom, før ein snudde der dei gamle husa til «Rena-Peter'n» sin familie står. Så bar det i full fart tilbake til målområdet over elva.

Etter at vegen til Eikedalen skisenter kom i 1982 måtte løypa kortast ned, og berre løypa aust for vegen vart brukt. Det stod ei smørjebrakke og eit lite hus til snøscooteren. Kåre Storlid var han som kjørte scooter, så han måtte ein snakka fint med om ein ville ha løypa til å treni i når spora var ubrukelege. Han kunne verta beden om å ta ut i all slags vêr.

Fint miljø

Når det var karusellrenn og SM i Eikedalen, strøymde folk til frå heile bygda. Bilane kunne stå hundrevis av meter langs vegen på store renndagar. Spenninga var stor, og uvissa rundt val av smurning og taktikk var ein del av spelet. Som når ein spurde ein annan kva han hadde smurt med og svaret kom tørt: «Eg har no lagt noko under.» Det gjaldt å halda «suksessoppskrifta» tett ved brystet.

Det var ei fin blanding av alvor og skjemt i langrennsmiljøet i Eikedalen. Breidda i miljøet var stor og herleg. Nokre kom i tettsitande langrennsdressar og flotte knesokkar medan andre stilte i dongeribukse. «Alle» skulle vera med på langrenn i Eikedalen. Det går ein del historiar om gutar som vart «skrekkslagne» og gøynde seg i kjellaren når faren fortalde at «i dag er det karusellrenn i Eikedalen.» Det var ikkje alle som var like glade for konkuranselangrenn. Det var stoppeklokker og komplette resultatlistar i Samningen heilt frå dei første stavgata. Mange debuterte heilt ned i treårsalderen. Det er veldig interessant å bla i gamle utgåver av Samningen og sjå namna på alle dei som var med og gjekk renn. I nokre tilfelle er det interessant å merka seg at dei som var heilt sist på renna når dei var små, var dei beste når dei vart eldre. Så her som elles i livet løner det seg med trening og flid.

Nokre renn gjekk midt i veka i flomlys, medan andre gjekk i helgene. Ak-

To viktige personar for langrennsidretten i Samnanger, Torbjørn Tysseland til venstre (bilete frå ca. 1950) og sonen Vigleik til høgre (i sitt aller første langrenn?). Torbjørn var i si tid ein habil idrettsmann, og har seinare vore engasjert på fleire plan. Han er også "stamfar", far og bestefar, til mange flinke idrettsutøvarar. Vigleik har i mange år vore eldsjela over alle eldsjeler innan langrenn i Samnanger. "Han er sikkert på dugnad", er standarduttrykket når ein ikkje får tak i Vigleik. Foto lånt hos Tor Vilhelm Tysseland.

kurat som i Totræna i dag.

SM – den store skifesten

Palmehelga med SM var den store festen i skiløypene i Eikedalen. Som regel var det slalåm laurdag og langrenn på sundagen. Svært mange av oss var med begge dagane. Det seier litt om kor breitt og allsidig skimiljøet var. Me får håpa at me får dette tilbake i Samnanger!

Dei åra det var trygg og god is gjekk SM i langrenn på Eikedalsvatnet og området rundt i staden for i langrennsløypa i Teigen der karusellrenna gjekk. Desse dagane kom det løparar og tilskodarar frå heile bygda – både med og utan ski. Start og mål var nokre år midt på vatnet, andre år på flaten nær bilvegen ved Kvamshaug. Det var stort sett fellesstart for vaksne i SM i motsetning til individuell start i karusellrenna. Det førte til ekstra mykje taktikk og kiving i desse prestisjetunge renna.

Det vart også sett opp vandrepokal til vinnaren både i dame- og herreklassen frå 1978. Borna gjekk ofte to-og-to i SM. Para var gjerne sett saman etter korleis dei låg an i poengsamandraget i karusellen. Det førte til nokre «knallharde» nappetak med «dødt løp», akkurat som Oddvar Brå og Aleksandr Savjalov under stafetten i ski-VM 1982.

Både borna og dei vaksne gjekk over Hansahaugen. Dei unge snudde ulike stader på Eikedalsvatnet alt etter kor gamle dei var. Dei vaksne skulle gå to gonger inn forbi setra i Tordalen. Dei for i full fart over vatnet der det var viktig å avgjera om ein skulle staka eller gå diagonalgang. Deretter gjekk ferda innover forbi Tordalssetra. Med berre ei enkel løype kjørt med snøscooteren i bakkane i skogen ved Tordalen var det mykje dramatisk. Eit fall under nedkjøringa heimatt kunne kosta mange sekund og gje eit kjærkome høve til å sikra seg eit lite forsprang for dei som klarte å svinga utanom klyngja med løparar som hadde vore utsette for knall og fall. Mange gonger var det avgjerande for resultatlista kven som hadde mest krefter att over Eikedalsvatnet.

Når alle var komne vel i mål, var det stor diskusjon om løpet og dramatiske hendingar undervegs. Den flotte breidda i langrennsmiljøet gjorde at det var noko ujamn styrke mellom løparane. Det går ei historie om ein som vart spurt av arrangørane om han kunne ta startnummeret av seg før siste runden slik at arrangørane kom seg heim i dag.

Sesongen vart avslutta med ei «heidundrande» premieutdeling i Nordbygda grendahus eit par veker etter siste rennet. Der vart ein og ein lesen opp frå resultatlista og applaudert opp på scenen for å henta pokalar for karusellrenna

Erling Pettersen er ei av mange eldsjeler som har gjort ein stor innsats for langrennssporten i Samnanger gjennom mange, mange år. På biletet skimtar me to andre eldsjeler; Alf Normann Tveit heilt til venstre og Knut B. Lange-land bak han. Foto: Svein O. Aadland/Samningen.

og medaljar for SM. Stolte, men litt skumle augneblinkar for mindre og større gutar og jenter. I tillegg var det stort kakelotteri med nye sjansar til heider og ære og ein ny tur opp på scenen.

Frå Eikedalen til Totræna

Då det vart for mange hytter og vegar i langrennsløypa måtte langrennsfolket sjå seg om etter nye trasear. Det vart først vurdert med ny trase på andre sida av Eikedalsvatnet, men der var det også for mange utfordringar. Det førte til at det siste langrennet i Eikedalen vart skipa til i mars 1990. Då var det alt bestemt at frå neste sesong skulle langrennssporten i Samnanger flytta til nytt

anlegg i Totræna. Sumaren 1990 var Ole Gåsdaal i full sving med gravemas- kina i Totræna, og anlegget vart bygt på kort tid gjennom flott dugnadsinnsats av langrennsfolket.

Eg ser tilbake på tida med skimiljøet i Eikedalen som ein viktig del av opp- veksten min. Det er det mange andre i Samnanger som gjer også. Skimiljøet som var der kom i ei tid då interessa for å gå konkurranse-langrenn i Noreg var veldig stor. Mykje nytt og spennande kom i langrennssporten i 1970- og 80-åra. Eikedalen var snøsikkert, og det var lett å koma til løypene som låg like ved hovudvegen. Minna er gode og historiane mange når me pratar sam- man om den tida.

Det må også nemnast at at det er imponerande at langrennsmiljøet framleis har halde seg godt etter at dei måtte flytta til Totræna, trass i at det har vore mykje vanskelegare for folk å koma seg til skistadion. No er det berre å håpa at rekrutteringa og deltakinga vil ta seg opp att med ny veg heilt fram til an- legget til neste sesong 2016-17.

Mange eldsjeler har det vore både i løypa og på dugnad i langrennsmiljøet. Mange namn kunne vore nemnde, men Vigleik Tysseland må trekkjast fram. Han har vore med på det meste heile vegen med sin iherdige innsats for lang- rennssporten i Samnanger. Mange små og store har hatt nytte av hans enga- sjement. I tillegg har han sjølv vore samnangermeister i langrenn 14 gonger! Første gongen var i 1980. Siste gongen var i 2008.

”Totræna vinterpark”

Sidan 1991 har langrenngruppa i Samnanger hatt anlegget sitt, ”Totræna Vin- terpark”, i Totræna. Utanom Vigleik Tysseland skal Steinar Taule og Knut Steinsland ha mykje av æra for det flotte anlegget. Store delar av anlegget er bygd på dugnad og ved hjelp av tippemidlar. Mellom dei ivrigaste i dug- nadsgjengen var Osvald Sævareid, Erling Pettersen, Alf N. Tveit, Knut B. Langeland og Einar Dalseid.

Totræna har gjeve langrennsløparar, trimmarar og turgåarar mange fine dagar. Øvst ser me Lisa Tveiterås vinteren 2009. Biletet under viser jentepallen i SM 2013. Frå venstre Mirjam Dyrhovden, Inger Gro Lien og Ingrid Tysseland. Begge foto: Svein O. Aadland/Samningen.

Løypa er på 5 km, 3 av desse har lys. Traseen har ei breidd på 5 meter som gjer det mogleg å preparera både for skøyting og klassisk. Gruppa disponerer både trakkemaskin og scooter. Den nye trakkemaskina som vart kjøpt i 2004, hadde ei fortid frå OL på Lillehammer! I tillegg til garasje, tidtakarbu og smørebu finn ein også varnebu og utedo i Totræna. I varnebua samlast deltakarane etter løpet for å diskutera dagens løp og henta seg inn igjen med ein vaffel eller to.

Den harde kjernen av langrennsfolket møtest ofte i Totræna. Men det står ikkje å nekta for at talet på deltakarar har gått ned sidan glansdagane i Eikedalen, og langrennsgruppa slit i dag med rekrutteringa. Mange vil nok meina at tungvinn tilkomst kan vera ein av grunnane. Særleg for småbarnsfamiliar er det slitsamt med å måtta gå bratte bakkar frå parkeringa opp til skistadion. Noko av vegen har vorte utbetra ein del, men det siste, bratte stykket har ein uansett måtta gå. Så i fleire år har det vore arbeidd med planar om ny veg.

Sumaren 2016 kom finansieringa på plass, og arbeidet med ny veg den siste biten like opp til stadion er i full gang. Vegen kan truleg opnast i god tid før sesongstart, og ein kan håpa at vegen vil gje eit stort lyft for langrennssporten i Samnanger – ikkje minst med tanke på rekrutteringa.

Elles er sjølve skianlegget oppgradert med eit område for skileik med både kuleløype og ein liten hoppbakke. Langrennsløypa har fått utvida traseen med ei turløype ned til anleggsvegen som går frå Gjerde til Fitjavatnet. No kan folk gå på ski like frå bustadfeltet på Lønnebakken til skianlegget i Totræna. Så det er grunn til å sjå med optimisme fram mot dei komande åra når det gjeld langrennssporten i Samnanger.

Årlege renn

Langrennsgruppa arrangerer vanlegvis 6-8 karusellrenn med varierende stil og lengd i løpet av sesongen. I mange år har mellom 50 og 60 løparar delteke på eit eller fleire løp gjennom sesongen, men i år var det berre om lag 30 løparar som stilte til start i SM mot 100-130 løparar for 30-40 år sidan i Eikedalen. Telenorkarusellen, skiskule og dagar med skileik er tiltak dei siste åra for å stimulera til auka interesse for langrenn. På den solrike sundagen 28. februar i år møtte over 80 born til skiskuledag i Totræna.

Samnangerrennet har vore arrangert årleg av idrettslaget like sidan åra i Eikedalen på slutten av 1970-talet. Det samlar deltakarar frå heile fylket, og dei siste åra har opp mot 250 løparar teke turen opp i Totræna. Rennet og løypa er svært godt likte av deltakarane, men parkering og tilkomst har vore

Over: Vinjar Dalseid hevda seg i fleire idrettar då han var liten. På dette biletet frå 1984 har han nett vunne nybyrjarklassen i alpin-SM. Dagen etter vann han 8-9-årsklassen i langrenn. Foto: Samningen.

Under: I 1999 hadde Samnanger heile fire deltakarar under hovudlandsrennet i Holmenkollen. Frå venstre Knut Haga, Torger Langeland, Jan Agnar Trengereid og Sigve Dyrhovden. Foto: Vidar Alfarnes/Samningen.

ei utfordring. Det har hendt at deltakarar har måtta parkera heilt nede ved det gamle skulehuset på Tveit.

SM og merkerenn

Det viktigaste løpet for mange er nok likevel Samnangermeisterskapet. Her er det mykje prestisje som står på spel. Dette er også eit viktig renn for alle som vil prøva seg på skimerke. Der har Erling Pettersen gjort ein glimrande jobb med å registrera merketaking og ajourføra listene. Listene viser at det er delt ut 17 bronsestatuettar for 25 oppnådde merke. Bronsestatuettane har gått til Arne Reistad -82, Bjarne Hauge -87, Aslaug Reistad -87, Magne Tysseland -90, Osvald Sævareid-90, Torbjørn Tysseland -90, Helge Reistad -92, Erling Steinsland -92, Erling Pettersen -00, Vigleik Tysseland -02, Alf N. Tveit -04, Steinar Taule -05, Frode Bjørnås -07, Britt Laila Taule -07, Knut B. Lange-land -07, Mary Torunn Bjørnås -12 og Svein Tore Tysseland -12. Det er også delt ut skikrus til Osvald Sævareid -99, Bjarne Hauge- 02 Erling Pettersen -15. Skikrus oppnår ein etter 40 skimerke. Bjarne Hauge var i 2012 den første i Samnanger som klarte kravet for skifat med 50 oppnådde merke!

Svein gav alt!

Svein Steinsland var også ein svært habil langrennsløpar med mange gode resultat. Ei av dei sterke sidene hans var evna til å ta ut alle krefter og vel så det. Ei av mange historier fortel at under eit løp såg Svein ryggen til ein konkurrent i det han la i veg på siste runden. Målet var sjølv sagt å ta att den løparen. Svein gav alt, men gjekk på ein "kjempesnell" og måtte rett og slett kasta opp. Problemet var berre det at delar av tannreguleringa for med i dragsuget så Svein måtte ned på kne og leita. Medan han heldt på å leita, kom Bjørn Røen forbi. Då han fekk høyra kva som hadde skjedd, tok han til å le slik at han ikkje makta å fullføra løpet, men rusla likegodt tilbake til start.

Øvst: Då NM i langrenn vart arrangert på Voss i 2012, stilte Samnanger for første gong med lag på stafetten. Sondre Tysseland (til venstre), Torgeir Tysseland og Joel Dyrhovden fekk ein svært heiderleg 54. plass.

Foto: Berit Tysseland.

Nedst: Meir uhøgtidleg var det under skileiken på Høysæter i mars 2012. Her brukar Herman Brunborg (til venstre), Sindre Skar og Steinar Waage Tveit premiesekkane sine til paraplyar medan dei nyt kvar sin bolle.

Foto: Svein O. Aadland/Samningen.

Godt miljø...

Det nye anlegget i Totræna skapte ny glød i langrennsfolket. På denne tida var det mellom 10 og 15 løparar som reiste rundt i Hordaland heile vinteren i idrettslagsbussen for å sankar premiar, eller ev. fungera som listefyll på resultatlista. Like trufast som løparane sjølv stilte Knut Steinsland opp som fast sjåfør og støttespelar, Steinar Taule som trenar og humørspreiar, og Einar Dalseid som smørjeekspert. Fleire av løparane hevda seg godt både på krets- og landsnivå, men likevel var nok samningane mest kjent for eit svært godt miljø, og sette ofte sitt preg på arrangementa. Ivrige ”supportarar” med sauebjøller, flagg og toradarmusikk heia fram sine favorittar.

I forkant av eit kretsmeisterskap i Myrkdalen hadde gutane sitt stafettlag sett seg som mål å nå i premie. Champagnen var sjølvsgatt med i tilfelle det vart noko å feira.

I KM var det individuell tevling laurdag og stafett sundag. Sidan det på denne tida var ei heil reis å koma seg til Voss, overnatta løparane på Taulen Camping. Uheldigvis slo omgangssjuka til i leiren. Dette førte til at halve stafettlaget la igjen frukosten i grøftekanten på veg opp til arenaen. Likevel stilte laget til start full av pågangsmot, og klarte målet om premie. Dermed blei det klart for å spretta champagnen, og til alt hell var premien godt egna til å nyta dei edle dråpane frå.

...og gode løparar

Av samningane som oppnådde dei beste resultata i denne perioden kan me nemna Vinjar Dalseid, Ann Katrin Taule og Bente Bjørnås. Seinare har Sigve, Ruben og Joel Dyrhovden, Torger Langeland og Torgeir og Vidar Tysseland utmerka seg med gode resultat.

Joel Dyrhovden er ein idrettsungdom som tidleg vart lagd merke til. Etter kvart tok han steget opp på nasjonalt nivå, og i NM har han til no desse plasseringane: 4. plass NM sprint junior i Nybygda i 2007, 16. plass NM sprint senior på Lillehammer i 2014, der han slo Sjur Røthe i ein spurt. Dessutan har han ein 23. plass på 15 km i Skandinavisk cup på Lillehammer i 2015. Men Joel er også å finna i løypene på heimlege trakter, og i 2012 sytte han for at Samnanger vart kretsmeister i stafett saman med broren Ruben og Knut Haga. Joel var også på laget saman med Sondre og Torgeir Tysseland då Samnanger for første og einaste gong til no stilte og fullførte i NM-stafett for senior på Voss i 2012. Dei vart nr 54.

Sondre Tysseland starta på 15 km i NM i 2014, men han fekk litt astmaproblem i det kalde vêret og hamna noko ned på resultatlista. I 2012 vart Sondre kretsmeister i 18-19-årsklassen på 15 km fri, og i 2016 fullførte han 50 km i

NM på Beitostølen og vart nr 109.

I nyare tid er Kevin Bolstad og Martin og Ingrid Tysseland mellom dei som viser gode takter i langrennssporet.

Ei av eldsjelene som har mykje av æra for at gruppa framleis er svært aktiv og har mange lovande løparar, er Vagleik Tysseland. I tillegg til å vera trenar er han også ein allsidig idrettsmann med mange gode resultat. Takka vera hans og andre eldsjeler store innsats er langrennsgruppa framleis aktiv og har eit svært godt miljø.

Utanbygds renn

Samnanger har stilt med mange løparar i mange kretsrenn og turrenn opp gjennom åra, og som me alt har nemnt har fleire samningar vorte kretsmeistarar. Av turrenna her i fylket har det vore vanleg at samningar stilte til start i Kvamskogen rundt (som det no er slutt på) og framleis stiller i Ørnarrennet og Torefjellsrennet, for å nemna dei mest sentrale. Dessutan har Samnanger idrettslag i mange år stilt med løparar i Skarverrennet og Birkebeinerrennet.

Over: I 2002 vart Vidar Tysseland krinsmeister i sin klasse både i klassisk og fristil. Han slo Sjur Røthe på begge distansar.

Til høgre: SM-vinnarane 1993; Ann Katrin Taule og Vagleik Tysseland.

Alpint

Eikedalen har vore og er det store senteret for alpinsporten i Samnanger – ei idrettsgrein som har vakse seg kraftig med mange svært gode utøvarar som representerer SIL. Men det som med tida skulle utvikla seg til den nye para-degreina i samnangeridretten, hadde sin spede start på Høysæter. Det fortel Agnar Høysæter om:

Slalåm var ingen stor idrett i Samnanger, men rundt 1950 kom bror min, Kåre Høysæter, tilbake til Bergen etter studieår i Oslo der han mellom anna hadde kjørt slalåm med gullmedaljevinnar i OL i 1952, Stein Eriksen. Han kom inn i alpinmiljøet i Bergen noko som førde til at det nokre julehelger vart treningsleir på Høysæter. Dette førde og til at det vart påskerenn i slalåm. Oftast var dette i Storhoggena like før gardane på Slåtto, men det vart og bore portar like opp til Grøet, der det eitt år vart halde påskerenn der no skitrekket i Eikedalen går. Kjennskapen til området her gjorde at Kåre, som seinare kontorsjef i Samnanger, kunne visa Trygve Tønjum plass for etablering av skisenteret i Eikedalen.

Også søster mi Bjørg Høysæter deltok på slalåmrenn i Hordaland, men også ho starta for IL Viking.

Dette førde til at det vart arrangert slalåmrenn i Eikedalen og bakafor Sand-venseter med bergensklubbar som arrangør.

Etter at Kåre flytta tilbake til Samnanger med jobb på SAFA, var han med å arrangerte slalåmrenn i Eikedalen med Samnanger IL som arrangør.

Sjølv starta eg for Samnanger Idrettslag i det eg kan hugsa tre distriktsrenn i slalåm. Det eine var i den gamle slalåmløpa sentralt i Eikedalen der det vart ein 2. plass. Det andre var under Vintersportsveka på Voss der eg fekk ein 4. plass etter å ha kjørt utafor ein port, slik at eg måtte trakka opp igjen. Siste rennet eg deltok på, var også under Vintersportsveka på Voss og eg trur det var i 1954 eller 1955. Her vart det ein andreplass etter Knut Bere som seinare vart noregsmeister i slalåm.

Så langt Agnar Høysæter.

Bileta til venstre viser Melissa Waage og Simen Lid under SM palmesundag 2011. Foto: Svein O. Aadland/Samningen.

Soga om alpinsport i Eikedalen følgjer flytting av slalåmbakken frå heilt fremst i dalen og stadig lengre innover til han enda opp inst i Kråna. Frå 1950-talet til 1977 låg bakken sentralt i Eikedalen der familieane Linga og Aasgaard har hus i dag. Her var det heis 1962-77. Så vart bakken flytta til «Knutabakken» på austsida av huset til Jenny Totland to-tre år. Her var det aldri heis. Frå 1980-92 låg bakken i «Blåbærskjeret». Denne bakken hadde eit lite trekk fram til Samnanger skisenter (SSS) vart bygt her og dreiv like til 1992. Etter den tid har alpinistane nytta løypene i Eikedalen skisenter i Kråna. Me går over til ei oppdatert utgåve av alpingruppa si eiga oppsummering av seksti års alpinhistorie:

1950-åra

Slalåmbakken i Eikedalen, "Eikedalsløypa", var på 500 meter. Løypa var bratt. Det kom tidleg flaumlys, og Johannes Eikedal hadde ansvaret for å slå på og av lyset. Brytaren stod på ein stolpe i tunet hos «Samlane», og Johannes hadde for vane å slå av lyset når han gjekk heim om kvelden etter besøk hos broren Nils og kona. Om løparar framleis var i løypa når han trykte på brytaren, vart det bekmørkt og ein litt dramatisk siste tur. Bergenslaga brukte denne bakken, og her vart det arrangert mange renn.

På slutten av 50-talet vart det arrangert eit stort renn med 150 deltakarar. Det kom ein halv meter snø dagen før rennet, så det var litt av ein jobb å trakka bakken.

Dei som dreiv med alpint var stort sett frå Eikedalen eller Høysæter i desse åra. Lite organisert trening. Fleire av utøvarane reiste fleire stader på renn. Ein alpinist som merkte seg ut var Agnar Høysæter.

1960-åra

I 1962 vart første skiheisen sett opp i Eikedalen, og det kom på NRK Sportsrevyen (Ole Totland). Det var Bergen Skilag som eigde og dreiv heisen like til Samnanger IL kjøpte og overtok drifta i 1965.

Asbjørn Aasgaard tok på seg arbeidet med å køyra heisen. Han og Harald Kvernes var ivrige eldsjeler for alpinsporten, og dei unge som var med i slalåm på denne tida minnest at det var eit svært godt miljø å vera ein del av. Asbjørn var tidleg ute med å hevda at dei måtte trenast heile året om dei skulle hevda seg. Han innførte barmarkstrening som ein del av opplegget.

Asbjørn var oppdatert på kva som måtte til for å hevda seg i toppen. Det er mange gode historier frå denne tida. Ei av dei fortel om då Per Norvald Eike-

Vesle Eikedalsgrenda hadde mange av dei beste alpinistane i fylket både i jente- og guteklassane på 60-talet. På det øvste biletet ser me tre av dei aller beste; Inger Marie Aasgaard, Øystein Eikedal og Per (Peder Johan) Totland. Avisutklippet til høgre fortel noko om posisjonen til Inger Marie og Øystein midt på 60-talet; "Som ventet ble Øystein Eikedal, Samnanger, den beste i lang løype..." og "Jenteklassens favoritt, Inger Marie Åsgård, Samnanger..."

der seg.

Som ventet ble Øystein Eikedal, Samnanger, den beste i lang løype og han kjørte riktig godt. Endel oppbremsing ble det nok, men ikke mer enn at han var 10 sekunder foran nestemann, og det er meget. Bak ham knivet Petter B. Namtvedt, Brann, Arne Fosse, Viking, og Jan Vidar Nilsen, Viking, om de neste plassene. Ingen skal klage på deres innsats i 2. omgang og Petter Namtvedt, som lå som nr. 4 etter første omgang snek seg da fram til 2. plassen.

Jenteklassens favoritt, Inger Marie Åsgård, Samnanger, lå godt an i 2. omgang, men hun ble for ivrig og fikk to fall. Dessuten kjørte hun forbi en port og det resulterte i diskvalifikasjon. Det er vel imidlertid et spørsmål om hun hadde slått Stina Isaksen, Viking, den negang. Hun kjørte nemlig meget

dal hadde fått nye ski hos far sin. Han tenkte at han måtte ha skikkeleg lengde på skiene så dei varte nokre år sidan han enno ikkje var utvaksen. Asbjørn såg raskt at dette var altfor lange ski til krappe slalåmsvingar, og sagde kontant av eit godt stykke av skiene.

Bakken i Eikedalen var ganske bratt, men kort. Difor gjorde Samnanger-løparane det ofte godt i bratte bakkar når dei reiste utanbygds på renn. Alpinistar som merkte seg ut var Øystein Eikedal, Inger Marie Aasgaard (Kolle), Peder Johan Totland og Jan Trygve Totland. Men så budde no heile gjengen nær sagt i slalåmbakken. Seinare kom det fleire til nedanfrå bygda.

1970- og 80-åra

I 1977 vart løypa flytta lengre innover i Eikedalen sidan det vart bygt hus der løypa stod. I tre sesongar var løypa utanfor huset til Jenny Totland. Her var det ingen heis, og ein måtte trakka opp løypa kvar gong det skulle kjørast. Foreldra trakka løypa med «handemakt». Start var ved toppen av Knutabakken og mål nedom huset til Jenny. Startaren stod med walkie talkie og hadde kontakt med tidtakarane i målområdet. Det var stor deltaking frå heile bygda i desse åra. Dag Henning Dyrseth var Samnanger sin beste løpar på denne tida, medan Annette Totland gjorde det best på kvinnesida.

I 1980/81-sesongen vart slalåmbakken flytta inn til Blåbærskjeret der Samnanger skisenter kom seinare. Ole Totland og Osvald Dyrseth var to av dei sentrale for denne bakken. Det vart sett opp eit lite trekk som vart kjøpt i Sogn for 10-12000 kr. Framleis var det trakking med handemakt ein sesong til før det vart kjøpt trakkemaskin i Bjørkelangen. Den stod klar til sesongen 1981/82.

Utdrag frå årsmeldingar

1970

Bra sesong, litt liten rekruttering, dei som er med hevdar seg godt. Ein løpar utteken til landsrennet. Skipa områderenn for gutar og jenter, ca. 200 deltakarar, og eit kretsrenn for senior. Held på å flytta lysanlegget i slalåmløypa.

1971

Lysanlegget på plass i den nye løypa - trening om kveldane. Løparane har hevda seg godt i kretsen. Skipa 2 områderenn, eit for gutar/jenter og eit for junior.

1972

Skigruppa alpin: Asbjørn Aasgaard, Ottar Solberg, Hans Kvernes.

Snøfattig vinter. Gruppa var aktiv med mykje reising. Arrangerte eit renn i Eikedalen. Inge Aasgaard og Hans Magnar Eikedal vart uttekne til å representera kretsen i fleire store renn.

1973

Skigruppa: Arne Reistad formann, Asbjørn Aasgaard sekretær.

"For å gå på ski må ein helst ha snø, og snø var det lite av siste vinter. Seint kom han og våt var han, ja råten og, mest heile tida."

Arrangerte to renn og det står fylgjande i årsmeldinga: *"Det fyrste slalomrennet let ein gå i Eikedalen. Den vesle snøen som var prøvde ein å "frysa ned" med å hiva på salpeter. Når siste mann kom i mål var bakken heilt fin - til å setja poteter i - så kunstgjødsla var ikkje bortkasta."*

1974

Skigruppa: Arne Reistad formann, Asbjørn Aasgaard sekretær.

Lite snø, mykje vatn. Arrangerte eit områderenn for junior/senior og karusellrenn.

1975

Skigruppa: Arne Reistad formann, Per Totland sekretær.

Aukande interesse for slalåm - fleire yngre. Arrangerte områderenn og karusellrenn.

1976

Skigruppa: Osvald Sævareid formann, Per Totland sekretær.

Karusellrenn, framtidsutsiktene for slalåmløypa usikker - det skal byggast hus i nedste del. Det må jobbast med ny trase.

1977

Skigruppa: Osvald Sævareid formann, Inge Aasgaard sekretær.

Har ikkje fått ordna ny slalåmløype. Få aktive.

1978

Skigruppa: Per Totland formann, Ole Totland sekretær.

Nybegynnarkurs over 7 veker. Karusellrenn. Aukande aktivitet. Vandrepokal SM til Inge Aasgaard.

1979

Skigruppa: Ole Totland formann, Per Totland sekretær.

Arbeidet med ny slalåmbakke er i gang, ny trase, lagt ned mange dugnadstimar. Satsar no på å få opp flomlys og rydda løypa for tre og stein. Skitrekket er ikkje kome på plass, treng ein heil del vøla. Karusellrenn + eit kretsrenn. Inge Aasgaard og Øystein Eikedal fekk begge napp i vandrepokalen, som Inge vann for 3. gong seinare og fekk til odel og eige. Dag Henning Dyrseth og Jan Trygve Totland har hevda seg godt. Dag Henning utteken på krets-

samling.

1980

Formann skigruppa Peder J. Totland, alpint: Ole Totland, Inge Aasgaard.

SM: Annette Totland, Dag Henning Dyrseth.

NM-junior: Dag Henning Dyrseth – hevda seg svært godt.

Arr. områderenn (Furedalen) og 5 karusellrenn. Stor dugnadsjobb i den nye slalåmbakken. Heis, flomlys, heisbu. Tilkopling står att.

1981

Ole Totland oppmann alpint.

Planar om skisenter i Eikedalen - ulempe for SIL sine anlegg? Må senda medlemmane ut av bygda for å få instruksjon. Manglar instruktørar.

SM: Annette Totland, Dag Henning Dyrseth.

Dag Henning med på Coca Cola-laget område 5. 9-10 løparar startar på renn rundt om i kretsen, hevdar seg godt. Den nye slalåmbakken er i bruk, trening i flomlys to kveldar i veka. Har arr. områderenn.

1982

God aktivitet. God rekruttering. Skaffa trakkemaskin. Utbetringar av trase.

Dag Henning Dyrseth deltok i NM-senior og NM-junior – bra plasseringar begge stader.

Jan-Georg Tveiterås utteken til Donald Duck-renn.

SM: Annette Totland, Dag Henning Dyrseth (begge vann vandrepokalen til odel og eige).

1983

Eikedalen Skisenter opna – konkurrent. Samnanger IL sitt anlegg stort sett brukt til trening for medlemmane (to kveldar i veka). Nedgang i inntekter frå skiheis (slutt på leigeinntekter frå lag frå Bergensområdet, anlegget mindre nytta i helgene).

Donald Duck-renn: Jan Georg Tveiterås, Knut Harald Frøland – gode plasseringar

NM: Dag Henning Dyrseth.

SM: Rita Tveiterås, Inge Aasgaard.

Innandørstrening - over 30 deltakarar. Løypa: Dugnad planering og rydding. Forlenga heisen med 40 meter.

1984

Oppmann alpint: Anders Frøland.

Kom seint i gang (snøforhold, heisproblem). God sesong. Gjennomsnittleg 7 løparar (7-15 år) har stilt på 11 renn (kretsr. / omr.r.) – heile 32 førsteplassar.

Hovudlandsrenn: Jan Georg Tveiterås (7.-pl. utfor, 10.-pl. storslalåm).
Donald Duck-leikane: Rita Tveiterås, Evelyn Frøland, Knut Harald Frøland.
KM- Voss: 5 kretsmeistrar.
Bra deltaking i karusell (SM 66 deltakarar).
SM: Annette Totland, Inge Aasgaard.
Arr. områderenn Eikedalen Skisenter – 200 deltakarar. Elektronisk tidtaking, data-anlegg.
4 samlingar saman med kretslandet sommar/haust (7 dagar på snø). Ei samling på Geilo, trening på Voss i jula. Reiselotteri gav gode inntekter.

1985

Oppmann alpent: Anders Frøland.
Snøen kom seint – likevel stor aktivitet, ca. 50 løparar på kvart karusellrenn.
SM: Janniche Totland, Dag Henning Dyrseth.
Aukande interesse for deltaking i renn utanfor klubben. Løparane tok heile 24 førsteplassar på kretsrenn/områderenn.
Donald Duck-leikane: Arnt Georg Kolle, Janniche Totland, Knut Harald Frøland.
Hovudlandsrenn: Jan Georg Tveiterås.
Kretslag: 4 løparar med.
Regionslag (samarbeid Samnanger, Norheimsund, Øystese): 13 løparar med.
Planar om nytt skisenter, sjå eige punkt.

1986

Alpingruppa eiga gruppe, formann Anders Frøland.
Bygging av nytt alpinanlegg, 100 m lang heis. Lys i heile lengda. Arr. 3 landsrenn ("slalåm-cup"-rennet størst, 200 deltakarar. Arr. KM jun/sen. 4 karusellrenn, ca. 70 deltakarar på kvart renn. Arr. uoffisielt klubbmeisterskap saman med Tertnes IL.
SM: Janniche Totland, Knut Harald Frøland (78 deltakarar)
Har løparar på kretslag og regionslag
Eikedalen utfor: 7 1.-plassar.
KM: 6 1.-plassar.
Hovudlandsrenn: Janniche Totland, Knut Harald Frøland.
CocaCola-renna/ NM Junior: Jan Georg Tveiterås
3 stk. har tatt B-trenarsertifikat.

1987

Formann Jan Trygve Totland.
God sesong der løparane har "klatra" på resultatlistene. Har hatt barmarkstrening, ei samling på Geilo saman med Øystese IL. Alpinkveld i nov. med info,

På 80-talet hadde vesle Frøland skule mange av dei fremste alpinistane i fylket. På dette biletet frå 1984 ser me (frå venstre) Evelyn Frøland, Rita Tveiterås, Janniche Totland og Knut Harald Frøland. Foto:Samningen.

video, smørjekurs, kaker og kaffi.

Kretslag/landsdelslag: Janniche Totland, Jan Georg Tveiterås, Knut Harald Frøland, Rita Tveiterås.

Arrangert mange renn: 5 terminfesta renn (kretsrenn/omr. renn), 6 rekrutteringsrenn, 4 karusellrenn SM, lagsmeisterskap saman med TIL og DIL.

SM: Aina Røsseland, Jan Georg Tveiterås

KM: 4 1.-plassar

CocaCola-renna: Knut Harald Frøland

Hovedlandsrenn: Rita Tveiterås, Beate Steintveit.

NM Junior: Knut Harald Frøland, Jan Georg Tveiterås.

Jan Georg er for tida 25. beste nordmann på FIS-lista i utfor.

1988

Formann Jan Trygve Totland.

Ikkje snøforhold før i februar. Stor aktivitet (trening): Barmarkstrening, treningstur til Austerrike 10 dagar, skitrening i Sverige, 4-5 turar til Geilo i desember. Arr. 2 renn i kretsen, 4 karusellrenn og 3 rekrutteringsrenn.

Kretslag/landsdelslag: Janniche Totland, Jan Georg Tveiterås, Knut Harald

Frøland, Beate Steintveit, Arnt Georg Kolle.

CocaCola-finale og NM: Janniche Totland, Knut Harald Frøland, Rita Tveiterås

Hovedlandsrenn: Arnt Georg Kolle, Beate Steintveit.

Har hatt løparar på eit titals FIS-renn (Internasjonale renn).

SM: Janniche Totland (3. gong), Knut Harald Frøland.

KM: Eivind Kvåle (SL og SSL).

1989

Formann Ole Totland.

Snøen kom seint i år og. Har to grupper (13 år og eldre, 10-13 år) Arr. finalen i AB-cupen.

NM: Janniche, Jan Georg.

Hovedlandsrenn: Arnt Georg Kolle, Eivind Kvåle, Kathrine Nordanger.

KM: Cesilie Sylvester Jensen (dobbel), Arnt Georg Kolle.

SM: Kathrine Nordanger, Knut Harald Frøland).

1990

Formann Ole Totland.

Trass i at snøen kom seint i år òg har alpinistane hevda seg bra.

Hovedlandsrenn: Eivind Kvåle (2.-pl. SL, 3.-pl. utfor), Cecilie Sylvester Jensen.

NM: Jan Georg Tveiterås (fekk og 3.-plass i eit internasjonalt renn i utfor).

NM Junior: Janniche Totland, Arnt Georg Kolle.

Karusellrenna vart avvikla med god deltaking. Nytt av året: familie-cup, vandedpokal til beste familie (gjekk til fam. Liøen).

SM: Janniche Totland, Arnt Georg Kolle.

1991

40 aktivt trenande og 10-12 rekruttar.

Arr. 3 større renn inkl AB-cup, 1 rekr.renn, 4 karusellrenn og SM. Mange gode resultat. Jim Tore Liøen vann 3 nasjonale renn. Han er tatt ut til å vera med landslaget til Mellom-Europa ei veke.

CocaCola-finalen: Arnt Georg Kolle (1.-pl. SL, 14. SSL, 27. utfor), Eivind Kvåle (4. pl. utfor)

SM: Kathrine Nordanger, Arnt Georg Kolle.

1992

Svært god sesong med mange gode resultat. Trening: 2 løparar på skigymnas på Geilo, 5 løparar med i treningsopplegget "Bergen Alpin". I tillegg 2 grupper etter alder. Arr. to større renn i Eikedalen Skisenter. 4 karusellrenn og SM. Det vart slutt på SSS og aktiviteten måtte flytta til Eikedalen Skisenter.

Jim Tore Liøen hadde mange sterke prestasjoner i alpinløypene. Her eit bilete frå 1995. Foto: Samningen.

CocaCola-finalen: Eivind Kvåle beste gut totalt.

HL-finale: Jim Tore Liøen (2.-plass SSL), Marius Gjerde.

Landsdelsfinale (Hordaland/Buskerud) Atle Kr. Forsberg og Stina H. Nilsen vann – fekk vera med landslaget til Mellom-Europa ei veke.

NM: Cecilie Sylvester Jensen, Arnt Georg Kolle, Eivind Kvåle.

SM: Cecilie Sylvester Jensen, Arnt Georg Kolle.

1993

Formann Arild Gjerde.

God sesong med plasseringar dei beste "nokonsinne". Anstrengt økonomi. Hadde utøvarar med frå klubben i alle "NM"-arrangement. Trening: 2 løparar på skigymnas på Geilo og to på Hovden, 5 løparar med i treningsopplegget "Bergen Alpin". I tillegg 2 grupper etter alder samt ei rekrutteringgruppe. Trening på Fonna og Geilo i tillegg til Eikedalen. Arr. to større renn i Eikedalen Skisenter. 4 karusellrenn og SM.

Arnt Georg: fleire 1.-plassar i FIS-renn, 2. plass NM-Jun og deltaking i VM-Jun. Er tatt ut på CocaCola-laget 93/94.

HL-finale: Jim Tore (ein 2.-plass og to 3.-plassar), Stina (ein 3.-plass)
CocaCola-finale: Marius Gjerde, Cecilie Sylvester-Jensen.
NM Jun/Sen. : Arnt Georg Kollé, Eivind Kvåle, Cecilie Sylvester-Jensen.
SM: Stina Hofgaard Nilsen, Jim Tore Liøen.

1994

Formann Arild Gjerde.

Arnt Georg: fleire 1. plassar i FIS-renn, 10. plass NM. Er tatt ut på Europa-cup-laget.

Hadde utøvarar med frå klubben i alle "NM"-arrangement.

HL-finale: Stina Hofgaard Nilsen (3.-plass super-G), Atle Kr. Forsberg, Andre Klingsheim.

CocaCola-finale: Marius Gjerde, Jim Tore Liøen, Kenneth Ulland, Joar Holmefjord.

NM Jun : Jim Tore og Cecilie. NM Sen.: Cecilie.

SM: Ine Andrea Liøen, Jim Tore Liøen.

1996

Formann Arild Gjerde.

Ny god sesong, men dårleg rekruttering (mest ingen aktive mellom 9 og 12 år. Hadde utøvarar med frå klubben i alle "NM"-arrangement. Dårlege snøforhold i Eikedalen. SM vart avlyst. Arr. eit større renn.

Arnt-Georg har vore med på E-cup laget, og med gode resultat er han no komen på WorldCup-2- laget. Cecilie Sylvester-Jensen fekk 2. plass i NM Super-G, er komen med på E-Cup-laget. Stina Hofgaard Nilsen beste utøvar i CocaCola-finalen.

Hadde utøvarar med frå klubben i alle "NM"-arrangement.

1997

Formann Arild Gjerde.

Ny god sesong, men med dårleg rekruttering. Arnt Georg debuterte i World Cup, beste plassering 31.-plass. Har vore med på WorldCup-2-laget, er no knytta til E-cup-laget.

Cecilie hadde skadeavbrot. Stina Hofgaard Nilsen tok 3 1.-plassar i NM-Jun. Jim Tore tok ein 3.-plass i utfor. Utøvarar med frå klubben i "NM"-arrangement.

SM: Ine Andrea Liøen, Jim Tore Liøen.

1998

Formann Arild Gjerde.

Lite snø, nesten ikkje trening i Eikedalen. Har trena på Geilo og andre stader "austpå". Dette har særleg gått ut over rekrutteringa. Stina og Arnt Georg er

*Stina
Hofgaard
Nilsen, einaste
Samnanger-
alpinist som
har vunne eit
verdenscuprenn.*

med på E-cup laget. Mange gode resultat. Jim Tore har og hevda seg godt. Utøvarar med frå klubben i ”NM”-arrangement. SM ikkje arrangert pga. snø-mangel.

1999

Formann Arild Gjerde.

God sesong med auka rekruttering. Dei eldste løparane er spreidd på ulike treningsopplegg.

Har arrangert eit rekrutteringsrenn. Stina og Arnt Georg er med på E-cup laget og har vore med på WorldCup renn. Stina var og med i Junior-VM. Jim Tore og Cato har hatt mange gode plasseringar i FIS. Veronica har vore med i Ungdoms OL og er med på juniorlandslaget.

SM: Damer Veronica D. Herland, herrar Jim Tore Liøen og Arnt-Georg Kolle (delt).

2000

Formann Arild Gjerde.

God sesong med auka rekruttering. Dei eldste løparane er spreidd på ulike treningsopplegg.

Arrangerte eit storslalåmrenn i tillegg til karusell og SM. Stina og Arnt Georg er med på E-cup laget. Stina er no komen med på VerdensCup-laget, medan Arnt-Georg trappar noko ned.

Veronica og Cato har mange gode plasseringar i FIS. Veronica fekk fire 1.-plassar i NM-jun!

Ho er med på juniorlandslaget.

SM: Ine A. Liøen, Jim Tore Liøen.

2001

Leiar Marta Holmefjord.

Svært mange unge løparar. 3 grupper. Gruppe 1 har hatt samlingar på Fonna, Geilo og Sudendalen i tillegg til Eikedalen. Veronica går på skigymnas på Geilo. Stine er på Verdencup-laget. Arr. eit kretsrenn, 3 karusellrenn og SM. Stina har ein 4.- og ein 6.-plass i World Cup denne sesongen. Ho var og med i VM. Veronica har bl.a. gode resultat i NM-jun.

SM: Ine A. Liøen, Jim Tore Liøen.

2002

Leiar Marta Holmefjord.

God rekruttering og god framgang med mange fine plasseringar i renn denne sesongen.

Arr. 3 karusellrenn + SM . (Kretsrennet vart avlyst pga. dårleg vêr.) Stina på verdscuplaget og vann storslalåm i Cortina! Kvalifiserte seg til OL i Park City. Veronica hadde gode plasseringar i FIS. NM: Gull kombinasjon og sølv i utfor og super-G.

NM-Jun1: Elisabeth Liøen

HL: Melissa Waage.

LF: Arild Tveit, Jan Birger Storli, Lars H. Gjerde.

SM: Ine A. Liøen, Jim Tore Liøen.

2003

Leiar Bjørn Helge Ulland.

Aktiviteten er aukande (fleire samlingar på ski, fleire utøvarar). Arr. to kretsrenn/soneren (160 deltakarar i Samnangerrennet).

HL: Arild Tveit.

NM: Stina, sølv i storslalåm og super-G.

SM: Melissa Waage, Ole Ivar Fanebust.

2004

Leiar Bjørn Helge Ulland.

Mange aktive (40-45 born + "ein slump vaksne"). Anja Tveit (SSL) og Melissa Waage (SL) kretsmeistrar i sine klassar.

SM: Malin Waage, Jim Tore Liøen.

LF: Anja Tveit

2005

Leiar Bjørn Helge Ulland.

Arr. eit kretsrenn/soneren (Samnangerrennet) og to "moro på ski"-renn (kretsen + sponsor).

3 karusellrenn + SM, ca. 50 deltakarar (67 på SM). Anja Tveit og Bent Andre Waage har vore med på kretslaget fram til våren -05.

LF: Christian Solheim, Alexander Solheim

HL: Anja Tveit, Tore Tysseland Holmefjord

Veteran NM: Arnt Georg Kolle vann slalåm klasse D (31-35år).

SM: Melissa Waage, Jim Tore Liøen.

2006

Leiar Anne Gro Aadland.

Trening: 3 grupper + rekruttgruppe. Den eldste gruppa har auka treningsmengda ein del (sesongoppkøyringa). Totalt ca. 40 aktive på treningane i vinter. Arr.: Samnangerrennet (116 deltakarar), 3 karusellrenn, eit "Moro på ski"-renn og SM.

NM-jun fart: Tore T. Holmefjord, Halvor Askvik, Anders Aa. Fossmark deltok.

LF: Olav Skogen

HL: Anja Tveit

SM: Melissa Waage, Jim Tore Liøen.

Oppsummering

Oppstart/historie: Viser til utdraga frå årsmeldingane.

Aktivitet/Glanstid: Utøvarane frå Samnanger har heilt tilbake til 60-talet gjort det godt i alpinløypene. I dei seinare åra mange utøvarar frå Samnanger markert seg godt i HL/LF(uoffisielle NM for 12-15 år) og i NM-junior. Fleire plassar på premiepallen.

Aktiviteten var svært god på slutten av 80-talet. Mange gode løparar. Laget arrangerte renn med stor deltaking (200 delt.). Samnanger Skisenter: Ein enorm dugnadsinnsats.

Samling av gode resultat (etter 1980 og fram til 2006):

NM senior	2 sølv		
NM junior	11 gull	9 sølv	4 bronse
Yngre aldersbestemte klassar	3 gull	3 sølv	7 bronse

Spesielle prestasjoner/utøvarar: Stina Hofgaard Nilsen Arnt Georg Kolle Agnar Høysæter, Øystein Eikedal, Inger Marie Kolle (Aasgard), Inge Aasgaard, Peder Johan Totland, Jan Trygve Totland, Dag Henning Dyrseth, Jan Georg Tveiterås, Cecilie Sylvester Jensen, Eivind Kvåle, Rita Tveiterås, Knut Harald

Frøland, Evelyn Frøland, Janniche Totland, Jim Tore Liøen, Veronica D. Herland

Eldsjeler: Asbjørn Aasgaard, Ole Totland (og brørne Peder J. og Jan Trygve) Prosjektgruppa for Samnanger Skisenter (Odd Arne Haga, leiar, Magnar Tysseland, Bjarte Kvåle, Anders Frøland + dei tre Totland-brørne) Alpingruppa har hatt mange ivrige eldsjeler som har drege lasset i lag. Særleg imponerende dugnadsinnsats.

Så langt alpingruppa si justerte oppsummering fram til 2006. Etter at talet på aktive nokre år låg på om lag 30 medrekna rekruttar, har alpingjengen arbeidd godt med rekruttering (i 2013 var det heile 20 rekruttar) og svært mange under 10 år er med. Og det er positivt for rekrutteringa, meiner Arnt Georg Kolle, som er ein av trenarane. Men når ein kjem opp i klassane over 12 år, er det stort fråfall. Det har ført til at me ikkje har eiga satsingsgruppe i Samnanger, men dei som vil har fått utvida tilbod om trening saman med andre klubbar. Fråfallet i tenåra er ein av grunnane til at det er få som hevdar seg heilt i toppen i kretsrenn.

Karusellrenna og SM har jamt over hatt 50 deltakarar dei siste åra. Samnangerrennet har vore arrangert årleg med god deltaking, men ikkje dei to siste åra.

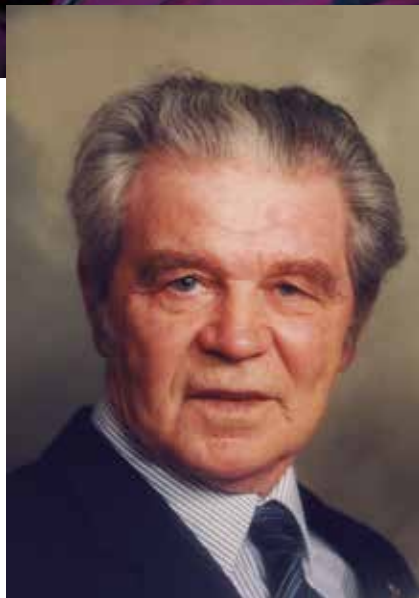
Men alptalent har framleis vorte dyrka fram i Eikedalen. *Olav Skogen* vart kretsmeister i sin klasse i 2009, og året etter fekk han delta i FIS-renn. Medan han dei neste åra var elev på toppidrettsgymnaset på Geilo viste han stor framgang i alpinløypene. Som junior kjørte han inn til 7. plass i senior-NM, og i 2013 var han topp seks i heile seks FIS-renn. SIL har påskjøna dei fine resultatata med å gje han utøvarstipend. Etter toppidrettsgymnaset kom Olav inn på Lillehammer University College, som er eit samarbeid mellom Universitetet og Norges Skiforbund, så det tyder på at den gode Olav Skogen frå Samnanger idrettslag er ein utøvar som Skiforbundet vil satsa på.

På jentesida er det særleg Maren Skogen og Anne Fossdal Kolle som viser stor fart og stødig framgang i alpinløypene og gjer seg gjeldande også utanbygds. I 2013 vart unge Anne samnangermeister saman med faren Arnt-Georg.

Arnt Georg Kolle er eit kapittel for seg. Ved sida av Stina Hofgaard Nilsen er han den som har nådd lengst i Samnanger idrettslag si historie. Han hadde besteforeldre som budde i Eikedalen. Der var han svært ofte og minnest det som ei fantastisk fin tid. Her var han mykje i aktivitet heile dagane både med

Anne Fossdal Kolle har utmerka seg i alpinløypene frå ho var berre barnet. På dette biletet (lånt hos Tor Vilhelm Tysseland) frå januar 2011 ser me henne med Kristoffer Drevsjø Eikås og Silje Helland Tysseland på kvar side. Anne er elles oldebarn til Asbjørn Aasgaard (til høgre, foto lånt hos Inge Aasgaard), ei eldsjel frå alpinsporten sin barndom i Eikedalen.

idrett, slåttarbeid og anna, og det var eit godt miljø blant dei unge der oppe, fortel han. Han ynskjer at dagens unge også skal få gleda av å utfalda seg i fysiske aktivitetar.

Sjølv dreiv han allsidig med idrett, både alpint, langrenn, fotball og springing. Nokså snart vart det klart at Arnt Georg hadde eit talent for alpint utanom det vanlege. Han hadde og stor treningsiver og eit sterkt konkurranseinstinkt. Det førte han langt. Faktisk heilt til finalen i verdas mest prestsjetunge slalåmrenn i Kitzbühel der over 30.000 tilskodarar var til stades. I januar 1999 vart han nr. 22 og hadde Lasse Kjus to plassar bak seg på lista. Han var nr. 28 i Wen-gen helga før. Dette var dei to gongane han kom på poengplass i World Cup (mellom dei 30 beste).

Han hadde mange renn der han var heilt på grensa og anten kjørte ut eller hamna rett bak dei

tretti beste. Sjølvs seier han at han hadde den aller største opplevinga då han stod på

startstreken i flaumlysrennet i Schladming med 50.000 tilskodarar. Han har også tre femteplassar i NM (slalåm 1998 og 2000 og storslalåm 2000).

Våren 2000 bestemte Arnt Georg seg for å avslutta satsinga på toppnivå på grunn av skadar. Han er framleis i alpinmiljøet i Samnanger og har vore ein stor inspirator og føregangsmann der heilt fram til desse dagar.

Stina Hofgaard Nilsen stod for den beste enkeltprestasjonen av alle i Samnanger idrettslag då ho vann verdscuprennet i storslalåm i italienske Cortina de Ampezzo i januar 2002. Det er ein fantastisk prestasjon og vitnar om at ein kan representera Samnanger idrettslag og verta best i verda! Ho deltok elles i VM 2001 og 2003 og OL i 2002. Heile ni gonger kom ho på pallen i verdscupen.

Stina er frå Bergen, men ho var mykje i Eikedalen der foreldra har hytte. Ho kom tidleg inn i alpintmiljøet i Samnanger idrettslag. I 2004 la ho opp som toppalpinist.

Cesilie Sylvester-Jensen er også ei bergensjente som har fått utfalda seg i alpintmiljøet i SIL like sidan ho var småjente. Familien hennar har hatt tilknytning til Eikedalen i fleire generasjonar. Cesilie vart dobbel kretsmeister i 1989, i 1996 tok ho sølv i super-G i NM og kom med på e-cuplaget. Året etter måtte ho ta pause på grunn av skade, men kom aldri tilbake i toppidretten.

Samnanger Skisenter

I april 1985 vart det sett ned ei prosjektgruppe som starta arbeidet med plan-

legging av nytt alpin-anlegg der Samnanger IL hadde slalåmbakken sin. Men alt året før vart det selt lodd land og strand rundt for å skaffa midlar til skitrekking. Engasjementet var stort, og det vart selt lodd også i heile Åsane og langt inn i hardangerbygdene like til Fykse. Folk kjøpte ofte lodd eine og åleine på grunn av det sterke engasjementet loddseigarane viste.

Ein viktig grunn til at me ville ha eige skianlegg var at Eikedalen Skisenter på den tid ikkje gav så gode høve til trening som dei aktive alpinistane trong. Kalkylen på nyanlegget lydde på knappe 3 millionar medrekna tilskot og dugnad. Arbeidet i marka starta i juli, og det heile stod klart til jul. Imponerande dugnadsinnsats, kvar helg heile hausten, men også på kveldstid tidleg på hausten.

Anlegget vart opna i julehelga 1985. Lite snø + innkjøringsproblem førte til redusert drift den første tida. Offisiell opning 15. februar 1986. Jan Trygve Totland var den første driftssjefen, og han hugsar det var mange dramatiske historier og eit enormt engasjementet ved oppstarten av SSS.

Etter fleire sesongar med lite snø vart skisenteret avvikla i 1992.

Friidrett

Friidretten i Samnanger sleit tungt ei stund på 70-talet med liten eller ingen aktivitet på Teigen. Men fjelløpet Samnangertrimmen og terrengløpskarusell var i gang også då. Svein Steinsland saman med Helge Reistad fekk opp aktiviteten rundt 1983. Ei friidrettsgruppe vart stifta på Frøland kraftstasjon med mellom andre Helge Reistad og Svein Røseth i styret. Begge desse har hatt svært mykje å seia for friidretten i Samnanger.

Før idrettsanlegget i Hagabotnane vart opna, heldt ein til på Teigen. Der vart det arrangert SM i lengde, høgde, 60 m og til og med 3000 m med ekstra mange rundar sidan bana var så lita.

I 1987 stod sentralidrettsanlegget i Hagabotnane ferdig, og friidrettsgruppa trente mykje. Om vinteren trente dei i Høyehallen, og om sommaren trente dei også på Fana stadion og saman med idrettslaget Fri.

I 1989 var det rundt 35 utøvarar som dreiv med lengde, høgde, stav, kule, spyd og springing. I kretsmeisterskap gjorde samningar det veldig godt, og det gjekk på folkemunne at Samnanger var gode på friidrettssida. Utøvarar som Agnethe Røsseland, Nina Kjeilen, Svein Harald Mørkve og Vinjar Dal-seid vart lagde merke til.

Glanstida

Glanstida til friidretten i Samnanger var på 90-talet fram til 1995-96. Samnanger var svært godt representert på stemne og meisterskap, og det var mange som gjorde det svært bra.

I åra 1990-92 vart det arrangert regionmeisterskap for Indre Hardanger der Samnanger, Norheimsund, Øystese, Ålvik og Granvin var med. I Ålvik var det 35 utøvarar frå Samnanger. Dei tok alle premiane – med unntak av ein 3.-plass som gjekk til Øystese.

Det vart mykje reising til stemne m.a. på Voss, Stord og i Ulvik. Foreldra kjørte, og gruppa brukte Samnangerbussen då den kom. Alle var alltid positive og hadde det veldig sosialt i lag med grilling og badeliv. Dei låg på skular

Friidrettsbana i Hagabotnane har i seinare år vore ein tragikomisk parodi på ei bane. På det øvste biletet ser me Asbjørn Berland springa i vatn i 2010. På biletet under er det Morten Aadland Fossmark (fremst) og Joel Dyrhovden som kjempar seg fram på ei sleip gjørmestripe i 2013. Begge foto: Svein O. Aadland/Samningen.

rundt omkring, og foreldra låg på gartnarskulen då det var stemne i Ulvik. I Ulvik bada utøvarane før dei skulle konkurrera, og enkelte gonger måtte dei hentast i sjøen då dei skulle i elden. Eit stemne varte som regel i fleire timar, og det vart ei stund å venta for dei som skulle springa sist. Men det var aldri noko tull; dei eldste passa på dei minste.

Det er tre divisjonar i friidrett, i tillegg til ein elitedivisjon. Samnanger var i glanstida i første divisjon med eit lag av jenter og gutar. Poenga fekk ein etter Tyrving-tabellen, der ein kunne få poeng i heile 45 øvingar.

I Hagabotnane vart det arrangert nasjonale stemne. Det kom busslaster med utøvarar, og det var over 300 startar. Friidretten fekk inn ein del pengar på dette gjennom startkontingentar.

Friidretten hadde egne, gule drakter, som var sponsa av Systemblokk v/ Malvin Trengereid.

Samnanger var med på mange stafettar. Laget vann Iris-stafetten på Os og ein del andre stafettar for aldersbestemte lag. Samnanger har òg vunne Strandvik-stafetten for veteranar.

Av utøvarar som gjorde det bra i denne perioden, nemner me særskilt Lena Røseth i høgde. Ho har ein personleg rekord på 1,63. Ho vann m.a. ungdomsmeisterskap på Lillehammer og vart nr. 3 i junior-NM. Lena var ikkje så høg, men ei utruleg spretten jente. Ho begynte i Os etterpå.

Frøde Holdhus var ein av dei beste i sin klasse på 100 og 200 m. Svein Ovar Kjeilen vann m.a. kretsmeisterskap i høgde som 12-åring med gips på armen. Marius Gjerde var god på litt lengre distansar (800 m) og i høgde. Lisbeth Myrvang var god i springing.

St. Olavsloppet 1991

Sumaren 1991 reiste ein god gjeng frå Samnanger for å delta i det sagnomsuste St. Olavsloppet som går mellom Øresund i Sverige og Trondheim, fortel Tor Vilhelm Tysseland i denne artikkelen. Løpet er oppkalt etter Olav den heilage, Noregs konge 1015-1030. Det er ein stafett med 24 etappar der 12 løparar på kvart lag spring to etappar kvar. Det er fleire hundre lag og tusenvis av løparar som deltek. Lengda på etappane varierer frå ca 5 km til 21 km, så her måtte dei beste springa dei lengste etappane.

Helge Reistad var primus motor for turen, og mange trente litt ekstra og følte seg i god form etter å ha «persa» i dei siste terrengløpa heime i Samnanger før avreise. Bilturen i seg sjølv var ein flott ferietur, og nokre hadde med seg familien som heilagjeng og støttespelarar for heile laget. Det var stor stemning

Over: Innspurt SM i terrengløp 1990. Anja Elisabeth Gjerde likar dårleg at Lena Tveit kjem i stor fart bak. Foto: Samningen.

Under: Dei som deltok i St.Olofsloppet mellom Øresund i Sverige og Trondheim 1991. Frå venstre: Magne Tysseland, Svein Oldervoll (Aadland), Per Arne Aadland (Svein og Per Arne held "Per Reistad" mellom seg), Per Magne Tysseland, Vagleik Tysseland, Tor Vilhelm Tysseland, Rune Reistad, Marius Gjerde, Helge Reistad, Trond Haugen og Arild Gjerde. Framme familie-medlemene Trude, Mona, Vidar, Hege, Magne og Nina.

på heile turen. Samnanger stilte med eit stort aldersspenn på laget der Marius Gjerde var yngst på 14 år og Magne Tysseland eldstemann på 53 år.

Dei færreste veit at Samnanger sin bestemann var ein storløpar med namnet «Per Reistad» som sprang kolossalt denne sumaren under St. Olavsloppet og faktisk tok ein etappesiger! Det hang saman med at ein av løparane våre, Bjarne Våge, måtte trekkja seg like før avreise. Me kunne ikkje avlysa heile turen fordi me var ein løpar for lite, så det vart bestemt at dei to beste løparane, Per Arne Aadland og Svein Oldervoll (Aadland), skulle springa ein ekstra etappe kvar under eit skikkeleg Samnanger-namn. Det verka som dei gav litt ekstra når dei sprang som Per Reistad!

Det var elles mange storløparar som deltok i dette løpet. Mellom dei var ski-legendene Oddvar Brå, Berit Aunli og Thomas Wassberg. Det var festivitas med hornmusikk og anna langs løypa når me sprang, og særleg ved vekslingane var det mykje liv og røre.

Arrangørane hadde lagt spurtprisar på enkelte etappar, eit nymotens påfunn på den tida. Helge Reistad tenkte det kunne vera moro å sikra seg litt heider og ære her og gav alt i knallhard kamp tidleg på etappen sin. Men dette kraft-taket førte til ein skikkeleg sprekk, og det var langt igjen på etappen hans ... Totalt utslitren kom han inn til veksling på ei gammal, sliten travbane for å veksla med Magne Tysseland med orda «beklagar Magne».

Det var historisk sus over fleire av plassane me passerte. Blant anna veksla bror min Per Magne og eg inne på amfiet på Stiklestad. Svein Oldervoll (Aadland) sprang sjarmøretappen inn til Trondheim forbi Olavsstatua og opp mot Nidarosdomen. Det heile vart avslutta med ein gigantisk middag, dans og premieutdeling i Nidarøhallen.

Stoltzekleiven opp

Klassikaren Stoltzekleiven opp er eit motbakkkeløp i Bergen der ein spring frå Fjellveien ved Sandviken og opp til toppen av Sandviksfjellet. Mesteparten av løypa går i trapper, og totalt er det over 700 trappetrinn.

Løpet vart starta alt i 1979, og det har vorte ein formidabel suksess med stor rift om plassane og lange ventelister for å delta. Samnanger har vore sterkt representert med svært mange løparar i ca. 25 år no. Det går gjetord om Samnanger-gjengen nede i byen. Speaker gjer alltid eit nummer av det når den eine samnangerløparen etter den andre hiv seg over målstreken totalt utsliten i kampen for nye bestenoteringar. «Er det sauesankingen som gjør at det er så mange gode løpere frå Samnanger», ropte speaker eit år.

Over hundre samningar har delteke på Stoltzekleiven Opp. Joel Dyrhovden

Vaksne damer har vore mangelvare i Samnangeridretten i alle år, men heldigvis har det alltid vore nokre få trufaste. På dette biletet frå 2010 ser me (frå venstre) Britt Laila Taule, Åse Kvam Røen, Mary Torunn Bjørnås og Lisbeth Aadland. Foto: Svein O. Aadland/Samningen.

er den som har gjort det aller best med åtte løp under 9 minuttar. I 2009 vann han liksågodt heile løpet!

Gamle og nye Samnangerløpet

Samnangermila vart først arrangert frå anleggskaien i Rolvsvåg til Øvredalen i 1983. Det gav ikkje så stor respons, og det var litt bratt opp til Øvredalen. Seinare har løpet vore arrangert frå butikken på Ådland til Nesodden. Butikken er nedlagd, men startplassen er den same. Løpet har både konkurranseklasse og tur-/trimklasse. Det er eit populært løp der mange deltek kvar haust (på det meste over 200), både gamle og unge. I 2015 vart det registrert 132 løparar til start. Utanom ei mengd gåvopremiar trekte på startnummer, vert dei som har delteke 10, 15, 20, 25 og 30 gonger premierte med plakettar eller vasar med inskripsjon. Helge Totland er den einaste som har delteke alle gon-

gene. Men sidan tur/retur Ådland-Nesodden ikkje er på meir enn 9,2 km vart namnet i 2013 endra frå Samnangermila til Samnangerløpet. Borna spring ei kortløype inn til Grendahuset og tilbake. I staden for å slita på asfalten kan trimmarar som ynskjer det gå Prestavegen til Hedlo tur/retur.

Ein forløpar for Samnangermila (no Samnangerløpet) var Samnangertrimmen – eit fjelløp med både konkurranse- og trimklasse. Det vart arrangert frå omkring 1970 til ca. 1980. Eit av dei første løpa gjekk frå Gjerde til Skadalen ved Fitjavatnet og heimatt over Åsen til Hagabotnane. Andre løypetrasear var frå Stølen på Reistad om Bjørnåsen, Lynten og Buhilderen til Haukanes. Eit år gjekk løpet frå Sævild til Holmane med buss-skyss attende frå Frøland. Dei par siste åra var starten lagt til Gullbotn. Løypa gjekk om Kråna, Holmavatnet og Raudvatnet med mål på Storkleiva.

Også ein del gode utanbygds løparar stilte i konkurranseklassen på desse løpa. Men tilskipingane krov mykje arbeid med merking og til dels rydding, så det vart enklare å gå over til landevegsløp og merking på asfalt.

Samnangerløpet var tidlegare halvmaraton (og 10 km) som friidrettsgruppa arrangerte første gong i 1985 frå Nordbygda skule til Frøland. Seinare vart starten også på dette løpet lagt til Ådland med vendepunkt på Ulland. Løpet hadde drikkestasjonar og følgjebilar, og mange av deltakarane kom frå andre kretsar. Løpet har ikkje vore arrangert etter 2003. Og det som no heiter Samnangerløpet, er altså det årlege trim- og konkurranseløpet frå Ådland til Nesodden og tilbake.

Frå friidrett til trim

I 1999-2000 var det slutt på glanstida. Mange gav seg, og det var vanskeleg å rekruttera folk. Så for 10-12 år sidan var friidretten i ein bølgedal. Det var låg deltaking på karuselløpa, og friidrettsbana var lite brukt og tok for alvor til å forfalla.

Nokre eldsjeler med Arne Erdal i spissen tok tak i dette og ville skapa meir blest om friidretten igjen - særleg springing. Då bana var i dårleg stand og det var lite friidrett på bane, valde gruppa å kalla seg trimgruppa nokre år. I åra framover mot 2012 var det eit kraftig oppsving med deltakarar på dei tradisjonelle karuselløpa i sumarhalvåret, og dei to nysatsingane vinterkarusell og Raudvatnet opp har vore stor suksess.

Vinterkarusellen har vorte arrangert kvar fredag i perioden oktober-april heilt frå desember 2003. Eit av løpa har tradisjonelt gått i romjula. Løpet har

Raudvatnet opp har vore arrangert i vekslende vêr. På det øvste biletet ser me Joel nærma seg mål i eit frykteleg kaldt og surt vêr 13. mai 2012. Løparane sprang delvis på snø siste del av løypa. Legg også merke til snøbrua over elva.

Då Svein Steinsland mottok sjekken som beste løpar over 60 år i 2010, var det derimot strålande og varmt. "Bikkjeskinnet" Svein er ein legende i Samnanger-idretten. Det kunne ha vore skrive ei eiga bok om han, om alle prestasjonane og ikkje minst om alle historiene rundt han.

Begge foto: Svein O. Aadland/ Samningen.

Mange av dei som stiller i SM i friidrett, driv berre med friidrett den eine dagen i året. Men Henrik Mjelde Foss (over) hoppar likevel både langt og høg, på reint talent. I 2010 gjekk SM i surt vêr i oktober. Så Rune Brunborg hoppa lengde med hanskar og "Oluf-hue", medan Eirik Tysseland Holmefjord hoppa høgde med svært særeigna teknikk og boblejakke (som kanskje gav fin oppdrift?). Alle foto: Svein O. Aadland/Samningen.

Over: 60-meter i oktober 2012. Frå venstre Rasmus Aadland, Kristian Lønnebakken Holdhus og Even Fossdal Kolle.

Til høgre: Frå høgdekonkurransen under SM i 2013. Ruben Dyrhovden er ein svært allsidig og god idrettsutøvar, men er når sant skal seiast nokre ti-kilo for tung til å verta skikkeleg, skikkeleg god i høgde. Det innser han tydelegvis sjølv på biletet her. Det vart då også riv.

Begge foto: Svein O. Aadland/Samningen.

gått frå Nesodden bedehus bort til Haga kyrkje og så tilbake til Aldal og tilbake - 1 km i kvar retning, totalt 4 km. Jamt over stiller 20-30 deltakarar på desse løpa, men i oktober 2011 var det rekord med 37 deltakarar i lang løype. Det er ikkje så mange som spring kortløypa på 2 km, så her er det borna som sviktar under skiftande vêr og føre. Under det store vegarbeidet med Tyssetunellen vart løpet flytta til Nordbygda med start og mål ved grendahuset.

Raudvatnet opp er eit motbakkeløp som Samnanger idrettslag starta med i 2007 etter initiativ av Arne Erdal. Det har vore ei stor satsing, og det har vore bra deltaking utanbygds frå trass knallhard kamp om deltakarar i dei mange motbakkeløpa i distriktet. Løpet startar i Rossebotn ved Raunekleiva og følgjer skogsvegen og stien opp til det idylliske området ved Raudvatnet. Det er både konkurranseklassar og turklassar utan tidtaking. Jamt over har det vore rundt 150 deltakarar i løpet med turgåarane i fleirtal. I 2016 slo Joel Dyrhovden den gamle rekorden til Asbjørn Berland frå 2010 og kom i mål på 19.55.

Dei tradisjonelle **karuselløpa** i Samnanger har vore arrangerte utan avbrot sidan midten av 1970-åra. Her er det mange faste løp som går i same traseen år etter år, og det er lett å følgja med på den personlege utviklinga. Det vert gjerne mange spennande diskusjonar om tider, persar og rekordar både før og etter løpet. I 2011 låg det føre statistikk for alle løpa så langt me har makta å finna informasjon tilbake til 1970-åra.

Løypene er: Nordbygda, 3000 m i Hagabotnane, Flesjaløpet (SM), Rolvsvåg, Nesodden, Frølandsdal, Gullbotn og Trengereidfjorden. Dette har vore fast i mange år. Tidlegare har det vore andre løyper i Hisdal, Gjerde/Steinsland, Sævild og Totræna, for å nemna nokre. Per Arne Aadland har vore samnangermeister i terrengløp (Flesjaløpet) heile 19 gonger til no. Den første gongen var i 1986 og den førebels siste i 2016. I 1992 sette han løyperekorden som enno gjeld på 21.48.

Deltakinga har variert, men jamnt over har det kome ein del folk på desse løpa, særleg vaksne. I åra ca 2008-2012 var det veldig godt oppmøte, og i september 2009 var det imponerende 31 vaksne i konkurranseklassen på eit av løpa. Dei siste åra har det vore lågare deltaking av born, så friidrettsgruppa ynskjer å satsa ekstra på dei. Kanskje nytt kunstdekke på løpebana i Hagabotnane kan stimulera til auka interesse for springing/friidrett hos dei unge.

På 2000-talet har det ikkje vore drive organisert trening i hopp, kast og baneløp i Samnanger. Men **SM i friidrett** har vore ein fest i fleire år no med svært god deltaking av ungdom og born, i alt 117 i 2015. Det viser at interessa og potensialet for stor deltaking i friidrett absolutt er til stades her i bygda. Frode Holdhus og Marius Naalsund Gjerde har hatt særleg ansvar for desse arran-

Over: Karuselløp er tradisjon, som at det på ettersumaren er løp i Trengeridfjorden, med Bjarne Våge som arrangør. Her frå september 2009.

Under til venstre: I Samnangerløpet (Samnangermila) konkurrerer ein med seg sjølv, eller for eksempel med ein bror, der ein ikkje kvir seg for å bruka skitne knep. Hedda og Alexander Solheim i spurten, med Christine Bergesen Nilsen bak, i 2011. Under til høgre: Helge Totland har som einaste deltakar vore med alle gongar. Alle foto: Svein O. Aadland/Samningen.

gementa dei siste åra, og Svein Røseth stiller fast med startpistolen sin. Også o-gruppa, som friidrettsgruppa har hatt ein del fellestreningar saman med i vinterhalvåret, er med på denne flotte aktivitätsdagen om våren der ein også kan få prøva seg i eit enkelt o-løp eller kanskje til og med litt fjellklatring.

Samnanger idrettslag håpar det vert eit stort lyft for friidretten når idrettsanlegget vert oppgradert denne hausten.

Elles er det ein trufast gjeng frå Samnanger som reiser rundt på **motbakkeløp** og hevdar seg i dei ulike klassane. Det er verdt å nemna at den gamle slitaren Svein Steinsland er «still going strong»! Både Asbjørn Berland og Joel Dyrhovden har hevda seg godt i desse løpa

Like sidan 2002 har Joel delteke i Stoltzekleiven Opp, men det var ikkje før enn i 2009 at han vann løpet. Det mest ekstreme løpet til no i idrettskarrieren meiner Joel må vera Stoltzekleiven i 2014. Då hadde han gått med sår hals og ikkje fått trent dei siste fem dagane før løpet. På konkurransedagen orka han knapt å varma opp, men tok på seg fire lag med klede som oppvarming. Likevel greidde han å pressa seg til personleg rekord på 8.34 og vart nr. 3.

I 2008 gjekk turen til junior-VM i motbakkeløp i Sveits. Det enda med 10. plass individuelt og 2. plass i lagkonkurransen for Joel. I 2011 var Kvasshoven Opp i Ulvik NM i motbakkeløp. Joel vann juniorklassen på betre tid enn vinnaren i seniorklassen. Men reglane er slik at berre vinnaren av senior kan verta noregsmeister. I ettertid vart det ein heil debatt om denne regelen i idrettsmiljøet.

Joel prøvde seg på Fanaråken Opp første gong i 2005, og etter å ha kome inn til både 2. og 3. plassar fleire gonger, vann han endeleg i 2016.

”Folk til fjells”

Den aktiviteten som har fått flest opp or godstolen, er likevel ”Folk til fjells”, som Per Arne Aadland i friidrettsgruppa fekk i gang i 1998 og som han tok seg av like til det nyskipa Samnanger turlag overtok i 2014. Kvart år finn hundrevis av samningar fram til kjende og nye turmål kring heile bygda. (På det meste har det vore 700-800 deltakarar og bortimot 3000 innskrivingar i turbøkene.) Turgåing må reknast som eit gode for folkehelsa, og det er då også fullt i samsvar med § 1 i lovene for SIL: ”Laget har til føremål ved samarbeid og kameratskap å fremja idrett og friluftsliv i sunne former.”

Eldsjeler

Trenarar for friidretten har vore Svein Røseth og Helge Reistad. Dei har også gått på startarkurs. Av ivrige pådrivarar og hjelpesmenn elles nemner me Magnar Gjerde, Arild Gjerde og Bjarne Våge.

Svein Røseth har vore ei eldsjel som har hatt svært mykje å seia for samnangeridretten. Han trente, han starta løp og han sat i styret. Han har gjort sitt til at friidretten i Samnanger kom på kartet på 90-talet.

Svein kom til Samnanger i 1971. Han har drive med friidrett stort sett heile livet. Sjølv har han ein personleg rekord på 10,9 på 100 m. Han har reist mykje rundt på stemne og vore startar, og for eit tiår sidan vann han tresteg og kom på 2.-plass på 100 m med tida 13.2 i NM for veteranar. Slå den!

Svein Røseth med idrettsmerke-heidersprisen i 2010. Foto: Samningen.

Fotball

Å sparka ball har vore ein kjærkomen aktivitet i lange tider – også i Samnanger. Då idrettslaget sikra seg Teigen til idrettsplass i 1946, var det likevel ikkje med tanke på fotball, men friidrett. Men både Teigen og andre grusplassar som låg att etter tyskarleirane, var kjærkomne flater til å sparka ball på. Organisert lagspel med trening og deltaking i serie høyrer me likevel ikkje om før på 60-talet. Også i starten på seriespelet var det meir moro enn seriøs idrett. Det fortalde Norvald Nyteveit underfundig om i eit intervju med Samningen i 2010:

«Utpå 60-talet vart det meir skikk på det heile, takk vere bergensaren Helge Jensen som dreiv butikk i Røsselandshuset på Tyssekaien og gjerne vart kalla »Jensen-på-hjørnet» eller »Tippe-Jernsen», det siste på grunn av at det var han som introduserte fotballtipping i Samnanger også. Det var ein mann som fekk mykje å seia for idretten i Samnanger, ikkje minst for fotballen.

- Han var både manager, trenar, lagleiar og alt anna, stod også i mål om det var bruk for det, seier Norvald Nyteveit, som omtalar Tippe-Jensen både med varme og respekt.

Bileta: Spelarar frå Brann har fleire gonger kasta glans over premieutdelingane til fotballgruppa i Samnanger. I 2012 var det Hassan El Fakiri og Bård Finne som var her. På biletet under har dei nett delt ut medaljar til (bak frå v) Christine Bergesen, Kristina Gjerde, Hedda Solheim, Sofie Skar, Silje Abotnes, Solfrid Kulild, Therese Ervik og Roselinn Øien. Framme frå v: Hassan El Fakiri, Bård Finne, Anne Kolle, Marte Sævil, Martine Mjelstad, Iselinn Berntsen og Silje Tysseland. Foto: Svein O. Aadland/Samningen.

Det var på denne premieutdelinga ein liten samning, som var befriande lite oppteken av elitefotball og kjendisar, hadde følgjande spørsmål til Hassan El Fakiri:

- Spelar de fotball, de også?

- Ja, vi spiller nå litt fotball, vi også.

- Vinn de masse då?

- Tja. Vi vinner nå litt. Så bøygde Hassan seg fram og la fortruleg til: - Men vi har tapt litt for masse i det siste.

- Mm, nikka den vesle samningen forståingsfullt, og rusla vekk.

Sjølvsagt om Samnanger no fekk eit seniorlag som spelte i 6. divisjon (lågaste divisjon den gong) og ein trenar og manager som stod på for laget sitt, tok ikkje dei fleste spelarane det så altfor seriøst.

- Var det kamp om sundagen la me gjerne opp taktikken laurdagskvelden. Då planla me neste kamp i detalj. «Då går du Norvald fram, og så sender eg ballen til deg,» kunne ein seia. Men det var sjølvsagt rein teori. Og i alle fall måtte ein ha ballen for å kunna gjennomføra noko slikt, ler Norvald, og legg til at alt taktikkpratet utover kvelden og natta gjerne førte til at ein vart veldig tørst. Dermed kunne det lett skje at ein del av spelarane var alt anna enn i toppform til kampen dagen dagen etter.

Prestasjonane på bana kunne vera deretter. Stundom spela dei godt og imponerte, andre gonger var det skikkeleg ille. På denne tida hadde Samnanger av og til besøk av eit sirkus som heitte Cirkus Løwe. Då Samnanger spelte ein av sine mindre gode kampar var det ein som kommenterte at Samnanger hadde fått sitt eige Cirkus Løwe. Dermed hadde laget fått namn på folkemunde, eit namn som framleis lever i form av at Samnanger sitt seniorlag gjerne vert kalla Cirkus Løwe eller at spelarane vert omtala som «løwene».

Norvald Nytveit fortel at det eigentleg berre var ein mann på laget som tok det heile skikkeleg seriøst. Hans Egil Solberg var i ein klasse for seg. Han tok då også steget vidare og spelte sidan for Frigg i Oslo.

- Det må ha vore ei pine for han å spela på lag med oss, slær Norvald fast. Ingen av dei andre på laget gjorde nokon karriere innan fotball, heller ikkje Norvald.

- Ein kan ikkje så godt vera helt både dag og natt, så dei av oss som prøvde oss i «kombinert» vart nok ikkje så veldig gode, ler Norvald.

Tippe-Jensen visste ikkje kva godt han skulle gjera for laget sitt. Då dei skulle spela kamp i Odda inviterte han alle spelarane på middag på Hardanger hotell først.

- Det var berre så vidt me rakk kampen. For etter ein skikkeleg solid middag, måtte me sjølvsagt eta dessert også, ler Norvald. Han gjev altfor mykje middag, pluss det at Roger Albertsen, Røde-Roger, som sidan vart proff og landslagsspelar, var ein av spelarane på Odda sitt lag, skulda for at det enda med 13-0 tap for «løwene» den gong.

Norvald Nytveit var også med på den legendariske kampen mot Vaksdal på denne tida. Som vanleg hadde «løwene» taktikken klar.

- Den gong hadde ein ikkje fine ord på alt. Så når motstandaren hadde ekstra gode spelarar snakka me om å «senda Haldor Trengereid etter dei.» I dag pakkar ein det inn ved å snakka om «frimerke» og sånt, seier Norvald.

Før kampen mot Vaksdal hadde dei også sytt for å spreia rykte om at Samnanger hadde ein på laget som hadde spelt fotball i Brasil.

- Det var Nils Andersen, det. Han hadde vel vore i land då han var til sjøs og spelt litt fotball, mot dei andre på båten for alt eg veit, men akkurat detaljane rundt dette tagde me vel om.

Det skulle likevel ikkje gå mange minuttar av kampen før «brasilianaren» fekk det til å gå eit «åååå» gjennom publikum. Ein ball trefte Nils Andersen i kneet og fauk i mål. 1-0 til Samnanger. Sidan gjekk det ikkje fullt så bra. Kampen enda 31-1 til Vaksdal, meiner Norvald å hugsa. Cirkus Løwe hadde hatt førestilling igjen.

Så langt Norvald Nytveit. Men historiene om løwene er uteljande, og kunne visst ha fylt ei heil bok, meiner Roy Vegar Hope, som har hjelpt oss med opplysningar og stoff til denne nyutgåva av fotballkapitlet. Her er nokre småkebitar:

Eivind Hope fortel: «Hausten 1974 fekk eg telefon frå Rune Drevsjø. Han visste at eg hadde spelt på Eikelandsfjorden. Løwe hadde bortekamp mot Strandebarm, og mangla folk til denne søndagskampen. Ikkje uvanleg på ein søndag visstnok... For å hjelpa dei ut av knipa med mangel på folk, blei eg med til Strandebarm. Med meg var me akkurat 11 stk som reiste. Oppmøte var som vanleg "Svartahuset" på Tysse.

Kampen starta, og eg blei plassert på høgrebacken. Resten av forsvaret bestod av Arve Hereide, Samuel Haukanes og Per Ulland. Den einaste eg kjente på laget, var Rune Drevsjø, som forøvrig var kaptein på laget.

Tidleg i kampen slo eg eit litt for laust tilbakespel til keeper, Svein Holdhus, slik at spissen til Strandebarm nesten greidde å snappa denne opp framfor keeper. Dette likte Per Ulland særst dårleg, og eg fekk dermed klar beskjed om at «viss du ikkje kan bedre enn detta, kan du lika godt dra deg av banen og te bake te fjord'n!» Og då hadde me altså ikkje innbyttrar... Kampen enda forøvrig 2-2.

Det var altså ein stor kulturforskjell å gå frå Eikelandsfjorden og til Samnanger på denne tida, noko episoden ovanfor beskriv godt. Likevel blei det for min del spel for Samnanger fram til og med 1992, sjølv om det fort kunne ha enda med denne eine kampen mot Strandebarm.»

Eivind fortel vidare: «Når me trente på Teigen, var det ofte slik at ballen altfor ofte gjekk over gjerdet mot skulen, og ned på huset til naboen. Då var

det om å gjera å spurta ned trappene og ned i hagen, før eigaren av huset fekk tak i ballen. Då hamna den nemleg på hoggestabben, og eigaren kløyvde ballen med øks. Forbruk av fotballar var altså høgt på denne tida.

Det hende også at ballen hamna like på sjøen ved Tyssekaien. Difor var det streng beskjed på treningane om å skyta lavt.»

Ei anna liten historie som kan nemnast, var ein gong Løwe spelte kamp på Teigen. Løwe kom i angrep etter godt spel. Ein godt plassert Øyvind «Der Bomber» Schröder stod klar for å ta mot ballen i god scoringsposisjon, men lagkompisen fyrte heller av eit skot som gjekk himmelhøgt over. Då kom det tørt frå Schröder'n til han som skaut: «**Der** ville jeg ha skutt...». Dette er sidan blitt eit standard-uttrykk på Løwe når nokon prøver seg med skot på mål».

Teigen var elles flittig brukt. Om laurdagane kunne det t.d. vera både to og tre kampar der. Og til å merkja bana vart det nytta sagamo frå saga på Nymark.

Her vart det også teke inngongspenger for å sjå på kampane. Pengane som kom inn, vart mellom anna brukte til å finansiera bortekampane, for då vart taxien i Samnanger brukt til transport. Magnus Tveit var blant dei som sytte for skyssen.

(Kjelde: Are Totland/ Rune Drevsjø)

Jan Ove Holdhus, også kalla Bolle-Mons'n, var leiar i fotballgruppa, og spelte sjølv på Løwe. Tidleg på 70-talet gjekk Løwe frå gule drakter til oransje. Bakgrunnen for dette var at nettopp Jan Ove Holdhus var Wolverhampton-fan, og Wolverhampton hadde oransje drakter. Draktene var av ulik kvalitet, bl.a hadde ikkje alle draktene nummer på ryggen. Slik var det fram til sesongen 1976. Då vart det kjøpt nye, gule drakter då løwene rykte opp til 5 divisjon.

(Kjelde: Rune Drevsjø)

Den siste og avgjerande kampen i 1975 mot Eldar (som også kunne rykkja opp) heime på Teigen, vart av den dramatiske sorten.

Samnanger måtte vinna for å rykkja opp. Før kampstart vart Løwe møtt av eit heilt lastebil-las med grus, som var dumpa i hjørnet av fotballbana. Difor måtte løwene setja i gang med fjerning av denne sanden før kampstart, ved hjelp av spade og trillebår. Det vart altså oppvarminga for Løwe.

Dommaren møtte heller ikkje opp, så lensmannen i Samnanger, Walberg, stilte opp som dommar. Etter ein dramatisk kamp, enda det med 1-målssiger til Løwe.

Det som gjorde det endå meir dramatisk, var at ein av Eldar-spelarane kjente

att Bjørn Bertelsen. Bjørn kom frå Eikelandsfjorden hausten 1975, og hadde ikkje formelt rett til å spela for Løwe. Det same gjaldt Eivind Hope (som framleis stod registrert for Fjord`n, trass i halvannan sesong på Løwe). Ingen av desse sto oppført på dommarkortet.

Det heile enda med at lensmann Walberg gjekk god for at desse spelarane hadde rett til å spela for Løwe. Han var då trass alt lensmann... Løwe rykte dermed opp til 5. divisjon. Det vart med den eine sesongen.

(Kjelde: Eivind Hopel Rune Drevsjø)

Ein fiffig epoke i Samnanger-historien, var i 1990. Dette året var det nemleg 2 seniorlag, Samnanger A (6. div) og Samnanger B ein slags eigen reserveseliga). Opninga av grasbana var nok ein viktig grunn til dette. Her kom det spelarar frå både Vaksdal, Kvam og Fusa som ville spela på graset mot A-laget med spelande trenar Ståle Øvre-Eide og B-laget med spelande trenar Eivind Hope.

Her vart A-laget toppa, medan B-laget fungerte som eit slags rekruttlag. Etterkvart som sesongen gjekk, vart det meir og meir populært å spela på B-laget. B-laget var mindre høgtideleg å spela for, og B-laget vann også kampar, i motsetning til A-laget. Til slutt sleit A-laget med å stilla folk, spesielt på bortekampar, fordi spelarane heller prioriterte B-laget.

(Kjelde: Eivind Hope)

Ei historie frå nyare tid, tidleg 2000-talet, var då Løwe skulle ha bortekamp mot Strandebarm. Alle kjørte via Norheimsund, bortsett frå ein bil som kjørte via Eikelandsosen. Dette var i grunnen greitt nok, hadde det ikkje vore for at geografikunnskapen til personane i denne bilen ikkje var heilt på topp.

Då me kom til Mundheim, svingte me nemleg til høgre i staden for til venstre. Undervegs lurte me på om me var på riktig veg, men me enda til slutt opp i Ølve (!) før me skjønnte at me hadde kjørt feil. Sjølv om kampen vart utsett så lenge ein kunne, kom me ikkje før langt uti 1. omgang. Kampen enda med tap for Løwe, 5-1.

(Kjelde: Roy Vegar Hope)

Etter anlegget i Hagabotnane kom (1987), har fotball vakse til den desidert største idretten når det gjeld talet på aktive. Ja, det spørst om ikkje somme meiner fotball er ein gaukunge som held på å trengja andre idrettar ut or reiret.

Som i andre idrettar har det svinga noko med prestasjonane også i fotball. Laget som nådde lengst, var det fantastiske damelaget på 80-talet. Her er fotballgruppa si eiga oppsummering fram til 2006:

I 1975 vart seniorane avdelingsvinnarar i 6. div. og rykte opp i 5. div. der dei mellom andre møtte Fyllingen. Samnanger enda nest sist i si avdeling, og rykte ned att til 6. div., der dei heldt seg i fleire år med unntak av to sesongar i 7. div.

I 1978 såg jentefotball dagsens lys i Samnanger, og frå 1979 hadde Samnanger både senior-, gute-, smågute- og jentelag i serien. I 1980 kom damelaget til med sin første obligatoriske sesong, og året etter vann damene Kvernbitcup medan jentelaget vart suverene vinnarar av si avdeling. Også i 1982 vann damene Kvernbitcup. Dessutan vart dei kretsmeistrar i 2. div. og kvalifiserte seg til Vestlandsserien året etter. I 1983 vann damene Kvernbitcup for tredje året på rad, og i Vestlandsserien spela dei mot lag som Sandviken, Nymark, Viking og Florø.

Damene måtte spela alle sine "heimekampar" på Dale grasbane eller på Vaksdal sidan Teigen ikkje vart godkjend for denne typen kampar. Dette sette fart i planane om nytt sentralidrettsanlegg, og det vart ein heil bygdestrid om plasseringa i kommunen.

I dei neste åra heldt herrar senior fram i 6. div. og damene i 2. div. i Bergen/Hordaland-serien. SIL har ved fleire høve vore representert både i Norway-cup og i Ponduscup og Danacup i Danmark. I 1986 var damelaget tapande finalist i B-finalen mot Molde i Danacup.

Same året som idrettsanlegget i Hagabotnane stod ferdig (1987), stilte Samnanger med lag for damer junior for første gong. Det nye idrettsanlegget gjorde sitt til at born og ungdom strøymde til fotballen, og det auka på med svært mange aldersbestemte lag dei neste åra. Frå midt på 80-talet og nokre år frametter hadde SIL også lag for herrar junior, men i 1989-90 var det i staden to seniorlag, A og B.

Så langt fotballgruppa sine eigne ord om samnangerfotballen fram til 2006. Alt året etter (2007) kunne samningane jubla over ein framifrå prestasjon i fotball. Denne gongen over småjentelaget som tok sølv i Danacup. Før finalen hadde dei skora 20 mål og berre slept inn tre. I finalen vart det rett nok tap 1-4 for Malmø, eit lag som var sett saman av dei beste småjentespelarane i den svenske storbyen. Så småjentene våre stod for ein utruleg prestasjon ved å kapra sølvet i denne store cupen.

Kine Ulrikke Thorsvik var kaptein og den store stjerna på dette sølvlaget. I 2008 gjekk ho over til Arna-Bjørnar og spelte både i jenter 1. divisjon og damer 3. divisjon. Som 15-åring vart ho i 2009 utteken til å vera med på landslagssamling for jenter 17 år (!). Same året spelte ho i toppserien på damelaget for Arna-Bjørnar. Hausten 2010 spelte ho for Åsane i 2. divisjon,

Over: Samnanger sitt damelag i 1981. Framme frå venstre Beate Aldal, Anny Haugen, Grete Aspenes, Bente Kulild, Oddveig Haugen, Irene Skarsbø og Mona Røsseland. Bak frå venstre Inger Hisdal, Bente Ådland, Tone Tysseland, Kjersti Tveiterås, Mona Skarsbø, Mai Britt Solvang og Janne Skarsbø. Foto: Samningen.

Til høgre: Kine Thorsvik med premien som årets "runner-up" i 2015.

som med Kine på laget gjekk opp i 1. divisjon der ho spelte dei to neste åra. Kine har også representert Norge på U-17 landslaget.

Kine valde å reisa til USA då ho fekk eit svært godt tilbod om å kombinera skule og fotball. Ho studerer «business» og administrasjon ved Campbell University i North Carolina. Fotballaget ved universitetet ligg på eit høgt nivå (svarer til norsk 1. divisjon), og får allverda hjelp og ressursar både før, under og etter kamp. Laget er som ein stor familie, og dei reiser mykje rundt på kampar og turneringar. På kampane er det gjerne 200-1000 tilskodarar. Før kampstart vert namna på alle spelarane lesne opp, og så lyder den amerikanske nasjonalsongen, fortel Kine. I 2016 er Kine kaptein på laget. Kine har stipend som dekkjer alle utgifter med skule og opphald.

Trugne tenarar

I åra 1980-85 var Odny Skarsbø, Barbra A. Tveit Hope, Kjell Inge Skarsbø og Eivind Hope svært delaktige i jente-/damefotballen. Frå 1985 til 1988 tok Svein Morten Tveit og Eivind Hope seg av damelaget, medan Dagfinn Gjerde trente damer junior i åra 1987-90. Frå 1988 var John Boge våg trenar både i jente- og gute-/smågutefotball, og han var aktiv som trenar like fram til 2005. I seinare år er Øystein Foss og Arnt Georg Kolle mellom dei som har stått på i år etter år og trent dei yngre fotballspelarane.

SIL har også vore godt representert på dommarsida med Bjørn Bertelsen, Ragnar Hauge, Helge Hope, John Boge våg, Eivind Kvernes, Jan Erik G. Bertelsen og Dagfinn Gjerde. Dagfinn har og halde kurs for å rekruttera fleire dommarar i Samnanger. Sjølv har han dømt både i 1. divisjon kvinner og 4. divisjon menn, og han har vore dommaransvarleg i sone Hardanger/Voss av Hordaland fotballkrets.

Av andre som har ytt mykje til fotballen i Samnanger nemner me Jan Helge Langeland, Steinar Taule, Øyvind Steinsland, Kåre Johan Nilsen, Øyvind Schrøder, Trond Klafstad, Johannes Gjerde, Einar Dalseid og Johannes B. Tysseland.

Litt meir om jentene

Kari Steinsland Langeland og Guro Haugen Ødegård drog i gang jentefotballen i Samnanger våren 1978. Kari voks opp med mange brør som spelte fotball slik at ho òg vart med. Ho vart litt erta av gutane, så det var ikkje alltid like lett. Kristian Gjerde drog jentene med, og dei spelte først på Olamyrane på Bød'n.

To som har lagt ned stor innsats for Samnangerfotballen; Dagfinn Gjerde (t.v.) og Ulf Thorsvik. Foto lånt hos Tor Vilhelm Tysseland.

Kari og Guro sende ut lister til jenter og damer i bygda, og mange møtte opp på Teigen. På denne tida var også Skarsbø-jentene (Janne Karin og Katrin) med. Janne spelte ei tid for Viking då ho gjekk på skule i Stavanger, før ho gjekk over til Sandviken og seinare til Asker etter ein mellomperiode i Bøler. Ho har vore formann i Asker kvinnefotball. Katrin gjekk frå Samnanger til Sandviken, og etter å ha vore på fotballskule i Spania, kom ho heim att og melde seg inn i Sprint/Jeløy og seinare i Athene Moss, der ho også har vore trenar. I 1990 fekk ho seriegull med Sprint/Jeløy. Same året barka Asker og Sprint/Jeløy saman i cupfinalen med søstrene Skarsbø på kvar sitt lag. Janne og Asker vann 5-1.

Kari har spelt fotball i mange år. Ho var med på damelaget til tidleg på 2000-talet då ho nesten var femti år. Ho hadde kanskje vore med i fleire år, men lause leddband og skadar sette ein stoppar for det. Ho trur sjølv at dårlege fotballsko med store knottar som ein brukte før, har ein del av skulda. Kari

har òg trent jentelag i Samnanger og vore med på kvinner veteran.

Samnanger har hatt ein del gode jentelag opp gjennom åra. Mellom andre lillejenter 79 som vann mangt og mykje i byrjinga av 90-talet. Dei vann serien i fleire år på rad, kom til kvartfinale i Norway cup, vann Sandefjord cup, Jada cup og Bjørnar cup. Trenar var Svein Morten Tveit, og fleire av spelarane som var med då, var framleis med på Samnanger sitt damelag i 2006.

I fleire år var det for få spelarar til å ha eit damelag i 11-ar fotball, så då gjekk SIL over til 7-arlag. Etter 2012 har ikkje SIL stilt damelag i seniorklassen, men eit J19-lag var med i 2013.

”Eit fantastisk lag”

I 1985 vann jentelaget frå Samnanger B-finalen i Norway Cup, verdas største fotballturnering.

- Eit fantastisk lag! minnest Dagfinn Gjerde. Den gongen var han trenar for jentene. – Eg trur ikkje folk er fullt merksame på kor stort det var, legg han til.

Av Samningen (27/85) ser me at jentelaget opna litt nølande, men gjorde sidan ein strålende innsats. Jentene hamna i ei svært vanskeleg gruppe der det var hard kamp om å koma vidare. Dei var heilt på nippet til å spela seg opp i A-cupen, men vart nr. 3 i si gruppe og fekk spela B-cup saman med alle dei andre 3-arane. Der feia dei gode motstandarar av banen med så høge siffer som 7-0 og 6-0, men hadde også hellet med seg då dei gjekk vidare på fleire hjørnespark i ein uavgjort kamp.

Siste dagen kjempa dei seg gjennom tre kampar, medrekna finalen mot Tynset. Etter full tid stod det uavgjort 0-0, og laga gjekk til ekstraomgangar. Der fall avgjerda då Hilde Rafdal sette inn vinnarmålet så finalen enda 1-0 til Samnanger. Dei stuptrøytte samnangerjentene som hadde spela fotball frå tidleg om morgonen til 22.30 om kvelden, kunne endeleg jubla som vinnarar av den flotte B-cuppokalen.

Hilde Rafdal var ein av fleire som hadde kome på scoringslista også tidlegare i turneringa, men toppscorarar var Evelyn Frøland og Wenche Frøland.

”Bogevågen”

Mange eldsjeler har teke mangt eit tak for fotballen opp gjennom åra, men knapt nokon er så glødande fotballfan som John Bogevåg. Han begynte som hjelpetrenar for seniorlaget i 1980, så trass i nokre pauseår frå samnangerfotballen, har han lagt bak seg tjuefem års aktiv og engasjert teneste for fotballen i Samnanger – for det meste som trenar og lagleiar for jente- og gutelag,

*John Boge våg har hatt mange roller innan fotballen. Her er han myndig dommar som gjev Caroline Gjerde ei åtva-
ring. Foto: Svein O. Aadland/Samningen.*

men også for kvinner veteran. John sparer korkje seg sjølv eller dei han trenar, og i 2005 vart han kåra til ”årets fotballtrenar”. Dessutan er han dommar med 27 år i den svarte drakta både på heimlege trakter (hadde dømt godt over 1300 kampar fram til 2006 og ein god slump etter den tid) og i Norway Cup, der han vart kåra til ”årets dommar” i 2001.

I 2005 gjekk John over til Øystese, og trass i sviktande helse har han halde fram som trenar og dommar like til han måtte ta ein pause i fjor. Hardkjøret i Norway Cup måtte han gje seg med i 2011. Men i år er han så smått i ferd med å trenar seg oppatt, og han no er trenar for eit gutelag i Øystese. Men han har slettes ikkje gløymt Samnanger. Om helsa held og det lagar seg slik, kan han godt tenkja seg å koma tilbake og trenar eit lag i heimbygda. «Eg har lyst til å avslutta karrieren min der eg begynte,» seier den fotballglade samninggen.

Mest for moro

Fotball er den idrettsgreina som framleis har langt dei fleste aktive i SIL med rundt 150 spelarar og 12-14 lag påmelde i serien. Mange foreldre er flinke til å stilla opp for dei yngste, og det går stort sett greitt å skaffa trenarar og lagleiarar.

Dei fleste aktive er i barneskulealder. «Løwene» har halde det gåande i lengste laget, men dei siste åra har dei måtta gå over til 7-arlag og no i år stiller dei ikkje lag i serien. Så seint som i 2009 hadde SIL også juniorlag for gutar, og i 2011 og 2012 stilte SIL med damelag. Men elles har den eldste årsklassen utanom seniorane vore 16-åringar. Jentene hadde rett nok eit lag i 19-årsklassen i 2013, men etter den tid har det vore jamt slutt med fotball for dei over 16 år, og 16-årsklassen rauk også ut no i jubileumsåret. Og for gutane i ungdomsalder vart det ein lengre stopp endå tidlegare. Der har eldste klasse vore G14 like sidan 2012, men i år (2016) er dei tilbake med eit lag i 16-årsklassen.

Sviktande oppslutnad mellom ungdomane er noko dei fleste grupper og lag opplever i vår tid, så det er ikkje noko særmerkt for fotballen. Med aukande alder vert det også stilt større krav til trening og innsats, og då krevst det

Biletet over til høgre: Petter Teige Nes tek strake vegen mot mål i ein kamp i Hagabotnane i mai 2010.

Biletet under: Ein spelar tek Sondre Langeland (Samnanger spelte i blått denne kampen) og ikkje ballen i ein kamp i 2013.

Begge foto: Svein O. Aadland/Samninggen.

betre tilhøve for både innandørs- og utetrening enn det SIL har kunna by på. Einskilde av dei ivrigaste spelarane søkjer seg til utanbygds lag for å halda fram med fotballinteressa si, og i 2009 vart Stian Helland Tysseland, Kim Kjetil Thorsvik og Kenneth Gjerde kretsmeistrar med smågutelaget til Åsane. Martin Tysseland er i dag i troppen til Åsane sitt lag som spelar i nest øvste divisjon i landet.

Samnangerfotballen har av og til glimta til med gode prestasjonar og hevda seg i tevling med mest kven det skal vera. Men det er unntaka. Til vanleg går det helst på det jamne utan topplasseringar i serien. Men det er vel heller ikkje det viktigaste. Så konklusjonen i årsmeldinga frå ein av dei yngste årsklassane kan vel gjelda for heile samnangerfotballen: «Me har ikkje vunne så mange kampar, men ungane har likevel hatt det utruleg kjekt i lag. Det viktigaste har me alltid med oss: samhald og ha det moro.»

Hagabotnane – glimrande og ubrukande

Idrettslaget, og ikkje minst Eivind Hope og Bjørn Bertelsen i fotballgruppa, var ivrige pådrivarar for eit tenleg idrettsanlegg. Det noko uferdige anlegget til 14 millionar i Hagabotnane vart teke i bruk hausten 1987. Damelaget til Samnanger som spela i 2. divisjon, var det første som fekk bruka grusbana til kamp då dei i høljande regnvêr vann 3-0 over Nordhordland. Grusbana laut få kvila eit år før ho kunne takast i bruk.

Idrettslaget og skyttarlaget sette straks etter i gang med dugnad på grunnarbeidet til eit klubbhus med garderober, kjøken/kiosk, lager og andre rom og plass til miniatyrskytebane i kjellaren. Kostnaden på om lag 3 millionar fekk kommunen fullfinansiert i 1988, og året etter stod bygget ferdig, ikkje minst takka vere stor dugnadsinnsats av idrettslaget og skyttarlaget sine folk.

Dei første åra viste grabana seg frå si beste side. Til og med Brann måtte ty til Hagabotnane ved opninga av sesongen både i 1989 og 1990 sidan grusbane i Bergen ikkje var i god nok stand så tidleg på våren. I 1989 spelte Brann mot Fyllingen og i 1990 mot Sogndal i Hagabotnane. «Glimrande, heilt topp», var kommentaren frå brannspelarar om grusbana i Samnanger.

Men om grusbana fekk toppkarakter, så enda grusbana og løpebana i andre enden på skalaen. «Ubrukande», «håplaust» var den harde domen, og fotballdomarar nekta å spela på grusbana når ho var på sitt mest gjørmete. Grunnen var at grusen i topplaget tetta seg til i regnvêr og vart til reine gjørma. Grusbana var og feil dosert så det samla seg vatn midt på bana. Noko fekk idrettslaget retta opp ved å høvla vekk tonnevis med grus slik at toppdekket

*Samnanger ulv i 2013. Bak frå venstre: Marcus Tvedterås, Håkon Haugen Holme-
fjord, Håkon Mjelstad, Oscar Fossdal Tveit og Kristian L. Holdhus. Framme frå
venstre: Henning Børve, Even Fossdal Kolle og Richard Soleng. Heilt framme ligg
Knut Erik Frøland. Foto: Marianne A. Reistad/Samningen.*

*Under er miniputtane frå 2011. Bak frå v: Maren Sævild, Jonas Hisdal, Kristian
T. Uglehus og Christian Ulland. Framme frå v: Halvor Langeland, Olav Lien,
Villads Norup og Simon Nilsen. Foto: Marianne A. Reistad/Samningen.*

vart mykje tynnare. Friidrettsfolket hadde heller ikkje fått mykje glede av anlegget i Hagabotnane sidan både løpebana og tilløpa i hopp- og kastsektorane var gjørmete i regnvêr og trong opptørking og slådding før dei kunne brukast. Leverandøren av toppdekket freista å bøta på ulempene med å tilrå å bruka ein slådd som reiv litt opp i øvste laget slik at vatnet skulle sleppa gjennom.

Men den «glimrande» grasbana fekk seg også ein alvorleg knekk alt året etter Brann-Sogndal-kampen. Våren 1991 var det lite friskt gras å sjå på den flotte bana. Kanskje hadde uheldig vedlikehald noko av skulda, for bana drenererte ikkje godt nok og trong lufting. Eit par år seinare (1993?) sette idrettslaget og kommunen i gang med djuplufting, fortel Eivind Hope og Einar Dal-seid. Det vart då lagt ut gradert grus 2-6 mm, ca. 60 tonn, som deretter vart vibrert ned i toppdekket med ein spesialvals med stålpiggar som var 20 cm lange. Det vart laga ca. 1,2 millionar hol, slik at toppdekket fekk drenerande sand og dermed veldig god avrenning av vatn. Det var Eivind Hope og Johs. B.Tysseland som fekk ordna med denne djupluftingsmaskina. Kommunen tok kostnadene, som låg på ca. 80 000 kr. Det var eit trønderfirma som stod for djupluftinga, og firmaet gjorde same jobben også på Brann Stadion, i Rosendal og i Etne. Truleg var dette einaste gongen bana vart lufta slik, men det er tilrådd med djuplufting av grasbaner kvart femte år.

Kommunen og idrettslaget/skyttarlaget var ikkje einige om vedlikehald av idrettsanlegget, så vedlikehaldet vart forsømt frå første stund. Men våren 1989 fekk dei endeleg i stand ein avtale. Kommunen fekk hovudansvar for vedlikehald av grasbana og det meste av anlegget elles, medan idrettslaget og skyttarlaget fekk ansvar for vedlikehald av grusbana og løpebana og sektorane mellom grasbana og løpebana. Dei skulle og ta seg av vakthald og tilsyn, og syta for at det er reint og ryddig i og kring anlegget ved eigne tilskipingar. I sumarhalvåret skulle kommunen stilla med ein person i 1/3 stilling til vedlikehaldet, og den personen vart kulturkonsulent Johannes Tysseland. Kommunen skulle og ta kostnaden med faste utgifter som straum, og syta for reinhald i garderobar og dusjar i sumarhalvåret.

Idrettslaget har lenge vore misnøgd med avtalen med kommunen, og i dei seinare åra er det særleg fotballgruppa som har ivra for at avtalen må refor-handlast. Og det vert gjort no. I 2014 ynskte kommunen å selja heile anlegget til idrettslaget, men idrettslaget takka nei sidan det ville vera for sårbart for eit lite lag å satsa på dugnad for å driva anlegget.

Men like sidan starten har idrettslaget gjort mykje dugnad på anlegget i Hagabotnane. Eit par vintermånader i 1992 gjorde fotballgruppa stordugnad med å fundamentera og reisa master og leggja kablar til flaumlys slik at kom-

munen slapp frå kostnaden med om lag 115.000 etter at spelemidlane var utbetalte. Her var det Kjell Inge Skarsbø som sto i spissen for forskaling, armering og betongarbeid. Eivind Hope stod for prosjekteringa av lysanlegg. Kjerstein Nordvik leverte og monterte alt elektrisk materiell.

Alt grunnarbeid, oppsetjing og montering av gjerde rundt heile idrettsanlegget vart gjort på dugnad av idrettslaget. Dette var ein temmeleg stor jobb, og Statens Vegvesen var ein god sponsor på dette arbeidet.

Godt som nytt igjen?

Det siste tiåret har det også vore eit sterkt ynske om å oppgradera heile anlegget. Sidan grasbana ofte må stengjast i nedbørrike Samnanger, er det ynske om å få lagt kunstgras. Mange hadde nok sett at kunsgraset kom på grusbana slik at ein framleis kunne ha grasbana, men slik vert det ikkje av to avgjerande grunnar: For det første har det vist seg å vera vanskeleg å halda grasbana i tenleg stand slik dei klimatiske tilhøva er. For det andre ville grusbana verta for liten til å spela 11-arfotball. Då måtte ein ha snudd bana og teke ein stor del av parkeringsplassen, men då haddde det vorte vanskar med parke-ring. Så kunstdekket vert lagt på grasbana.

No vert det også lagt kunstdekke på løpebana med fire baner til 100 m på eine langsida og to løpebaner på heile 400-meteren. Hordaland idrettskrets ynskjer fire baner på heile 400-meteren og lokkar med at Norges idrettsforbund truleg vil hjelpa til med pengane som trengst. Lengdepropa skal flyttast til enden av sprintbana attmed garasjen. I skrivande stund er det usikkert kva ein kan få råd til å ha i halvsirklane, men SIL ynskjer kulekastsektor, underlag av kunstdekke for høgdehopp og ei lita minibane med kunstdekke for fotball.

Kostnaden med oppgraderinga kjem på over 8 millionar som vert finansierte av kommunen, spelemidlar og midlar frå Trond Mohn-fondet i Hordaland idrettskrets. Så til neste år har kanskje Samnanger eit «heilt topp» anlegg for fotball og friidrett, 30 år etter idrettsanlegget i Hagabotnane først vart teke i bruk.

Orientering

Store deler av skog- og fjellområda i Samnanger er som skapte til å utfordra orienteringssløparar, og dagens gode o-kart er kanskje dei beste idrettsanlegga me har. Dei er ikkje berre til glede for våre eigne og andre skogtravarar her vest, men Samnanger har også fleire gonger vore arena for nasjonale o-løp.

Med ”Bergsdalen-Kvamskogen” som o-kart

O-idretten i Samnanger hadde sin spede start for snart femti år sidan. Men lenge før den tid var løparar med kart og kompass på ferde i samnangerskogane.

Dei to første tiåra etter krigen hadde Bergens Skilag sine årvisse to-dagarsløp i orientering. I pinsehelga 1947 var løpet lagt til Samnanger. Eigne o-kart fanst ikkje den gongen, så løpet gjekk på eit særtrykk i svart/kvitt av kartet ”Bergsdalen-Kvamskogen” i målestokk 1:50000 og med ekvidistanse 30 m. Dei fleste terrengdetaljar vert borte på eit slikt kart, så her var det ikkje nett snakk om finorientering, nei!

Den tid sat det vakter på kvar o-post som bokstaveleg talt kvitterte for at løparen hadde vore på posten samstundes som vakta teikna inn neste post på løparen sitt kart. Første dagen var starten lagt til Masterskardet med ein runde gjennom Kvernesmarka og mål på Ådland. Neste dag var det start på Steintveit, og løypa gjekk rett opp i Merkjesåsen og vidare i lange strekk til Gjerdsåta, innunder Breilia og ned til Dalane med mål på Slåtta i Aldalen.

Også pinsehelga 1951 var to-dagarsløpet lagt til Samnanger. Denne gongen var det liene og fjellområdet mellom Haug og Tysse/Barmen som var arena.

Bileta til venstre: Ein kan gjerne misunna o-folket at heile familiar kjem seg ut i naturen til trim og sosial moro. På det øvste biletet, teke i 2008, ser me tre sentrale o-familiar frå seinare år. Til venstre sit Åse Waage Tveit med borna Steinar og Synne. Bak ser me Arild Røen med sønene Oscar og Henrik. Dei andre på biletet er Lisbeth og Per Arne Aadland med borna Ingeborg, Ida Johanne og Marie. Men o-løp er ikkje berre familiehyggje i varm sol. Biletet under er teke ein oktoberdag i 2008. Då skulle det vera o-løp i Totræna. Arrangørstaben er samla på parkeringsplassen nede på Åreinane. O-løparar er ikkje kresne på vør og føre, men denne gongen vart det avlysing. Foto lånt hos Per Arne Aadland.

Ein ”strålende vårdag” i 1949 hadde Årstad lagt eit fjelløp i orientering til Samnanger med start ved Gullbotn turistheim og mål ved Fiskevatnet! Og i september 1956 stod Årstad som arrangør av eit o-løp med start i Bjørnåsen. Etter ein runde vestover til Hisdalen, kom løparane i mål på Ådland. Same kartet som før vart brukt. Denne gongen hadde arrangøren teikna inn ein del detaljar, men arrangøren vedgår at kartet var temmeleg dårleg, så ”løperne hadde atskillige problemer underveis”.

I 1963 var Årstad tilskipar av KM stafett i Samnanger. Løparane sette etter kvart større krav til kartet, så arrangøren gjorde sitt beste med å teikna inn hjelpekotar og leggja inn detaljar utan at det vart godt nok

Kvalitetane i samnangerterrenget var altså for lengst oppdaga av o-løparar i bergensområdet. Spørsmålet var berre om me også kunne få o-kart med god kvalitet.

Bjarne Hauge – ”far til o-sporten”

Svaret kom med Bjarne Hauge – idrettsmannen og læraren som med rette har fått heiderstittelen ”far til o-sporten i Samnanger”. Same året som han flytte til Samnanger, 1968, hadde han fått smaken på o-sport gjennom eit kurs i heimtraktene hans på Hatlestrand. Alt våren etter hadde han laga eit o-kart i svart/kvitt på grunnlag av økonomisk kartverk i målestokk 1:5000 over Hagabotnane. Han skipa til nybyrjarkurs og arrangerte treningsløp med dei unge o-rekruttane. Den ivrige gjengen vart innmeld i Hordaland o-krets og i Norges Orienteringsforbund. Med det vart 1969 ståande som skipingsåret for o-gruppa i SIL.

I 1970 laga Bjarne igjen eit o-kart som kopi av økonomisk kartverk, men denne gongen i målestokk 1:15000 slik at det dekte eit større område. «Tenk deg den grauten,» seier Bjarne i ettertid om svart/kvitt-kartet. Kartet vart nytta til KM same året, der både Bjarne sjølv og fleire av dei ferske samnangerløparane gjorde det temmeleg bra.

Nye kart frå Bjarne si hand dukka opp, og no var han også begynt å synfara

Om Bjarne Hauge er o-sporten sin far i Samnanger, er Arild Røen og Per Arne Aadland o-sporten sine storebrør. Desse tre har lagt ned tallause timar for idretten sin. Bileta viser ein purung Per Arne i 1980, ein smilande Bjarne på veg mot mål under Vestlandsmeisterskapet i Holmane i 2009 og Arild som utfører ein typisk formannsjobb, han riggar ned dotelta og grev ned innhaldet i kaggane. (Foto: Svein O. Aadland/Samningen).

terrenget for å teikna inn detaljar som ikkje viste på kartgrunnlaget. Og i 1971 stod SIL sjølv som arrangør for første gong, der fleire samnangerløpararar hamna øvst på resultatlista i sine klassar.

Men revolusjonen kom i 1972 med kartet "Fitjavatnet" i fire fargar, synfare og teikna av den same Bjarne. Løparane i o-cupen mellom Fana og Askøy var dei første som fekk prøva kartet, men same året skipa SIL til kretsløp på Tveit. Og kartet fekk mange lovord.

Året etter, 1973, vart eit storhende i den tidlege saga om o-sporten i Samnanger. Då var godt som heile den nordiske eliten på plass i Nordbygda. Gneist stod som arrangør, men med Bjarne Hauge som løypeleggjar. Det vart ein folkefest der mange samningar fekk augene opp for spenninga og moroa med o-sport. Vittige tunger ymtar frampå om at det var dei svenske elitejentene si nakenbading i Nordvikavatnet som tente karane!

Bjarne har vore leiar i o-gruppa i fleire periodar, men ungdomane har også teke ansvar. Både Arild Røen og Håkon Skulstad var berre 15 år då dei tok på seg leiarvervet.

Flotte idrettsanlegg

No var o-gruppa godt i gang, og Bjarne fekk etter kvart hjelp av Arild Røen, Svein Haugen og andre til å synfara nye terreng. Desse første karta har gått ut på dato – ikkje minst på grunn av nye kartnormer og strengare krav til gode o-kart. Men Bjarne har heile tida drive med synfaringar og kartteikning for å revidera eldre kart og teikna nye, så i dag har SIL flotte idrettsanlegg i desse karta:

Høysæter (dekkjer området frå Svensdal til øvste heisen i Eikedalen Skisenter)

Grønsdal (Snilshaugen – Bogaskaret - Grønsdal)

Fitjavatnet Aust

Fitjavatnet Vest

Smådalen (Holmane - Fossåsen)

Einaråsen (Ådland - Trengereidfjord)

Gullbotn (Trengereidfjord - Gullbotn - Trengereiddal)

Holdhusfjell (Grasdalen - Hullastølen)

Skulekart for både barneskulen, ungdomsskulen og dei tidlegare skulane i Nordbygda og på Frøland.

Høysæter-kartet er synfare og teikna av Svein Haugen. Svein tok også synfaringa til Grønsdalskartet, medan Bjarne stod for reinteikninga og revidering.

Det første Smådalenkartet vart synfare av Arild Røen og Bjarne, og var det første SIL-kartet som vart teikna på spesialkonstruksjon av Olaf Helgesen. Tidlegare var det eit kart over Kvernesmarka som var synfare av Arild og reinteikna av Bjarne. Unggutane Svein Haugen og Per Arne Aadland laga i si tid kart over Varegga, men det vart seinare avløyyst av Gullbotnkartet.

Kartet til NM-stafetten i 1995 var det siste som vart teikna på «gamlemåten», det vil seia på foliar og ikkje digitalt. Alle karta er no digitaliserte, og det er slutt på å trykkja opp store opplag med kart. Som oftast vert berre eit utsnitt av den delen av kartet som skal brukast til eit løp oppdatert og skrive ut. Digitale kart gjer det lettare å revidera og ha oppdaterte kart til ei kvar tid, men jobben med synfaring er like tidkrevjande som før.

Frå ”Kompis” til NM

Som me har høyrte var den ferske o-gruppa tidleg ute med å prøva seg som arrangør, og i 1974 stod Bjarne og medhjelparane hans for ein nyskaping i o-stafett: ”Kompisstafetten”. Poenget er at stafettlaget vert saman av løparar i alle aldrar og på ulike nivå etter visse reglar. På den måten kan også dei små o-gruppene makta å stilla stafettlag.

Etter kvart vart det fleire kretsløp som SIL arrangerer kvart år. Om dei faste løpa skriv dagens leiar i o-gruppa, Arild Røen:

Kompisstafetten: Ligg i namnet at dette skulle vera ein stafett der alle skulle kunna delta. Har stort sett vore arrangert etter same modell i alle år. Populær stafett i Hordaland og talet på lag har variert frå rundt 50 til dagens ca 30+. Bjarne Hauge var arkitekten bak stafetten. Samnanger har vunne stafetten to gonger (1986 og 2003).

Hamla Grand Prix: Var opprinneleg eit lokalt treningstilbod med enkel premiering. Starta ca 1973 (to år før Hamla ”oppstod”). I starten var det eit 2-dagars løp med jaktstart andre dagen. Etter kvart var spesielle løparar frå Bergen inviterte. Akkurat når det vart Hamla, veit eg ikkje - truleg rundt 1978/1979?

2- mila: *Har tradisjonar heilt attende til midten av 60-talet* (men då som løp i bergensområdet, red. mrk.). Har alltid vore ein manndomsprøve! Frå midten av 70-talet var BSI fast arrangør på Kvamskogen med etterfølgjande bankett. Må her nemna ei spesiell hending i 1977(?): Svein Steinsland var med og hadde fått beskjed om å hengja på meg. Me var med tetklyngja inn til kartbyte ved BSI-hytta. Ca halvvegs ut på 2. sløyfa måtte Svein sleppa. Han

stod og ropte etter meg, og eg snudde meg rundt og ropa tilbake at han måtte følgja slik og slik på kartet. Då kom det tilbake: "Kart? Eg har ikkje kart - det leverte eg inn ved BSI hytta!" Det høyrer med at Svein fullførde etter å ha funne seg ein ny rygg - men han var svært sliten på banketten. Samnanger "overtok" arrangementet ca 1980(?) - i alle fall arrangerte me både i 82 og 83 (då vann eg...), skriv Arild Røen med tilnamnet Hamla.

Men SIL har også teke på seg større oppgåver i o-sporten. O-cupfinalen (NM for lag) i 1985 med over 400 tilreisande frå Austlandet, Trøndelag og Bergen var eit krafttak der to-tre hundre samningar måtte til for å ro det heile trygt i hamn. For det var ikkje berre snakk om o-løp, men også om overnatting, mat, fest laurdagskvelden med underhaldning (og heimebakte kaker til alle!), transport til og frå Arna og til og frå samlingsplassen på Øystølen og til dusj og prremieutdeling på ungdomsskulen. SIL var tidleg ute med å nytta seg av datateknologien i utrekning av tider og til resultatservice (Jan Oldervoll hadde utvikla eit eige program for det), og dette var første gongen teknologien vart teken i bruk i eit nasjonalt løp her til lands. Overraskande nok vann bergenslaget TIF Viking – berre eitt poeng føre O-52, medan Trollelg, Asker og Nydalen følgde tett bak.

Ti år seinare, i 1995, var SIL medarrangør av NM individuelt og stafett saman med Fana IL. Dette var første gongen den nye datateknologien med elektronisk klippkontroll og tidtaking (EKT) vart brukt i eit NM. NM-veka vart avslutta med ein vellukka stafett på Øystølen. NTHI vann herrestafetten og Bækkelaget damestafetten. Denne gongen var også Sportsrevyen på pletten og gav god reklame for Samnanger og o-sporten, så løpsleiar Arild Røen kunne gjerne bruka ordet "fantastisk" då han oppsummerte det han kalla ei hundre prosent vellukka tilskiping.

To gonger har SIL vore medarrangør av Nordvestgaloppen (NVG), eit fleir-dagarsløp med kring 500 deltakarar frå inn- og utland. Første gongen var saman med Fana i 1997. Dei to løpa i Samnanger gjekk i Grønsdalen. I 2004 var Gular medarrangør, og då gjekk dei to samnangerløpa ved Gullbotn.

Til alle desse nasjonale løpa (utanom NVG i 2004) stilte Bjarne Hauge med reviderte eller nyteikna kart, og han la sjølv løypene.

Samnanger arrangerte også NM i sprint og sprintstafett i Bergen sentrum 2016 saman med Varegg. I 2017 skal dei same to laga arrangera NM i ultralang på Kvamskogen. Dette er maratondistansen i o-løp med vinnartid på om lag 2 timar og 30 minutt, og det vert difor laga nytt kart over store deler av Kvamskogen. Dette kartet eig Samnanger og Varegg i lag. Denne gongen nyttar o-gruppa innleigd synfarar, men løypene har Per Arne ansvar for.

To av mange som alltid har vore involvert i Samnangeridretten, både på deltakar- og arrangørsida, Eivind Høysæter (til venstre) og Arne Erdal. Arne er mellom anna hovudmannen bak "Raudvatnet Opp" og har i det heile lagt ned ein stor innsats for "trim-idrettane" i Samnanger. Begge foto: Ingeborg Aadland.

Gode resultat ...

Bjarne Hauge har alltid vore ein stò orienterar og har hevda seg godt i sin klasse på kretsplan. Like frå midt på 70-talet har Samnanger hatt så gode løparar i dei yngre klassane at dei har vorte uttekne til Hovudløpet (uoffisielt NM for yngre).

Etter kvart har Samnanger også fostra einskilde løparar som har hevda seg godt på nasjonalt plan, men til tider har dei starta for andre klubbar enn SIL.

Arild Røen har ei lang merittliste. I 1976 vann han KM i H17-18 og dei neste to åra i H19-20. I 1978 vart han dessutan kretsmeister med Gular sitt stafettlag. Så følgde mange år med representasjon og topp resultat for lag både sør og nord i landet. (Han vart til dømes nord-norsk meister eit år.) Frå 1998 heldt han fram med godt som årleg KM-medaljefangst på heimlege trakter med 3 gull, 2 sølv og 1 bronse i H40 fram til 2005. I same perioden har det vorte DM-medaljar kvart år (3 gull, 3 sølv og 2 bronse). Også i det siste tiåret har han smaka på gull både i KM og DM (distriktsmeisterskap). I yngre år vann han DM i H19-20 i 1977 og vart nr. 2 året etter. I 2005 vann han stafetten i H120 saman med Per Arne Aadland og Arne Erdal. I NM har Arild ein 14. plass i H19-20 frå 1978, 11. plass i stafett (Gular) 1982 og 22. plass (Fana) 1985. Arild har også så god plassering som 6. plass i Tio-mila, den store svenske mønstringa med tusenvis av o-løparar frå heile Europa.

Per Arne Aadland sprang for SIL fram til hausten 1987 og fekk med seg medaljar og gode plasseringar på kretsplan. Før han kom attende til SIL i 2002 hadde han ei rekkje kretsmeisterskap og andre KM-medaljar for Gular (i fleire år tok han KM-medalje i alle individuelle øvingar + stafett), men også medaljar i DM. Elles er han einaste samningen som har teke medalje i senior-NM med bronse for NTHI i stafett (1992). Han har også ein 8. plass i NM lang (2000) og ein 12. plass i NM park-orientering (2000). Dessutan har han ei rekkje NM-plasseringar frå 15. til 29. plass. Per Arne har vorte nr. 14 i Tio-mila, og han har representert Noreg i student-VM. Frå 2002 har han igjen starta for SIL. Som 40-åring vann han kretsrankinga i H21-klassen i konkurranse med dei sprekaste ungdomane. Han held forma så pass vedlike at han framleis er å finna mellom dei beste i sin årsklasse med gull i både KM og DM

Johannes Høysæter kan også sjå tilbake på ei rekkje KM-medaljar. I 1993 deltok han i Hovudløpet for første gong med ein 17. plass, og året etter vart han nr. 6. Elles vann han kretsrankinga i sin klasse både i 1995 og 1997, og same året (1997) vann han sin klasse samanlagt i NVG (Nordvestgaloppen) på heimebane. Gjevaste premien er nok bronzen i stafett (for Gular) i junior-NM i 1998.

Desse tre karane (Arild, Per Arne og Johannes) har sankt mange medaljar og KM-titlar – ikkje minst for IL Gular. Men i 2003 vart dei "historiske" då dei slo Gular og alle dei andre storklubbane og vann H17-klassen i KM stafett. Og best av alt: Denne gongen vann dei for "moderklubben" Samnanger.

Oscar Røen viste tidleg gode takter som o-løpar. Som junior melde han seg inn i Varegg, som i seinare år har trekt til seg mange av dei beste o-løparane

Biletet over er teke i 2003. Asbjørn Fossmark (frå høgre), Arild Røen, Trond Haugen og Åse Kvam Røen i lys-tig prat med Roger Skar. Roger er ein god representant for foreldre som alltid har teke borna sine med på idrettskonkurransar og treningar både sumar og vinter - og så har han delteke sjølv også. Foto: Per Arne Aadland.

*Stian Nordvik, ein av mange Samnangerborn som har vakse opp med idrett, med langrenn som hovudidrett om vinteren og o-løp om sumaren.
Foto: Ingeborg Aadland.*

her vestpå. Største opplevinga til no for Oscar var nok då han var med på laget som tok gull i junior-NM stafett i 2012. Oscar hadde 2. etappe, og med eit perfekt løp sprang han Varegg opp til det berre var 2 sekund bak tetlaget. Oscar har opp gjennom åra fått med seg om lag 15 gull i KM individuelt og stafett, 3 gull i DM stafett, 1., 4. og 5. plass i junior-NM stafett og deessutan ei rekkje plasseringar topp-10 i ulike juniorklassar både i NM og i noregscupen.

Ida Johanne Aadland har teke fleire KM-medaljar i ungdomsklassane og delteke på Hovudløp med 23 plass (lang) og 38 plass (sprint) som beste resultat. Som førsteårs junior hadde Ida Johanne sin beste sesong til no då ho fekk NM-plasseringane 10 (natt), 12 (mellom), 22 (ultralang) og 39 (lang). I tillegg vann ho KM-mellomdistanse i kamp med dei beste seniordamene.

Utanom Arild og Per Arne er det helst dei yngre løparane som har sankt KM- og DM-medaljar i seinare år og til tider toppa kretsrankinga. I tillegg til Ida Johanne har søstrene Ingeborg og Marie Aadland og Henrik Røen vist seg å vera mellom dei beste her vest. Ingeborg og Henrik har også delteke i Hovudløpet med beste plasseringar rundt 40

I 2010 slo senioren Inger Gro Lien til med gull både i KM og DM. Inger Gro er elles ein allsidig idrettsutøvar som deltek i «Birken» både sumar og vinter. No i haust vart ho superbirkebeinar for sjette gong (!) ved å klara krava til maksimaltid både i langrenn, løp og sykling i same sesongen. Så no har ho ei samling på 18 birkebeinarmerke. Dessutan har ho tidlegare også delteke i skiskyting.

Sveitte sumrar

Dei ivrigaste o-løparane tek heller ikkje fri i ferietida. Då kombinerer dei ferie med deltaking på alt frå O-festivalen til Fjord-O Vest (tidlegare Nordvestgaloppen) og Sørlandsgaloppen der løparar i alle aldersgrupper og på alle nivå konkurrerer ei lita veke til endes. Mange samningar har nådd i premiar i desse stormønstringane der også ein del utlendingar er med. Ferskaste gode plassering er Per Arne sin 6. plass i tevling med hundre løparar i H 45-klassen under O-festivalen i år (2016).

Men feriar utanlands kan også by på o-løp. Brørne Rune, Helge og Arne Erdal er årvisse på løp i Bulgaria og andre land i Europa – og der Rune ofte kvitterer med tidige rapportar i Samningen. Dei stiller og gjerne på veteran-VM, og av og til slær heile o-familiar følge. Slik var det i 2008 då i alt 26 samningar sveitta seg gjennom sanddynene i Portugal. Der slo Per Arne til med ein 6. plass i H-40 og Arne overraska med 8. plass i H35. Ikkje berre

*Rune Erdal,
internasjonal o-løpar
med mildt sagt
fargerike rapportar
frå løp i mange land.
Her er han på
heimebane i 2004
med borna
Signe og Magnus.
Foto: Per Arne
Aadland.*

gamle og halvgamle skogtravarar konkurrerte, men også dei yngre i o-familiane fekk prøva seg. Der vann unge Oscar Røen tre av dei seks løpa i yngste guteklassen.

... og litt anna

Skulen er ein viktig arena for rekruttering, og i 1970-åra var barneskulane våre med i O-troll, ei tevling med svært lette løyper der skulen som vann gjekk vidare til ein fylkesfinale. Men etter ei tid forsvann o-trollet – iallfall frå Samnanger. SIL gjekk så over til å hjelpa barneskulane med å arrangera den årlege Gilde-sprinten, som frå 2009 miste sponsoren Gilde og seinare berre vert kalla skulesprinten. Men SIL har ikkje hatt folk til å følgja opp borna i desse skuleløpa, så løpa har ikkje gjeve seg utslag i den heilt store rekrutteringa til o-sporten.

Etter ein forsiktig start i 1971 fekk samningane smaken på turorientering. Mot slutten av 70-talet kunne SIL registrera meir enn to hundre turorienterarar. Sidan har interessa dabba av, og i fleire år hadde ikkje SIL Tur-o på programmet. Frå 2013 har laget sytt for lette Tur-o-løyper som kan høva for rusleturar med heile familien langs kjende stiar, men deltakinga har vore mindre enn vona.

Dei seinare åra har o-gruppa hatt ein nokså stabil gjeng aktive med rundt 20 deltakarar på lokale løp, men i 2016 har det vore ein liten svikt i deltakinga. Nybyrjarane har vore i fleirtal til nyss, men det er framleis nokre unge i 13-18-årsalderen som er med og kjempar om medaljar i KM og DM i tillegg til nokre gamle travarar.

«Den gule gynghesten»

Å koma seg til og frå kampar, stemne og andre tevlingar krev skyss. Fotballgruppa og «løwene» måtte ofte ty til drosjar den første tida, for det var ikkje slik at kvar mann hadde sin bil i dei dagar. Med tida vart det mange fotballag og andre grupper som trong transport, og det kunne røyna på for foreldre og andre å stilla opp til alle tider.

Løysinga måtte verta eigen buss, meinte mange. Øyvind Schrøder var ein av dei, og truleg var det i hans første år som formann (1979) idrettslaget slo til og kjøpte minibuss, ein brukt Ford Transit. I 1987 vart han skifta ut med ein gråkvit Mercedes som Bjørn Bertelsen og John Gunnar Oldervoll var til Tønsberg og kjøpte. Etter ein 7-års tid var også den mogen for utskifting, og SIL fekk hand om ein romsleg minibuss som hadde gått som mannskapsbil for Vegvesenet. Det var også ein Mercedes. Han fekk halda på Vegvesenet sin gulfarge og gjekk under utnamnet «den gule gynghesten».

Kvifor nett gyngheest, er ikkje så godt å seia. Men han var ekstra høg så ein kunne stå oppreist inni bussen. Ulempa då han vart kjøpt, var den vesle bagasjeplassen. Idrettslaget fekk låna plass i ein hall på kraftstasjoen på Totland der den høge minibussen kunne koma under tak, og bygde ein stor bagasjekasse på taket. Og med stige som kunne slåast ut frå sida, var det lett å plassera store fotballbagar eller alpinski med støvlar på (!), fortel Helge Hisdal som var med på påbygginga.

Idrettslagsbussen vart godt forsynt med reklame som gav sponsorinntekter, men spelarane/passasjerane betalte også for skyssen. Fotballgruppa var den som hadde mest bruk for bussen, og då damelaget spelte seg opp og kom i Vestlandsserien, vart det mange og lange turar kringom på Vestlandet.

Det held ikkje med vanleg sertifikat for å kjøra minibuss, og idrettslaget sponsa nokre som var villige til å kjøra for SIL slik at dei fekk utvida sertifikatet sitt. Etter kvart tok alle gruppene i SIL bussen i bruk, og det kunne verta mange og lange turar. Langrennsgruppa skulle både til Voss, Odda og andre stader, men også til treningssamlingar på Geilo. Orienteringsgruppa vart skyssa til løp på Austlandet, og fridrettsgruppa nytta bussen både til stemne utanbygds og til faste treningsdagar i Høiehallen. Dei som tok bussen med på lengste luftturen, var likevel alpingruppa. Dei kjørte med minibussen til treningssamling i Austerrike.

At minibussen var eit nyttig og kjærkome transportmiddel for idrettsungdomen, er det ingen tvil om. Men han var også eit gode på ein annan måte.

«Han verka samlande,» seier Roy Vegar Hope som mange gonger var passasjer, gjerne med faren som sjåfør. Her var heile laget samla både før og etter ein kamp. Og for gutane var det fast regel å stansa på første bensinstasjonen dei kom til etter kampen for å storma inn og kjøpa snop eller anna godt. Så «gyngehesten» var både nyttig framkomstmiddel og miljøskapande samlingspunkt i laget.

Vedlikehaldskostnader og reparasjonar auka år for år på den aldrande minibussen. Og når det var pause i fotballserien vinterstid og det dessutan vart slutt på at friidrettsgruppa hadde sine faste turar til trening i Høiehallen kvar veke, vart «Gynghehesten» sett på stall i periodar. Og med minkande bruk og aukande vedlikehaldskostnader vart det slutt på eventyret med «den gule gynghehesten». Idrettslaget kvitta seg med den trugne tenaren i 2000.

Andre idrettar

I dei tidlege åra til SIL vart det drive ulike idrettar utan at aktivitetane var organisert i grupper med eigne gruppestyre. Me har høyrte om skeiseløp både på sjøisen og i Smådalen, og i Samningen (33/06) kunne me lesa resultat frå eit skeiserenn i 1963! Alt i 1946 hadde SIL i gang eit handballag. Handballgruppa eksisterte – iallfall på papiret – fram til 1974.

Ny handballgruppe vart skipa i 2005, og det unge jentelaget (10-11-åringar) under trenar Rolf Helge Nesdal si leiging imponerte med å vinna alle kampane sine i ein cup på Laksevåg nokre få veker etter første treninga! Også seinare gjorde handballjentene det godt, og då laget måtte leggjast ned i 2008 hadde jentene tapt berre ein kamp på tre år! Nokre av dei ivrigaste jentene gjekk då over til utanbygds lag, og både Ida Drønen, Benedicte Frøland Nesdal og Nejira Skrbo hevda seg godt i Arna Bjørnar. I dag er dei på høgt nivå i handballverda med Nejira i elitedivisjonen for Tertnes, Benedicte i 1. divisjon for Viking og Ida i 1. divisjon for Fyllingen. Hausten 2015 er idrettslaget så smått i gang igjen med handball for 1. klassingar etter initiativ frå mellom andre Evelyn Frøland og Hege Steinsland-Hauge. Dei trenar i gymsalen på barneskulen. Målet er at handball skal verta eit tilbod for fleire årsklassar. Så no står det att å sjå om dette er starten på ein ny handballtradisjon.

I ein periode frå 1972 var det ei eiga gruppe for innandørstrening, frå same året har SIL hatt eit støttelag som skipar til den årlege basaren. Frå 1974 til -78 hadde laget også ei bordtennisgruppe.

Frå 1985 til 1989 hadde SIL ei turngruppe. Laila Gåsdaal gjorde opptaket, og ho fekk med seg Tove Kleivane som leiar. Men alt i byrjinga av 1980-åra var det ein del utøvarar som trente turn i gymsalen på Tysse skule med både trampett og rytmisk sportsgymnastikk. Frå dei vart eiga gruppe under SIL i 1985 reiste dei på stemne både til Haukelandshallen i Bergen og til Dale og Etne. Turngruppa var den første som brukte SIL-fana på eit stemne. I Knøttepartiet, som dei yngste utøvarane vart kalla, var det både gutar og jenter. Dei

Biletet over til venstre: Ruben Dyrhovden vinn monsterløpet i 2013. Ivar Berland (t.h.) og far Sigmund Dyrhovden held den litt spesielle målsnora. Biletet under viser cheerleading-gruppa på Bjørkheim i 2014. Dei som svevar i lufta er Lisa Torvund (t.v.), Karolina Moe og Mia Holdhus. Begge foto: Svein O. Aadland/Samningen.

hadde blåe turndrakter. Gruppa vart nedlagd i 1989 på grunn av manglande interesse.

Cheerleadinggruppe vart skipa i 2014 etter initiativ frå Helene Lemme og Borghild Aadland. Dei hadde ei veldig sprek gruppe med jenter og nokre gitar som trente fast og hadde blant anna ei flott oppvisning på parkeringsplassen på Bjørkheim. Det er ikkje alltid like lett å halda oppe aktiviteten i nye grupper, så dei har teke pause i år. Men cheerleadinggruppa vil gjerne samarbeida med idrettsskulen for å stimulera unge til å verta kjend med nye idrettar.

Triathlongruppe er ei nystarta gruppe etter initiativ frå brørne Sigve, Ruben og Joel Dyrhovden. Like sidan 2010 har dei arrangert Monsterløpet, eit løp med start og mål på Tyssekaiaen. Løpet starta som ei privat tilskiping, men i 2015 vart det eit offisielt arrangement, og i 2016 registrerte arrangørane seg som triathlongruppe under idrettslaget

Det er i alt fire øvingar deltakarane må igjennom, så eigentleg er Monsterløpet verdas einaste «firathlon»! I årets utgåve var det først 650 m symjing i Samnangerfjorden, så 600 m kannebering med 10/20 kg i kvar arm, deretter 24 km sykling to gonger frå Tysse om Hagabakkane og Frølandsdalen og attende til Tyssekaiaen, og til slutt 5 km springing. I år vart det også høve til å stilla lag som delte på etappane, og dessutan var det eit Minimonsterløp for dei under 12 år.

Når isen legg seg blank og fin, har det nokre gonger i seinare år vore skipa til skeiserenn både på sjøisen og på Fitjavatnet. Og om ikkje sykling er ei eiga grein under SIL, så er det mange samningar som årleg deltak på sykkelritt kringom, både Bergen-Voss og andre ritt.

Nejira Skrbo (t.v.) spelar i dag fast for Tertnes i handballen sin elitedivisjon, men det heile starta i 2005, på Samnanger sitt aller første handballag. På det øvste biletet ser me bak frå venstre Frida Foss, Nejira Skrbo, Stine Nilsen Tharaldsen, Adna Bulic og Solveig Bolstad. I midten: Ida Drønen, Trude Stadheim Kulild, Amalie Gjerde, Benedicte Nesdal, Ingeborg Aadland, Sandra Løtvedt Fossmark og Magnhild Tysseland. Framme frå v: Rebecca Steinsland, Frida Nilsen, Heidi Engjom, Julie Eikeland og Helen Juvik.

Foto: Marianne A. Reistad/Samningen.

I fjor fekk Samnanger på nytt eit handballag. Her ser me ti flinke jenter i ring. Foto: Evelyn Frøland.

Frå «Hopp og sprett» til idrettsskule

Våren er tid for nytt liv og blomstring, og i Samnanger spratt det opp ein ny renning i idrettsmiljøet denne våren: Samnanger idrettsskule. Evelyn Frøland hadde tenkt på dette lenge, men innsåg at det ville kreva ein del arbeid å starta og driva ein idrettsskule. Så miste ho jobben ho var i, og fekk brått tid til å setja i gang. Ho fekk med seg Anja Elisabeth Gjerde Markhus, Jannicke Andersen, Sverre Skulstad og Øyvind Østerås i styret. Tilbodet gjekk ut til elevane i barneskulen, og det strøymde på med innmeldingar, 120 born i alt.

- Dette er verkeleg noko Samnanger treng, seier Evelyn. Tanken er at borna skal få høve til å prøva andre aktivitetar enn dei idrettslaget driv, og med vår eigen idrettsskule slepp borna reisa til Bergen eller andre stader om dei vil prøva noko nytt og anna enn det idrettslaget kan by på. – Og det er kjekkast med idrettsskule på sånne plassar som Samnanger, meiner Evelyn, for i byar og tettstader har dei flust av tilbod frå før.

«Hopp og sprett» som Marius Gjerde Naalsund sette i gang i gymsalen på ungdomsskulen hausten 2010 og dreiv nokre år, kan minna litt om idrettsskulen ved at borna fekk prøva seg i ulike øvingar som gymnastikk, turn, klatring, ballett og balanse. Ikkje var det lek, og ikkje var det trening i ei spesiell idrettsgrein, slik det er med dei andre aktivitetane idrettslaget driv. Men tanken var heller ikkje at borna skulle få «smaka» på ulike idrettar for å sjå kva dei ville driva med. Så «Hopp og sprett» var ingen idrettsskule, men kom under idrettslaget i 2011. «Målet er at borna skal læra seg å bruka kroppen betre,» sa Marius til Samningen den gongen.

10. april 2016 var idrettsskulen i gang med eit helgekurs i karate for om lag 80 påmelde born. Seinare har dei som vil kunna prøva seg i turn, vassleik i basseng, ballett, eventyrspel (rollespel), speiding og friidrett. Så ulike øvingar som ballett, vassrugby og kulekjøring vil seinare kunna dukka opp på programmet.

Idrettsskulen vert halden laurdagar og sundagar om lag annakvar veke, for dei andre vekedagane er gymsalane opptekne med trening for idrettslaget sine grupper store deler av året. Styret for idrettsskulen har som mål at det skal vera rimeleg å vera med på aktivitetane. Men instruktørar må ofte hentast utanfrå sidan det er snakk om idrettar og aktivitetar som ikkje vert drivne

i Samnanger. Så dei 300 kronene borna betaler for året, går til å løna innleigde instruktørar. Dessutan må deltakarane i idrettsskulen vera innmelde i Samnanger idrettslag for å ha ei god forsikring om det skulle skje uhell. Medlemspengane er no på 100 kr.

Samnanger idrettsskule er berre for born frå 1.-7. klasse. – Men det er eigentleg ungdomstrinnet som treng mest til fleire tilbod, vedgår Evelyn. Ungdomane er gjerne litt meir kresne, så ho trur det kan vera vanskeleg å få dei med på same opplegget. Ho har vore i snakk med kulturkontoret om å få i gang noko for ungdomane. Kanskje ein klubb med organiserte turar til aktivitetar og opplevingar utanbygds kan vera verdt å prøva? lurar Evelyn på.

Hallen som ikkje får landa

Det aller meste av idrettslaget sine aktivitetar går føre seg ute anten det er fotball og orientering eller skiidrett. Men utanom sesongane har dei aktive bruk for å koma i hus til innetrening, og då er gymsalane på skulane dei einaste som høver sidan der er garderober og dusjar. Og etter at både Frøland og Nordbygda skule vart lagde ned, er det no berre barneskulen på Gjerde og ungdomsskulen på Tysse som vert utleigde til innetrening. Difor er det nokså tettpakka med treningsøktar alle vanlege vekedagar, og ikkje alle gruppene får så mykje innetrening som dei ynskjer.

Idrettslaget har lenge kjent på trongen for ein hall til trening i dei idrettsgreiene dei alt driv, men endå meir med tanke på andre aktivitetar som til dømes handball. Ein eigen hall berre for idrett er knapt nok å tenkja på, så difor har det i mange år vore diskutert å samla ulike ynske om lokale i eit fleirbrukshus eller ein fleirbrukshall. Med tanke på tilskot (tippemidlar) og god utnytting bør hallen liggja nær ein skule som kan nytta han på dagtid.

Då kulturplanen for Samnanger 2009-2013 vart vedteken i 2009, vart fleirbrukshus sett øvst på lista over tiltak som skal gjennomførast. Det vart sett ned ei plannemnd som fekk eit nokså vidt mandat, men nemnda skulle leggja vekt på den nye skulebruksplanen som kommunen arbeidde med samstundes. Utfra mandatet hallnemnda fekk, meinte nemnda at fleirbruk kunne femna om alt frå idrettshall, bibliotek og sambruk med skule til kulturhus, kultur-skule, kommunehus, bufellesskap og næring.

Diskusjonen og lesarinnlegga i Samningen dreidde seg lite om kva ein fleirbrukshall burde innehalda, men hekta seg opp i kvar han burde plasserast. Teigen ved ungdomsskulen på Tysse og Bjørkheimsområdet fekk etter kvart dei fleste forkjemparane. Idrettslaget, som engasjerte og la ned ein god del arbeid i å få ein fleirbrukshall, heldt først på ei plassering ved Grendahuset på Reistad, men gjekk i 2010 over på Vågen ved Bjørkheim. Her let det seg gjera å leggja ein hall utan nemnande utfylling i sjøen, og hallen ville verta ein del av vidare utbygging av Bjørkheim som senter.

Arbeidet med planane for hall hadde gått parallelt med arbeidet med ny skulebruksplan for Samnanger. I desember 2009 stod skulebruksplanen på saklista. Kommunestyret vedtok med knappast mogeleg fleirtal (11 mot 10) at heile barneskulen skal samlast på Gjerde, at Nordbygda skule skal byggjast om til ungdomsskule og at ein fleirbrukshall skal byggjast i Vågen ved Bjørkheim og kunna nyttast av ungdomsskulen. Ungdomsskulen på Tysse skulle

då leggjast ned.

Plassering av hallen vart eigentleg vedteken i ei sak som handla om skulen. Men på nyåret 2010 fekk mindretalet i skulesaka plassering av hall opp att som sak i kommunestyret. Eit av hovudargumenta var at det er for stor avstand mellom den tiltenkte ungdomsskulen på Reistad og Vågen til at hallen kan nyttast i gymnastikkundervisninga. Så ungdomsskulen bør vera der han er på Tysse, og området for plassering av hallen bør utvidast til å femna om både Bjørkheim og Lauvskar. Hallen bør leggjast slik at det seinare kan byggjast skule eller idrettsbane attmed. Det vart vedteke med knapt fleirtal. Dermed var Nordbygda skule lagt ned, og fleirbrukshallen kom på rek att.

Både kommunehus, bibliotek og mangt anna var mellom ideane til kva eit fleirbrukshus kan innehalda. Men kommunehuset er etter den tid pussa opp for mange millionar, kommunen har vedteke å leiga rom til bibliotek i bygget som Finn Mohn no reiser på Bjørkheim, og idrettshall er teken ut or områdeplanen for Bjørkheim. Dei siste åra har ingenting vorte gjort med hallsaka, og eit framtidig skulesenter med fleirbrukshall på Lauvskar er ikkje eingong kome på papiret. Så kvar og kva tid fleirbrukshallen kan stå klar, er heilt i det uvisse.

Basar og rause tilskot

Til liks med andre frivillige lag er SIL egentleg ein stor dugnadsgjeng. Slik har det alltid vore. Idrettsanlegget i Hagabotnane vart rett nok bygt med kommunale midlar, og både det, Totræna vinterpark og dei mange o-karta har fått ein god porsjon spelemidlar frå Norsk Tipping, men knapt nokon av idrettsanlegga hadde kome utan stor dugnadsinnsats.

Innsatsen frå dag til dag og heile drifta av idrettslaget kviler på dugnad. Det er likevel eit stort sprang frå den spede starten då laget måtte finna råd til å kjøpa ein diskos og vøla ei stoppeklokke til dagens kostnader og krav til utstyr. Å skaffa pengar gjennom basarar og andre tilstellingar er ein lang og seigлива tradisjon. I mange tiår var offentlege dansar ei meir eller mindre sikker inntektskjelde. Alt frivillig kultur- og idrettsarbeid utover bygdene vart drive utan offentlege tilskot like til tidleg i 1970-åra. Då kom den statlege kulturmeldinga som opna for statlege tilskot. Vilåret var at kommunen også måtte gje tilskot til det frivillige kulturarbeidet.

Samnanger idrettslag var frå første stund eit av dei laga som fekk mest i tilskot av kulturmidlane, og slik er det enno. Rett nok har tilskotet dei par siste åra gått ned til 60.000 etter ein topp på 85.000 i 2012. Men utan denne handsrekinga frå kommunen i tillegg til at laget får bruka gymsalane gratis til trening, kunne ikkje idrettslaget halde oppe alle aktivitetane det driv.

Om ikkje kulturmidlane er like viktige som før då dei utgjorde bortimot ein fjerdedel av inntektene til hovudlaget, så er det andre tilskotsordningar som har teke over. Lokale aktivitetsmidlar (LAM) er tilskot til fysisk aktivitet for born og unge. Det vert tildelt av tippemidlane etter tilråding frå Norges idrettsforbund (NIF). I retningslinene frå Kulturdepartementet vert det rådd til at to-tredelar av tilskotet går til aktivitetar for ungdom (13-19 år). Men som kjent strevar både idrettslaget og andre som driv organisert ungdomsarbeid med å setja i gang aktivitetar som fengjer og samlar ungdomen. Etter at LAM-tilskotet har lege på vel 70.000 i fleire år, gjorde tilskotet eit hopp dei to siste åra til 130 – 140 tusen. Det utgjer bortimot 30% av inntektene til hovudlaget og er no den største inntektskjelda.

I 2009 kom endå ei tilskotsordning til frivillig lagsarbeid. Dei som tippar i Norsk Tipping, kan registrera seg med kva frivillig lag dei vil støtta. Då går 6% av det dei tippar for – den såkalla grasrotdelen – til det laget dei har valt. SIL får årleg 60-70 tusen i inntekt av grasrotdelen. Dessutan er det i seinare år kome i ordning med at frivillige lag kan søkja om kompensasjon for deler

av meirverdiavgift dei har betalt. Dei to-tre siste åra har SIL henta inn om lag 40.000 for året i mva-kompensasjon.

Offentlege tilskot utgjer no om lag to-tredelar av inntektene til hovudlaget. Men framleis er basaren ei god pengekrukke å ausa av med sine 60-70 tusen for året. Sidan 2008 har SIL også gjeve ut og selt Samnangerkalenderen, som gjev ca 20.000 i nettoinntekt. Og når me legg til medlemspengane som dei aktive betaler til SIL, nærmar inntektene seg ein halv million.

Det aller meste av pengane hovudlaget får og skaffar går ut att til gruppene. Fotballgruppa, som har langt dei fleste aktive, får som ventande kan vera mest med godt over 100.000 dei siste åra. Alpingruppa ligg på andre plass med over 80.000 dei par siste åra. Litt av hovudlaget sine inntekter går til stipend og felles utstyr og tiltak, og ein ørliten del til administrasjon.

Men kvar av gruppene skaffar også eigne inntekter gjennom startpengar, sponsorar, kiosksal og anna, så samla inntekter (og utgifter) har etter kvart kome opp i over ein million. Når laget heller ikkje har stor gjeld å slita med, så kan det gjerne stå i årsmeldingane år etter år at « økonomien i laget er framleis god.»

Organisasjon

Samnanger IL er organisert i form av hovudstyre, arbeidsutval og i alt ni gruppestyre. Leiar, sekretær, kasserar og to styremedlemer utgjer arbeidsutvalet. Hovudstyret er idrettslaget sitt høgste organ. Det er sett saman av arbeidsutvalet og leiarane i dei ulike gruppene. Samnanger IL har i 2016 ni grupper, som igjen er organisert med eigne styre. Gruppene er: alpin, langrenn, fotball, handball, orientering, friidrett, cheerleading, idrettsskule og triathlon. Dei sju første er valde på årsmøtet 2016, medan dei to siste (idrettsskule og triathlon) kom til som nye i mai. Dei ulike gruppene arrangerer og står for trening, utvikling, serieavvikling, konkurransar og arrangement og gjer ein fantastisk frivillig innsats for at det skal vera eit aktivt tilbod for folk i alle aldrar i kommunen.

I jubileumsåret 2016 er arbeidsutvalet sett saman av desse personane:

Leiar:	Tor Vilhelm Tysseland
Kasserar:	Ole Jørgen Hisdal
Sekretær:	Ann Mari Bakke
Styremedlem:	Rikke Gjerde
Styremedlem:	Magnus Morskogen

Hovudstyret har fylgjande gruppeleiarar med:

Langrenn:	Vigleik Tysseland
Fotball:	Jan Olav Nordbø
Friidrett:	Anne Gro Aadland
Alpint:	Monica Hammerseth Tysseland
Orientering:	Arild Røen
Handball:	Evelyn Frøland
Idrettsskule:	Evelyn Frøland
Triathlon:	Joel Dyrhovden
Cheerleading:	Helene Lemme

Formenn/leiarar i SIL

Kjeldene me har hatt tilgang til, gjev litt ulike opplysningar om kva periodar dei tre første formennene sat med styringa av laget. Me har valt å lita på Sverre Sjursen sitt notat (frå 1986). Midt på 50-talet låg laget godt som nede, og me har ikkje opplysningar om formenn då.

1936:	John Sandvik
1937:	Nils Haga
1938-48:	Sverre Sjursen
1949:	Meinert Nilsen
1950-51:	Oddvar Tvedterås
1952:	Åsmund Abotnes
1953-??	Kåre Høysæter
??	
1957:	Sigurd Haukanes
1958-59:	Johan Aldal
1960-68:	Helge Jensen
1969:	Bjarne Hauge
1970-71:	Arne Reistad
1972-73:	Gottfred Haga
1974:	Osvald Sævareid
1975-76:	Norvald Totland
1977:	Peder Johan Totland
1978:	Håkon Tømmerbakk
1979-81:	Øyvind Schrøder
1982:	Kjell Reistad
1983-84:	Knut Martin Bjørnås
1985-89:	Olav Totland
1990-91:	Elly Litsheim
1992-93:	Eva Steinsland
1994-95:	John Inge Sandvik
1996-97:	Arvid Tysse
1998-99:	Øyvind Haga
2000-02:	Bjarne Våge
2003-04:	Knut B. Langeland
2005-07:	Lena Tveit

2008-10: Roger Lemme
2011-13: Per Arne Aadland
2014- : Tor Vilhelm Tysseland

HEIDERSGÅVER

Samnanger idrettslag deler ut heidersgåver til personar som har hatt ei offisiell oppgave i idrettslaget over ein lang periode. Registreringa vart starta i 1993, og Erling Pettersen har teke hand om dette på ein framifrå måte.

Det er sjølvsagt mange som har hatt mange offisielle oppdrag før 1993, men idrettslaget har sett ei grense der sidan det ikkje vart ført statistikk før denne tida, og det blir litt tilfeldig viss me skal rekna oss bakover.

Offisielle oppgåver som vert rekna med er: styreverv, trenar eller andre konkrete ansvarsområde der den einskilde har ei fast oppgåve for å leggja til rette for idrettslaget sitt arbeid.

Det vert delt ut eit tinnfat etter totalt 10 år og eit større rosemålt fat etter totalt 20 år med offisielle oppgaver for idrettslaget.

Dei som har fått heidersgåver til og med 2015 er:

10 år

2003: Vigleik Tysseland, Alf Normann Tveit, Steinar Taule, Erling Pettersen
og Elin Hovland Gjerde

2006: Bjarne Hauge

2007: Helge Erdal og Bjarne Våge

2008: Per Arne Aadland

2009: Anne Gro Aadland, Ronny Johan Solheim

2010: Arild Røen og Rune Erdal

2012: Arne Erdal

2013: Roger Skar

2015: Frode Bjørnås

20 år

2013: Vigleik Tysseland

2014: Erling Pettersen

Fem karar som på ulike måtar har vore aktive innan Samnangeridretten samla på Teigen 17. mai 1977, etter å ha representert idrettslaget i ein konkurranse der. Frå venstre Erling Steinsland, Magne Tysseland, Anders Frøland, Gottfred Haga og Leif Tveiterås. Foto lånt hos Tor Vilhelm Tysseland.

Nokre merkesteinar

1920:	Samnanger Skilag vert skipa.
1925 (?):	Indre Samnanger Skilag vert skipa.
25.01.36:	Samnanger Idrettslag vert skipa.
Okt. 1945:	SIL arrangerer Fredsmarsjen.
22.06.46:	Folkefest då Teigen vert "innvigd" som idrettsplass.
01.07.46:	SIL startar handballag.
04.12.48:	Dei to skilaga vert slegne saman med SIL.
1965:	SIL kjøper skiheisen som var sett opp i Eikedalen i 1962.
1969:	O-gruppa vert skipa.
1971:	Hopp vert nedlagd som ei grein i skigruppa.

- SIL får langrennsløype i Eikedalen.
- 1973: Lysløype i langrenn i Eikedalen.
- 1974: Handballgruppa nedlagd.
Bordtennisgruppa skipa, nedlagd 1978.
"Kompisstaftetten" arrangert for første gong.
- 1978: Jentefotballen startar.
- 1981: Ny slalåmbakke i Eikedalen teken i bruk.
- 1983: Damelaget i fotball deltek i Vestlandsserien.
Samnangermila arrangert for første gong.
SIL-logoen vald ut frå 42 innkomne framlegg til årsmøtet.
Tekn i bruk frå 1984.
(Eikedalen Skisenter opna.)
- 17.05.85: SIL-fana vert innvigd.
- 1985: SIL arrangerer o-cupfinalen.
Turngruppe skipa, nedlagd 1989.
- 1985-2003: SIL arrangerer årleg Samnangerløpet.
- 15.02.86: Offisiell opning av Samnanger Skisenter.
- 1986: Sverre Sjursen utnemnd til æresmedlem på 50-årsfesten.
Skigruppa vert delt i alpingruppe og langrennsgruppe slik at SIL frå no har desse gruppene: alpin, fotball, friidrett, langrenn og orientering.
- Sept. 1987: Sentralidrettsanlegget i Hagabotnane innvigd.
- Haust 1990: Totræna Vinterpark teken i bruk.
- 1992: Samnanger Skisenter avvikla.
- 1995: SIL arrangerer NM i orientering saman med Fana IL.
- 1997: SIL arrangerer Nordvestgaloppen i o-løp saman med Fana IL.
- 1998: SIL arrangerer "Folk til fjells" for første gong.
- 2004: SIL arrangerer Nordvestgaloppen saman med IL Gular.
- 2005: Ny handballgruppe skipa, nedlagd 2008.
Fridrettsgruppa startar vinterkarusellen.
- 2007: «Raudvatnet opp» skipa til for første gong.
- 2014: Samnanger turlag overtek «Folk til fjells».
- 2015: Handball i gang igjen (for 1. klassingar).
- 2016: SIL arrangerer NM sprint i orientering saman med Varegg
Hagabotnane får kunstgras på grasbana og kunstdekke på løpebana.
Ny veg fram til Totræna Vinterpark + område for skileik og turløype som bind saman langrennsløypa og Vassvegen

til Fitjavatnet.
 SIL startar idrettsskule for born.
 Tritathlon og cheerleading vert egne grupper under SIL
 2017: SIL skal arrangera NM ultralang i orientering saman med
 Varegg

SM Langrenn

	Jenter	Gutar	Deltakarar
1977	Bente Sævareid	Nils Tysseland	68
1978	Bente Sævareid	Nils Tysseland	95
1979	Bente Sævareid	Nils Tysseland	123
1980	Janne Karin Skarsbø	Vigleik Tysseland	123
1981	Janne Karin Skarsbø	Vigleik Tysseland	118
1982	Janne Karin Skarsbø	Kjell Erik Reistad	112
1983	Janne Karin Skarsbø	Vigleik Tysseland	128
1984	Katrin Skarsbø	Svein Tore Tysseland	105
1985	Belinda Totland	Svein Tore Tysseland	113
1986	Rita Taule	Vigleik Tysseland	103
1987	Britt Laila Taule	Vigleik Tysseland	95
1988	Rita Taule	Vinjar Dalseid	71
1989	Rita Taule	Vigleik Tysseland	86
1990	Ann Katrin Taule	Steinar Taule	60
1991	Ann Katrin Taule	Erlend Steinsland	60
1992	Ann Katrin Taule	Frode Bjørnås	63
1993	Ann Katrin Taule	Vigleik Tysseland	60
1994	Bente Bjørnås	Vigleik Tysseland	54
1995	Bente Bjørnås	Vigleik Tysseland	50
1996	Ann Katrin Taule	Vigleik Tysseland	47
1997	Bente Bjørnås	Vigleik Tysseland	36
1998	Bente Bjørnås	Vigleik Tysseland	36
1999	Bente Bjørnås	Vigleik Tysseland	42
2000	Bente Bjørnås	Torger Langeland	
2001	Bente Bjørnås	Torger Langeland	33
2002	Tina Tveiterås/Trude Tysseland	Sigve Dyrhovden	39

2003	Tina Tveiterås	Ruben Dyrhovden	29
2004	Margrete Bjørnås	Vidar Tysseland	
2005	Tina Tveiterås	Ruben Dyrhovden	40
2006	Britt Laila Taule	Torgeir Tysseland	38
2007	Mary Torunn Bjørnås	Joel Dyrhovden	42
2008	Solveig T. Aldal	Vigleik Tysseland	41
2009	Solveig T. Aldal	Torgeir Tysseland	32
2010	Inger Gro Lien	Joel Dyrhovden	44
2011	Ingrid Tysseland	Joel Dyrhovden	40
2012	Inger Gro Lien	Joel Dyrhovden	33
2013	Inger Gro Lien	Joel Dyrhovden	55
2014	Inger Gro Lien	Joel Dyrhovden	26
2015	Åse Waage Tveit	Martin Tysseland	35
2016	Åse Waage Tveit	Joel Dyrhovden	33

SM terrengløp

Talet på deltakarar gjeld dei som sprang SM-løypa Ådland-Hedlo/retur.

	Gutar	Jenter	Deltakarar
1977	Arild Røen	Ingen deltakarar	11
1978	?	?	
1979	Bjarne Hauge	Ingen deltakarar	9
1980	Vigleik Tysseland	Ingen deltakarar	5
1981	Arild Røen	Janne Karin Skarsbø/Inger Hisdal	10
1982	?	?	
1983	Arild Røen	Ingen deltakarar	18
1984	Arild Røen	Inger Gro Lien	19
1985	Frode Oldervoll	Ingen deltakarar	15
1986	Per Arne Aadland	Ingen deltakarar	8
1987	Per Arne Aadland	Britt Laila Taule	10
1988	Vigleik Tysseland	Ingen deltakarar	11
1989	Vigleik Tysseland	Rita Taule	17
1990	Vigleik Tysseland	Britt Laila Taule	14
1991	Bjarne Våge	Britt Laila Taule	21

1992	Per Arne Aadland	Bente Bjørnås	20
1993	Per Arne Aadland	Bente Bjørnås	13
1994	Per Arne Aadland	Bente Bjørnås	13
1995	Vigleik Tysseland	Bente Bjørnås	12
1996	Per Arne Aadland	Britt Laila Taule	9
1997	Johannes Høysæter	Mary Torunn Bjørnås	14
1998	Per Arne Aadland	Mary Torunn Bjørnås	16
1999	Per Arne Aadland	Inger Gro Lien	24
2000	Sigve Dyrhovden	Lisbeth Aadland	10
2001	Per Arne Aadland	Mary Torunn Bjørnås	16
2002	Per Arne Aadland	Britt Laila Taule	14
2003	Sigve Dyrhovden	Mary Torunn Bjørnås	15
2004	Per Arne Aadland	Ingen deltakarar	15
2005	Per Arne Aadland	Lisbeth Aadland	9
2006	Torgeir Tysseland	Ingen deltakarar	16
2007	Per Arne Aadland	Mary Torunn Bjørnås	16
2008	Per Arne Aadland	Mary Torunn Bjørnås	24
2009	Per Arne Aadland	Anne Gro Aadland	24
2010	Per Arne Aadland	Åse Kvam Røen	30
2011	Oskar Røen	Inger Gro Lien	29
2012	Oskar Røen	Ingeborg Aadland	19
2013	Per Arne Aadland	Inger Gro Lien	13
2014	Oskar Røen	Åse Kvam Røen	15
2015	Per Arne Aadland	Inger Gro Lien	18
2016	Per Arne Aadland	Inger Gro Lien	15

Samnanger skilag

Samnanger skilag vart skipa 2. januar 1921. 21 skreiv seg som medlemer første året, av dei 4 jenter og 3 unggutar. Dei vaksne karane betalte 5 kroner i «medlemsskatt», medan jentene slapp frå det med 2 kroner og unggutane sist på lista med 3 kroner. Her er medlemslista: Ludvik Trengreid, Hans Vaage, Nils Trengreid, Knut Holdhus, Alfred Hisdal, Johs. Skarsvaag, Johan Stolpene, Hermann Stolpene, Edvard Skar, Ludvik Skar, Hans K. Skar d.y., Johs. Kvernes, Edvard Kleppe, Helge Reistad, Magda Skar, Ragna Tveit, Ovidia Nordbø, Anna V. Skar, Peder Lauvskard, Alfred Skar, Martin Hauge

**Nytt kjøkken
eller kjøkkenfornyning.
Snakk med oss,
vi kommer på besøk.**

**Rolvsvåg,
5658 Årland
56 58 90 40
post@faginnredning.no
Faginnredning.no**

KLIPPEKROKEN

Bjørkheim
Tlf. 56 58 78 43
Ope frå kl. 10.00

PÅ LAG MED BARN OG UNGE DER DU BUR

VI

I generasjoner.
For generasjoner.

Samfunnsansvar frå

 SparebankenVest

LERØY VEST AVD. SAGEN SETTEFISK

Avd. Sagen
Sagavegen 56
5652 Årland
Tlf. 56588170
E-post: ulft@leroyvest.no

www.leroyseafood.com

80 ÅR MED IDRETTSGLEDE

Vi gratulerer
Samnanger idrettslag
med jubileet.

Morgondagen er her | bkk.no

ELEKTRIKEREN I SAMNANGER OG FUSA

Vi utfører El-installasjoner i alle typer bygg.

Vi utfører El-installasjoner i boliger, foretningsbygg og industribygg.

Egen svakstrømsavdeling.

Service avtaler/årskontroller på brannalarm og nødlys

Service avtaler/årskontroller og El-sjekk på alle typer elektriske installasjoner.

www.eismann.no ernst@eismann.no

Jordalsveien 42, 5105 Eidsvåg Tlf. 55 33 37 30

MEMBER AV ELEKTRIKERKJEDEN

EL-PROFFEN

www.elproffen.no

Tlf. 56 58 79 00

mandag - torsdag 10-17

fredag 10-18, lørdag 10 - 15

post@dekorina.no

Velkommen til ein hyggeleg handel!

Sjå også nettbutikken vår: www.dekorina.no

*Eikedalen Skisenter
gratulerer
Samnanger idrettslag
med 80-årsjubileumet!*

- Kafé med frokost, lunsj og middag
- Mixkiosk og fastfood
- Selskapslokaler og alle rettigheter
- Stor uteterrasse
- Rom og leiligheter
- Galleri

Bjørkheim S 5652 ÅRLAND
 Tlf. 56 58 77 40 - post@bjorkheim.no
 www.bjorkheim.no

Du finner oss i Samnanger langs RV 7 - 45 min fra Bergen mot
 Hardanger. 30 min fra Norheimsund og 60 min fra Voss.

Finn oss på facebook:
facebook.com/bjorkheimkro

Best

Solheim Autoservice
 Bjørkheim

Velkomen til eit godt utval av påfyll til bil og folk!

Bensin - Diesel - Parafin - Propan

Ved - Vaskehall - Servicehall

Diverse utleigeutstyr: Tilhengjarar, tepperensarar,
 plenvals, kostemaskin m/motor, fliskuttar, jordfresar
 Stor kiosk

Opningstider: Man - fre 07.00 - 22.00

Lør - søn 09.00 - 22.00

Spar

Safa

De varme gode ull-
nyhetene er nå kommet.

Velkommen inn til en hyggelig handel!

Treng du noko form for trykksaker?

Då kan du ta kontakt med Norheimsund Trykkeri as.

Hardangerfjordvegen 95
5600 Norheimsund
Tlf. 56 55 27 88/
97 59 24 88
post@nhstrykk.no

ODLAND MASKIN A/S

TRANSPORT - GRAVING

 56 58 87 00 • post@odlandmaskin.no

